

Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy

Kawęczyn na lata 2021-2026

Przygotowana na zlecenie Urzędu Gminy Kawęczyn

przez

Zespół Wyższej Szkoły Kadr Menedżerskich w składzie:

**- Danuta Plecka
-Andżelika Kielbowicz
-Iwona Rybarczyk**

Spis treści

Wstęp i metodologia badania.....	4
Kawęczyn i jego znaczenie dla Wielkopolski.....	5
Standard życia.....	10
Analiza danych zastanych	10
Wyniki badania	13
Zubożenie społeczeństwa.....	13
Bezrobocie.....	17
Cel strategiczny w zakresie podnoszenia standardu życia mieszkańców gminy.....	20
Styl życia	22
Analiza danych zastanych	22
Wyniki badania	22
Środowisko naturalne	23
Tolerancja.....	25
Spędzanie wolnego czasu	26
Kryzys w rodzinie	30
Cel strategiczny w zakresie stylu życia mieszkańców gminy Kawęczyn.....	32
Uzależnienia	36
Analiza danych zastanych	36
Wyniki badań	36
Alkoholizm.....	36
Narkomania	49
Hazard	54
Cel strategiczny w zakresie wsparcia w walce z uzależnieniami.....	61
Przemoc.....	63
Analiza danych zastanych	63
Wyniki badań	64
Cel strategiczny dotyczący zmniejszenia poziomu przemocy w gminie jako środka do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.....	77
Seniorzy i osoby niepełnosprawne	79
Seniorzy.....	79
Analiza danych zastanych	79
Wyniki badań	79

Cel strategiczny dotyczący obecności osób starszych (w okresie poprodukcyjnym) w przestrzeni publicznej gminy Kawęczyn.....	83
Osoby niepełnosprawne	85
Analiza danych zastanych	85
Wyniki badań	85
Cel strategiczny dotyczący działań na rzecz osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej gminy Kawęczyn.....	89
Pomoc społeczna	91

Wstęp i metodologia badania

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Kawęczyn na lata 2021-2026 została wykonana w odpowiedzi na zachodzące zmiany społeczne i ekonomiczne mieszkańców gminy. W trakcie prac przeprowadzono pogłębioną analizę problemów identyfikowanych wśród mieszkańców gminy. Strategia zawiera także prognozę najistotniejszych czynników, które w najbliższych latach będą wyznaczały podstawowe działania ukierunkowane na rozwiązywanie problemów społecznych, dotyczących mieszkańców gminy. W efekcie prac nad Strategią opracowano dostosowany do problemów społecznych zestaw celów strategicznych, operacyjnych i niezbędnych działań, a także wskaźników monitorujących ich efektywność. Jest to zgodne z krajowymi aktami prawnymi, a także odnosi się do dokumentów strategicznych na poziomie województwa i powiatu, a także do dokumentów strategicznych określonych na szczeblu Unii Europejskiej.

W projekcie uwzględnione zostały różne zmienne wynikające przede wszystkim z naukowo ugruntowanej wiedzy, a nie z intuicji, domysłów czy też stereotypów. Dzięki temu zespół przeprowadzający diagnozę społeczną gminy Kawęczyn ma nadzieję dostarczyć rzetelnych informacji na temat kawęczynian i ich spojrzenia oraz oceny problemów społecznych w gminie, co pozwoli na zbudowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Diagnoza lokalnych problemów społecznych na terenie gminy Kawęczyn, została przeprowadzona z zastosowaniem następujących technik badawczych:

- Analiza danych zastanych (Desk research)

Polega ona na zebraniu i przeanalizowaniu danych wtórnych, to jest dostępnych w postaci raportów, opracowań, statystyk itp. Wykonawca wykorzystał przede wszystkim dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz materiały udostępnione przez Zamawiającego.

- Ankieta kwestionariuszowa - PAPI (Pen and Paper Interview)

Ankieta z wykorzystaniem papierowego kwestionariusza. W tym wypadku jednak w związku z pandemią wywołaną wirusem COVID-19 posłużono się ankietą internetową. W niniejszym badaniu, PAPI miało charakter ankiety audytoryjnej, tj. wypełnianej samodzielnie przez respondentów, w tym samym miejscu i czasie.

-Wywiad pogłębiony z beneficjentami pomocy społecznej oraz pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kawęczynie. Wywiad przeprowadzono z 7 osobami podopiecznymi i 1 pracownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kawęczynie.

W badaniu wzięło udział 15% społeczności gminy Kawęczyn w trzech grupach wiekowych: uczniowie szkół podstawowych, młodzież ze szkół ponadpodstawowych i osoby dorosłe. Podział na trzy kategorie wiekowe przyczynił się do dokładniejszego doprecyzowania potrzeb mieszkańców, a dzięki temu doskonalszego zaprojektowania strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Misja samorządu kawęczyńskiego na lata 2021-2026

sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest następująca:

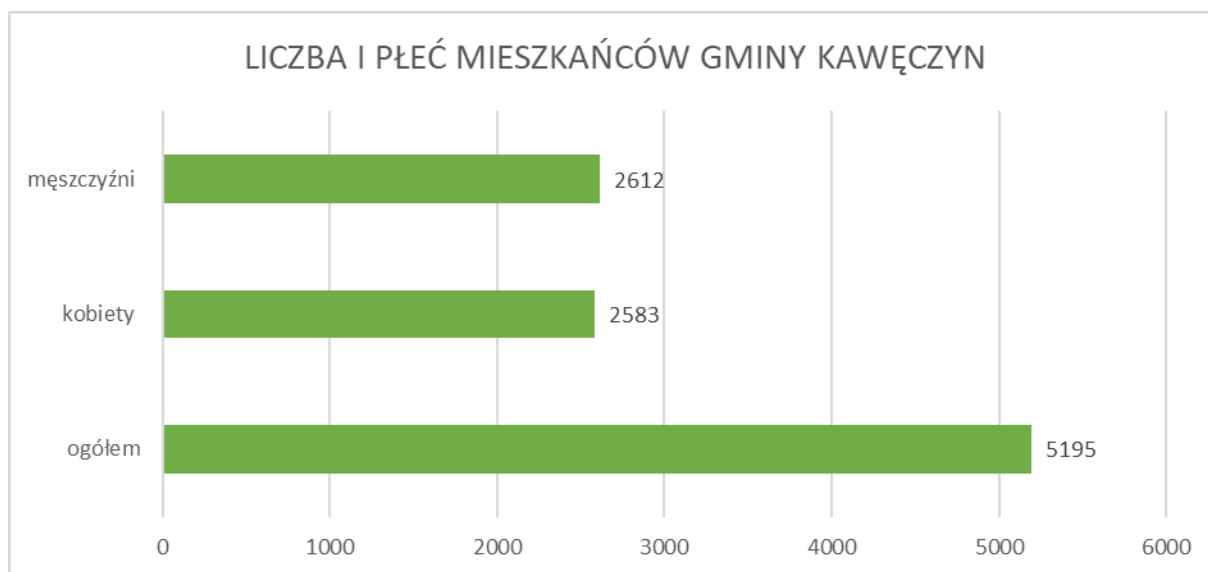
Gmina Kawęczyn stwarza mieszkańcom warunki do możliwości rozwoju oraz skutecznego zapobiegania wykluczeniu społecznemu.

Kawęczyn i jego znaczenie dla Wielkopolski

Kawęczyn jest gminą wiejską położoną w południowo wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie tureckim. Powierzchnia gminy wynosi 101,6 km². W 2019 roku gmina miała 5.195 mieszkańców. Gmina Kawęczyn sąsiaduje z gminami Turek, Dobra, Malanów i Lisków w województwie wielkopolskim oraz z gminą Goszczanów w województwie łódzkim.

W skład gminy wchodzi 23 sołectwa: Będziechów, Chocim, Ciemię, Dzierzbotki, Dziewiątka, Głuchów, Kawęczyn, Kowale Pańskie, Kowale Pańskie Kolonia, Leśnictwo, Marcinów, Marcjanów, Marianów, Marianów Kolonia, Milejów, Młodzianów, Nowy Świat, Siedliska, Skarżyny, Stanisława, Tokary Pierwsze, Wojciechów i Żdżary. Siedzibą gminy jest Kawęczyn.

Z końcem 2019 roku gmina Kawęczyn liczyła 5.195 mieszkańców, w tym 2.583 kobiet, które stanowiły 49,7 % ogółu ludności (na 100 mężczyzn przypadło 99 kobiet).

Podział ze względu na płeć mieszkańców w gminie Kawęczyn

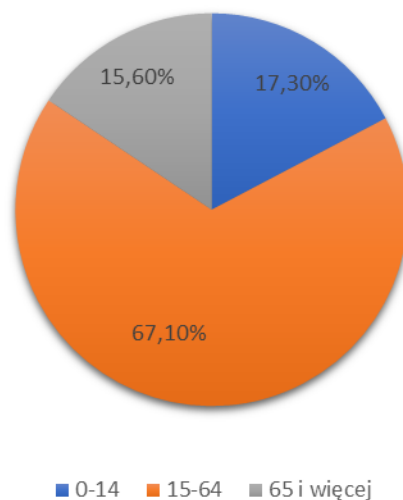
Na przestrzeni ostatnich lat struktura wiekowa ulegała zmianie. Dane na temat zmian struktury wiekowej ludności przedstawia poniższa tabela.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1.155	1.163	1.105
liczba osób w wieku produkcyjnym	3.204	3.141	3.245
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	837	902	915
Ogółem	5.196	5.206	5.196

Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019. Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 2017-2019 struktura wiekowa mieszkańców gminy ulegała zmianom. Odnotowano wahania liczby dzieci i młodzieży (z 1.155 w 2017 r. poprzez 1.163 w 2018 r. do 1.105 w 2019 r.). Liczba osób w wieku produkcyjnym również ulegała wahaniom, a liczba osób starszych systematycznie wzrastała.

BIOLOGICZNE GRUPY WIEKU W GMINIE KAWĘCZYN

Biologiczne grupy wieku w gminie Kawęczyn

Podstawowe wskaźniki kształtujące sytuację demograficzną to: przyrost naturalny, będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do gminy przedstawiają poniższe tabele.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba urodzeń żywych	62	66	56
liczba zgonów	57	56	54
przyrost naturalny	5	9	2

Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019. Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
0	0	-13	-21
saldo migracji w ruchu zagranicznym	-5	-1	0
saldo migracji ogółem	-5	-14	-21

Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2017-2019. Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Dzietność rodzin określana przez liczbę urodzeń żywych ulegała w rozpatrywanym okresie minimalnym wahaniom. Zmienna liczba zgonów, w badanym okresie systematycznie malała, dając przewagę liczbie urodzeń żywych. Ta zależność spowodowała, iż dodatni był w wymienionych wyżej latach przyrost naturalny w gminie.

Ruch migracyjny w badanym okresie drastycznie wzrósł, wpływając na liczbę mieszkańców gminy. Odnotowano migracje w ruchu wewnętrznym i zewnętrznym. W ostatnich trzech latach saldo migracji wynosiło odpowiednio: -5,-12,-21.

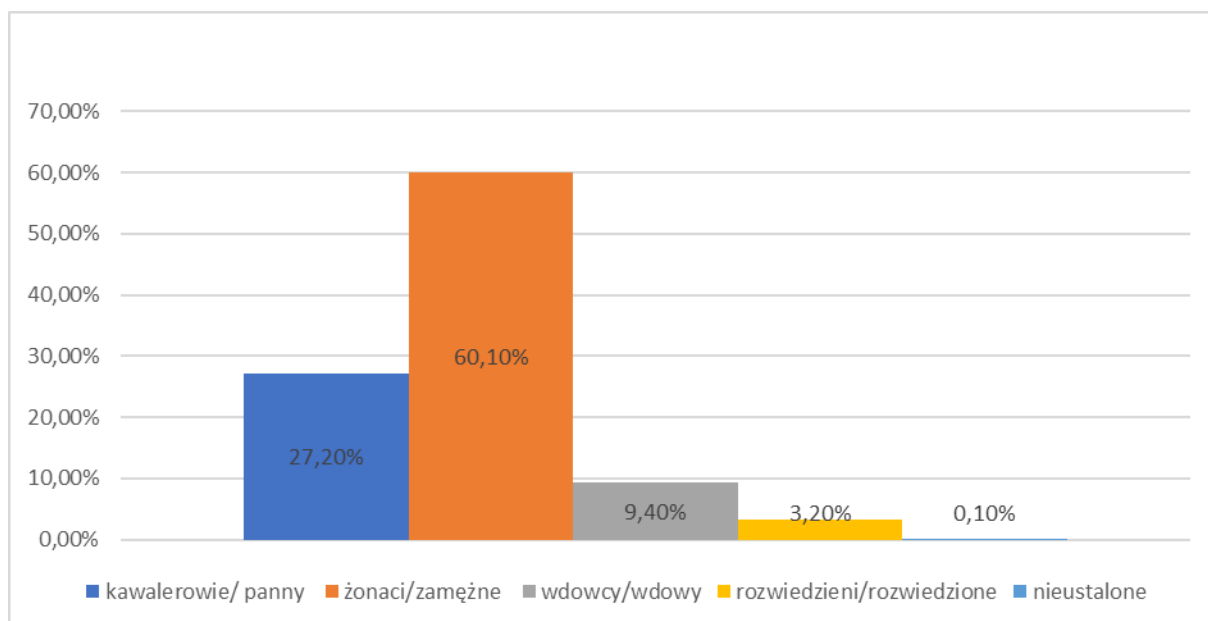
Analiza przytoczonych wyżej danych, jako punkt wyjścia do prognozy demograficznej gminy na najbliższe lata, każe zwrócić uwagę na dwie niekorzystne kwestie. Pierwsza z nich dotyczy zmniejszającej się w gminie liczby dzieci i młodzieży. Druga odnosi się do systematycznego wzrostu liczby osób w wieku produkcyjnym i starszych, przy czym warto mieć na uwadze, iż w przyszłości ta ostatnia grupa będzie zasilana przez liczne obecnie grono osób w wieku produkcyjnym, które zakończą aktywność zawodową.

Odnosząc się do ukazanych tutaj tendencji demograficznych, należy założyć, iż będą one wymagały dostosowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak i, w znacznie większym niż dotąd stopniu, seniorów.

W przypadku tych pierwszych konieczne będzie zapewnienie im odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

Średni wiek mieszkańców wynosi 39,4 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Kawęczyn zawarli w 2019 roku 24 małżeństw, co odpowiada 4,6 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to mniej od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz nieznacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,4 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 27,2% mieszkańców gminy Kawęczyn jest stanu wolnego, 60,1% żyje w małżeństwie, 3,2% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,4% to wdowy/wdowcy.

Stan cywilny mieszkańców gminy Kawęczyn

Gmina Kawęczyn ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 2. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 0,38 na 1000 mieszkańców gminy Kawęczyn. W 2019 roku urodziło się 56 dzieci, w tym 55,4% dziewczynek i 44,6% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,93 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz porównywalny do współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2018 roku zarejestrowano 39,1% zgonów w gminie Kawęczyn spowodowanych chorobami układu krążenia. Przyczyną 24,1% zgonów w gminie Kawęczyn były nowotwory, a 5,2% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Kawęczyn przypada 10.39 zgonów. Jest to więcej od wartości średniej dla województwa wielkopolskiego oraz wartość porównywalna do wartości średniej dla kraju.

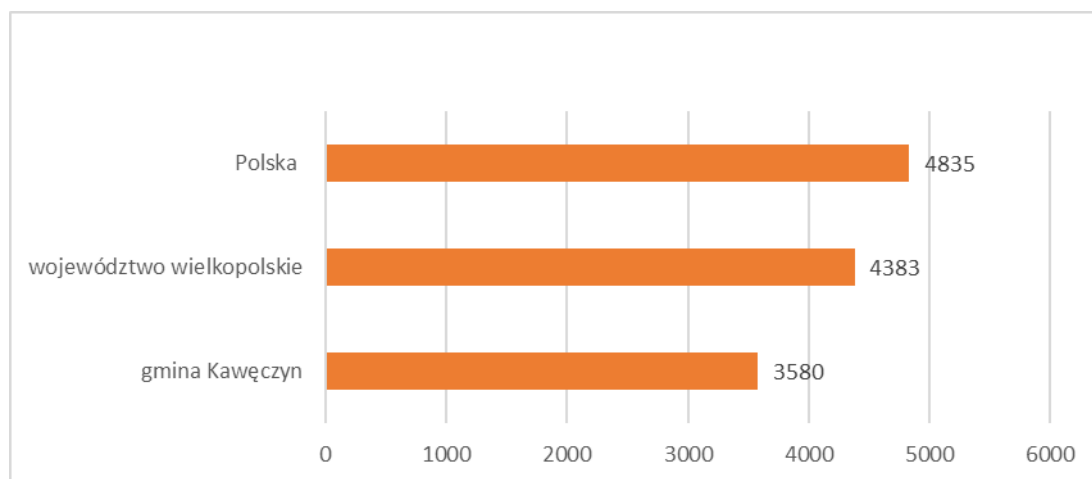
Saldo migracji wewnętrznych w 2019 roku wynosiło -21, co było wynikiem zarejestrowania 43 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 64 wymeldowań. W tym samym roku nie zarejestrowano migracji zagranicznych – żaden obywatel nie wymeldował się w celu wyjazdu za granicę, żaden też nie zameldował się po powrocie z zagranicy¹.

¹ Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2019.

Styl i standard życia

Analiza danych zastanych

Wielkopolska jest regionem niejednorodnym, o dość zróżnicowanym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych jej części, konsekwencją czego jest m.in. występowanie różnic w dostępie do oferowanych usług czy infrastruktury społecznej. Analizując rozmieszczenie istniejących zasobów pomocy społecznej i wsparcia mieszkańców zwraca uwagę nierównomierne ich rozlokowanie – większa ich koncentracja występuje w pobliżu centrum województwa, a więc głównie w Poznaniu i w jego okolicach, a także w otoczeniu innych większych miast, natomiast gminy położone na obrzeżach regionu, zwłaszcza wschodnich, nie dysponują już ofertą tak zróżnicowaną i dostosowaną do potrzeb mieszkańców. Zasadniczy wpływ na poziom życia oraz zapotrzebowanie na usługi pracowników socjalnych ma przeciętna wysokość wynagrodzenia brutto, która osiąga wartości niższe od średniej wojewódzkiej i krajowej (Wielkopolska – 4383 zł; kraj – 4835 zł). W przypadku powiatu tureckiego – 3,545,6 zł (82,4% średniej wojewódzkiej), a w przypadku mieszkańców gminy Kawęczyn 3,580 zł, czyli nieznacznie więcej niż średnia na poziomie powiatu, jednak w wymiarze ogólnopolskim stanowi jedynie około 74% średniej krajowej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Kawęczyn w 2019 roku.

Poziom bezrobocia w gminie Kawęczyn w 2019 wynosił 3,0%. Przy czym wyraźnie wyższy poziom bezrobocia zarejestrowano wśród kobiet 4,6%, co na tle rejestrowanego bezrobocia wśród mężczyzn (1,7%) wyraźnie wskazuje na mniej korzystną sytuację zatrudnienia dla pań. Jednak warto zaznaczyć, że poziom bezrobocia w gminie występuje na średnim poziomie biorąc pod uwagę wyniki województwa wielkopolskiego. W 2019 roku najniższy poziom bezrobocia dotknął miasto Poznań (1,2%) a najwyższy występował w Koninie (6,2%). Pośród

aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Kawęczyn 445 pracuje poza jej granicami a tylko 40 osób przyjeżdża do pracy w gminie Kawęczyn, co daje ujemne saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy na poziomie -405. Zdecydowana większość aktywnych pracowników gminy pracuje w przemyśle i budownictwie (37%), w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie etc. pracuje 32,1%, a w sektorze usługowym 14,3%. W sektorze finansowym pracuje około 1% mieszkańców gminy Kawęczyn².

W latach 2016/2017 roku wartość PKB per capita (wyrażona w standardzie siły nabywczej – PPS) kształtowała się w Wielkopolsce na poziomie 74% średniej UE-28, a wstępne szacunki wskazują, że w 2017 roku przekroczyła poziom 75% średniej unijnej, powyżej którego regiony zaliczane są do grupy regionów przejściowych w zakresie kwalifikowalności do funduszy europejskich dostępnych w ramach polityki spójności. Wartym uwagi jest także to, iż w latach 2007-2016 województwo wielkopolskie należało do grupy regionów wyróżniających się najwyższym wzrostem wartości tego wskaźnika, przekraczającym 10 p.p. Jednak w tym samym okresie innym wskaźnikiem wykorzystywanym do oceny kondycji rodzimej gospodarki była wartość dodana brutto (WDB). W 2016 roku osiągnęła ona w Wielkopolsce poziom 162 337 mln zł, co stanowiło 9,9% ogólnej wartości dla Polski i plasowało region na 3. miejscu wśród województw, za mazowieckim (22,3%) i śląskim (12,3%). Podobnie jak w przypadku PKB, największą część WDB wytworzono w podregionach miasto Poznań (28,3%, tj. 45 999 mln zł) i poznańskim (21,1%, tj. 34 229 mln zł), a najmniejszymi udziałami charakteryzowały się podregiony pilski (8,3%, tj. 13 481 mln zł), leszczyński (13,2%, tj. 21 352 mln zł) i koniński (13,2%, tj. 21 505 mln zł).

W latach 2017-2019 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie systematycznie wzrastała (od 324 w 2017 r. poprzez 328 w 2018 r. do 444 w 2019 r.), przy czym dominowała własność prywatna. Liczba podmiotów sektora publicznego utrzymywała się na stałym poziomie (14 podmiotów). Dane na temat struktury własnościowej podmiotów gospodarczych w gminie w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela:

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba podmiotów w sektorze publicznym	14	14	14
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	310	314	430
liczba podmiotów ogółem	324	328	444

Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2017-2019. Dane Urzędu Gminy Kawęczyn

² www.polskawliczbach.pl/gmina Kawęczyn

W 2019 roku w prowadzonej na terenie gminy działalności gospodarczej dominującymi branżami były: handel i naprawy (121 podmiotów), rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (76) oraz budownictwo (63). Do dość licznie reprezentowanych branż zaliczało się także przetwórstwo przemysłowe (41 podmiotów). Poniższa tabela prezentuje podział podmiotów gospodarczych w gminie według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Sekcja	liczba podmiotów
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	76
przetwórstwo przemysłowe	41
budownictwo	63
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	121
transport i gospodarka magazynowa	8
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	10
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19
edukacja	14
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	12
pozostała działalność	41

Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2019 roku Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Gmina Kawęczyn, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję gminy, bierze udział w pracach i działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w Związku Gmin Wiejskich RP oraz w Lokalnej Grupie Działania „Turkowska Unia Rozwoju – T.U.R.”. Warto dodać, iż gmina Kawęczyn jest jedną z nielicznych w kraju (jedną z 60 gmin), w której opracowano Strategię Ekorozwoju Gminy, zgodnie z zaleceniami Agendy 21. Gmina bierze

także czynny udział w tworzeniu Programu Sprawiedliwej Transformacji dla Regionu Wielkopolski Wschodniej.

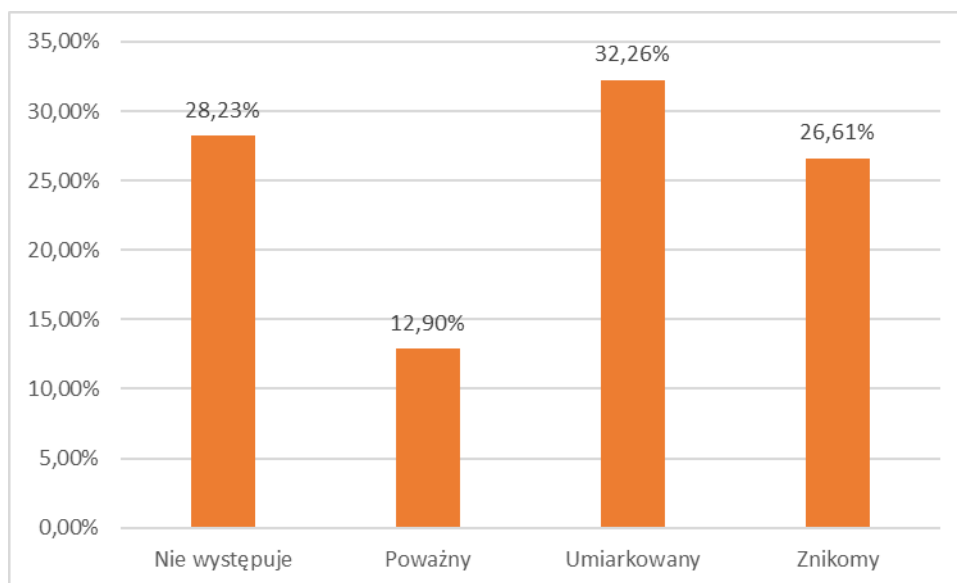
Wskazane wyżej czynniki związane z poziomem życia znajdują także swoje odzwierciedlenie w stylu życia związanym z realizacją wartości postmaterialnych, takich jak troska o środowisko, poziom tolerancji czy wreszcie rodzina lub forma spędzania wolnego czasu.

Wyniki badania dotyczące standardu życia

Zubożenie społeczeństwa

Pośród uczniów szkół podstawowych w gminie Kawęczyn problem zubożenia społeczeństwa uznany został za niewystępujący (28,23%), znikomy (26,61%) bądź występujący w stopniu umiarkowanym (32,26%). Można stwierdzić kilka przyczyn takiej oceny. Po pierwsze polskie społeczeństwo w ogóle odnotowało znaczny wzrost dochodów w latach 2015-2019. Spowodowane to było z jednej strony spadkiem stopy bezrobocia i większą konkurencyjnością pracowników na rynku pracy, a z drugiej strony transferem środków pieniężnych ze strony państwa. Jak wskazuje Główny Urząd Statystyczny przeciętny dochód do dyspozycji mieszkańca wzrósł w skali roku średnio o około 5,000.00 złotych.

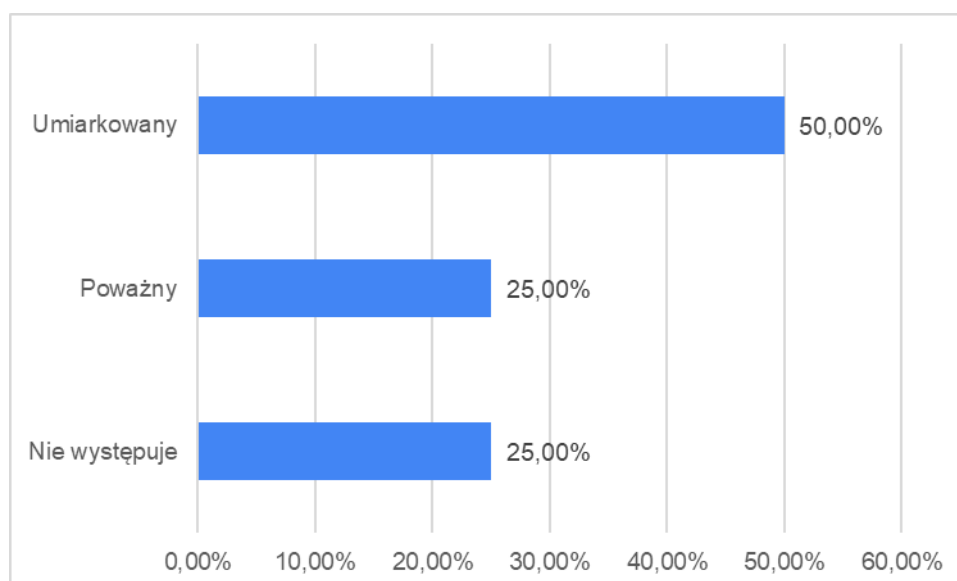
Tym samym zubożenie społeczeństwa mogło zostać niezauważone przez młode osoby. Poza tym zakres odpowiedzi na to pytanie można także odczytywać jako odzwierciedlenie statusu finansowego dorosłych mieszkańców gminy Kawęczyn, tym bardziej, że osoby badane w tej grupie wiekowej nie należą jeszcze do czynnych zawodowo, a ich postrzeganie zamożności jest odzwierciedleniem zasobności budżetów domowych. Przyjmując tę hipotezę jako zobowiązującą możemy stwierdzić, że 86% mieszkańców gminy Kawęczyn nie odczuwa problemu zubożenia społeczeństwa i żyje na dość dobrym poziomie, a jedynie około 13% można uznać za ubogich. Przy czym hipoteza ta może być potwierdzona przez wskaźnik dobrych warunków życia, które w latach 2018-2019 dla województwa wielkopolskiego wynosiły 35% i były najwyższe w Polsce (GUS, 2019).

Zubożenie społeczeństwa jako problem społeczny. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

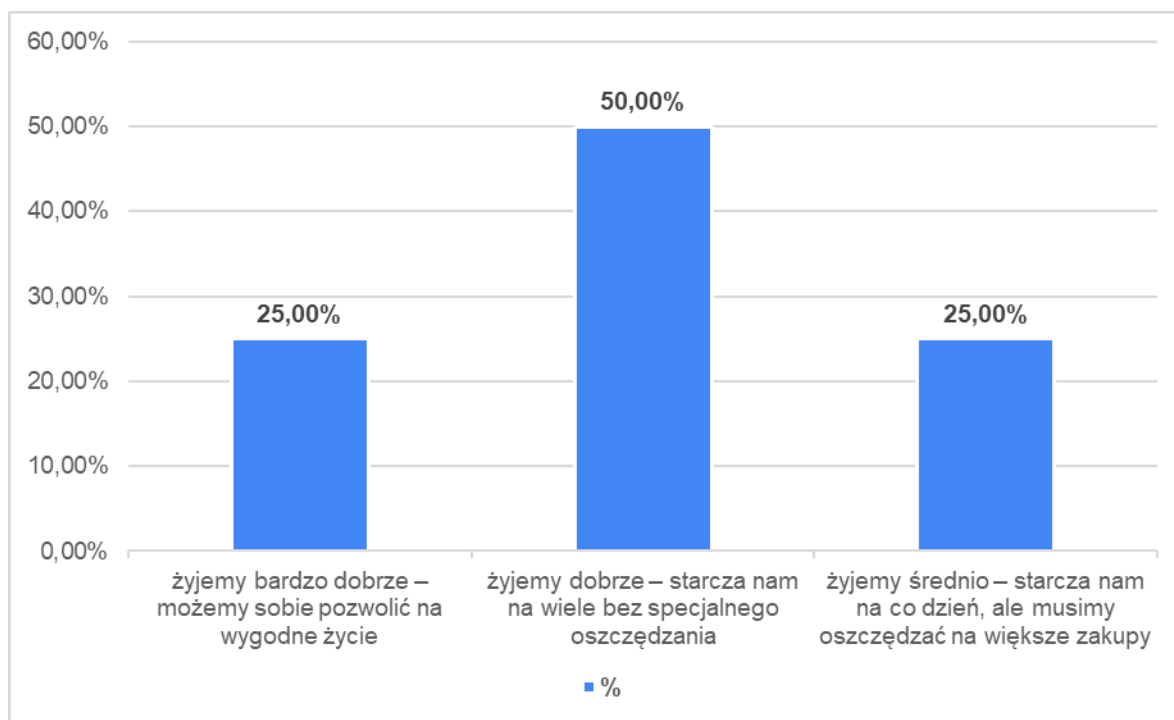
W grupie wiekowej uczniów szkół ponadpodstawowych rozszerzyliśmy zakres pytań, tak by dostosować je do wieku respondentów. Chcieliśmy także w pewien sposób zdiagnozować sytuację materialną mieszkańców gminy Kawęczyn. Dlatego zadaliśmy pytanie o sytuację materialną rodziny respondenta, gdyż naszym zdaniem świadomość poziomu zasobności rodziny może być punktem wyjścia dla wielu elementów diagnozy społecznej gminy.

W tej grupie wiekowej również dominuje przekonanie, żeubożenie społeczeństwa nie jest istotnym problemem społecznym. Uważa tak aż 75% badanych uczniów w szkołach ponadpodstawowych, przy czym 50% uznaje, że problem ten występuje w stopniu umiarkowanym, a 25%, że nie występuje w ogóle.

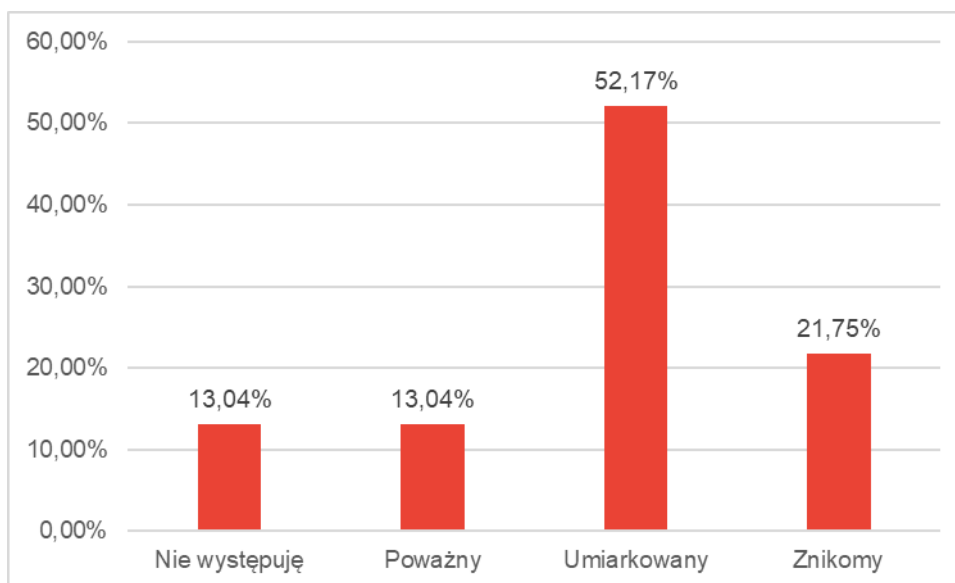
Zubożenie społeczeństwa jako problem społeczny. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród uczniów szkół ponadpodstawowych

Potwierdzeniem tych analiz są odpowiedzi uzyskane na zadane pytanie o sytuację materialną rodziny respondenta. W zasadzie można stwierdzić, że z kafeterii odpowiedzi wynika, że respondenci w tej grupie wiekowej oceniają poziom życia swoich rodzin jako bardzo dobry (25%), dobry, gdy mogą pozwolić sobie na wygodne życie (50%) i średni, kiedy bieżące wydatki nie są problemem, ale inwestycje czy też większe zakupy muszą być przez rodziny przemyślane (25%).

Sytuacja materialna mojej rodziny. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół ponadpodstawowych.

Wyniki analiz uzyskane w grupach badanych uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych potwierdzają także dane wśród osób dorosłych. W tej grupie respondentów ubóstwo społeczeństwa uważane jest za niewystępujące w ogóle (13,04%), występujące w stopniu umiarkowanym (52,17%) lub znikomym (21,75%). Tylko 13,04% uważa ubóstwo społeczeństwa za poważny problem społeczny występujący na terenie gminy Kawęczyn.

Zubożenie społeczeństwa jako problem społeczny. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Jednocześnie na prośbę o ocenę sytuacji materialnej badanych uzyskaliśmy jednoznaczną odpowiedź: 100% respondentów stwierdziło, że żyje średnio, wystarcza im na codzienne wydatki, ale muszą oszczędzać na większe zakupy.

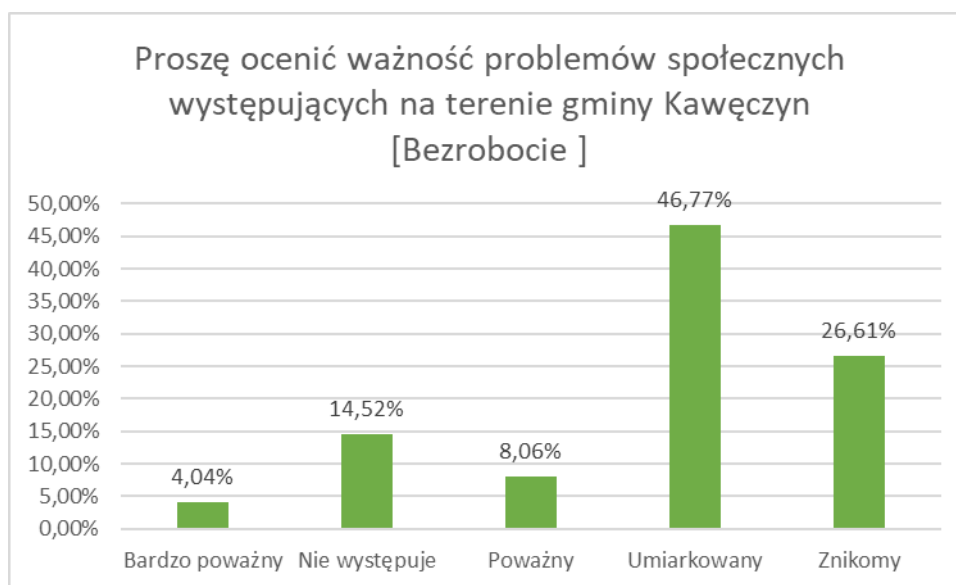

Sytuacja materialna mojej rodziny. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

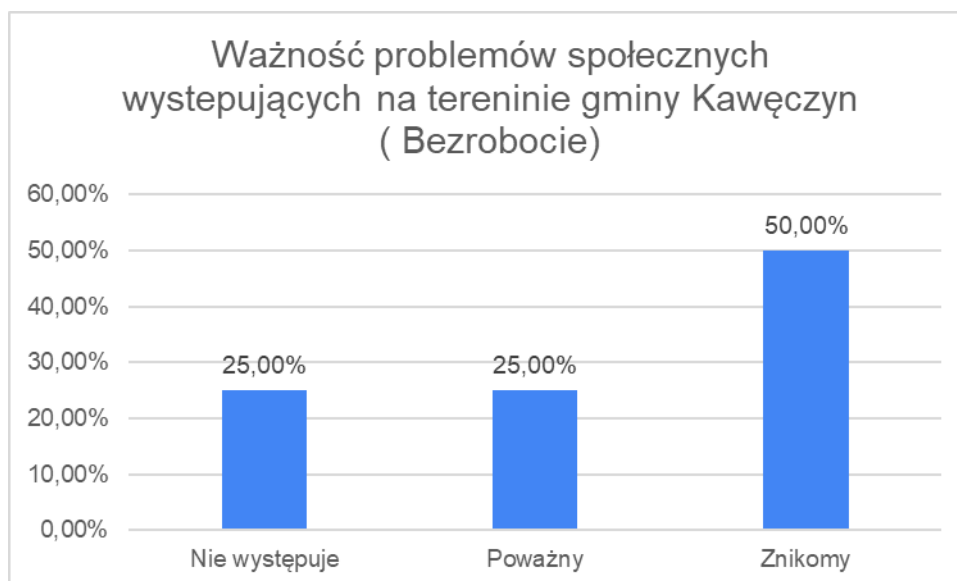
Bezrobocie

Uczniowie szkół podstawowych w gminie Kawęczyn uważają, że problem bezrobocia należy do umiarkowanych problemów społecznych (46,77%) lub występuje w stopniu znikomym (26,61%). Jest także grupa respondentów w tej kategorii wiekowej, która uważa, że bezrobocie jako problem społeczny nie występuje (14,52%). Tylko 8,06% respondentów w tej grupie wiekowej uważa, że jest to problem poważny, a 4,04%, że bardzo poważny.

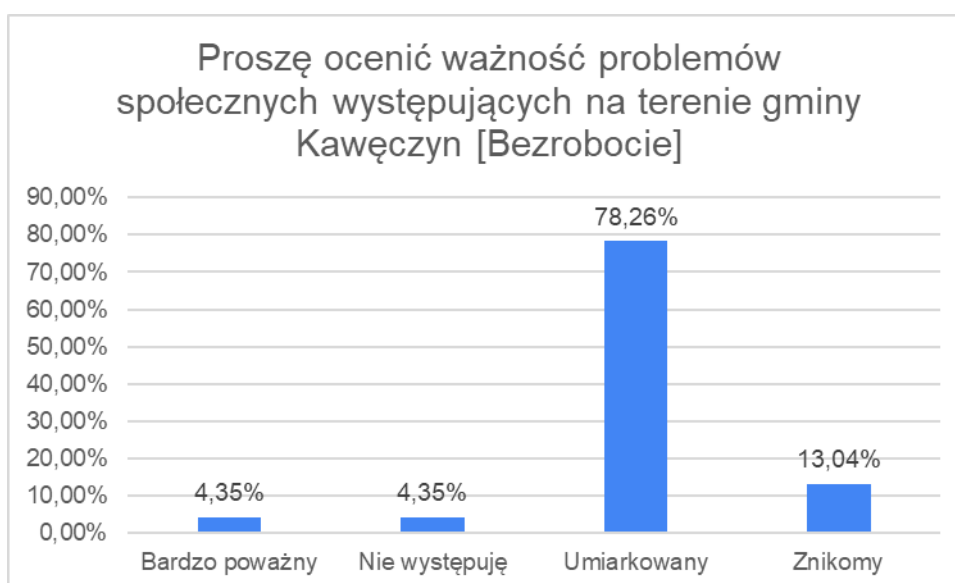
Bezrobocie jako problem społeczny. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci ze szkół podstawowych.

Zbliżone dane uzyskaliśmy wśród młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. Wśród respondentów w tym przedziale wiekowym dominuje przekonanie, że bezrobocie należy do znikomych problemów społecznych (50%) lub nie występuje w ogóle (25%). Jednak 25% uważa, że jest ono poważnym problemem społecznym. Tak więc w tej grupie wiekowej wzrosła liczba osób zauważających istotność problemu.

Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Bezrobocie). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród uczniów szkół ponadpodstawowych.

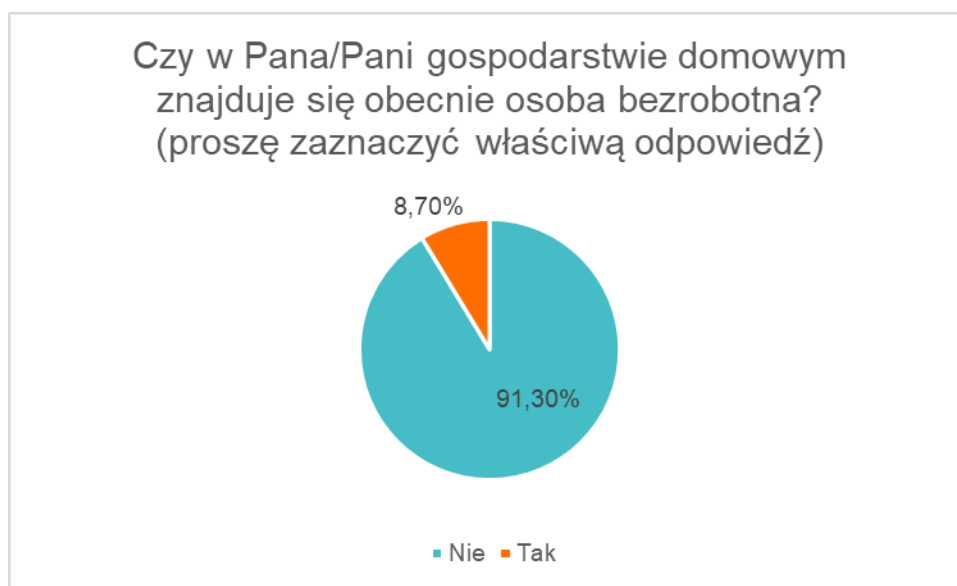
Nie znajduje to potwierdzenia wśród badanych osób dorosłych w gminie Kawęczyn. Aż 76,26% spośród naszych respondentów w tej grupie wiekowej uznaje bezrobocie jako umiarkowany problem społeczny. Tylko 4,35% uznaje go za problem bardzo poważny. Dla 13,04% jest to problem znikomy, a według 4,35% naszych respondentów nie występuje w ogóle.

Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Bezrobocie). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

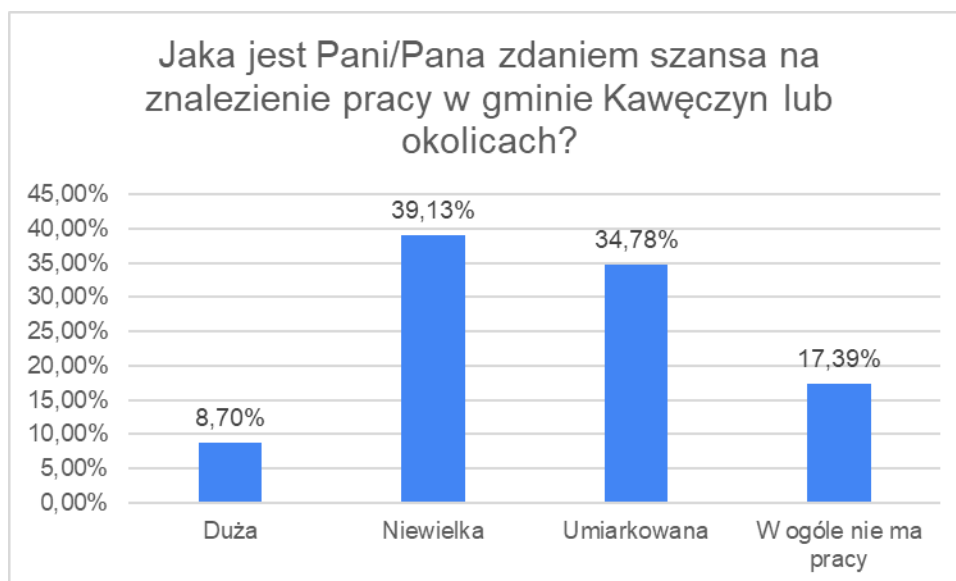
Ci sami respondenci zostali zapytani o doświadczenia związane z bezrobociem. Aż 52,17% miało za sobą doświadczenie bezrobocia, a 47,83% tego statusu nigdy nie posiadało. Przy czym, co warto w tym miejscu podkreślić, badania prowadzone były w trakcie rewolucji na rynku pracy związaną z pandemią COVID-19.

Warto tutaj zaznaczyć, że dla znacznej większości mieszkańców gminy Kawęczyn bezrobocie nie jest zasadniczym problemem społecznym, na co wskazują także wyniki odpowiedzi na pytanie o obecność osoby bezrobotnej w gospodarstwie domowym. Tylko niespełna 9% (dokładnie 8,70%) ma takie doświadczenie. Aż 91,30% nie ma w swoim gospodarstwie domowym osoby ze statusem bezrobotnej.

Obecność osoby bezrobotnej w gospodarstwie domowym. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Jednocześnie dorośli respondenci oceniają szansę znalezienia miejsca pracy w gminie Kawęczyn na poziomie niewielkich możliwości (39,13%) lub stopnia umiarkowanego (34,78%). Przy czym prawie 1/5 badanych (17,39%) uważa, że pracy w gminie nie ma w ogóle, a 8,70%, że nie ma w ogóle problemu ze znalezieniem pracy.

Szansa na znalezienie pracy w gminie Kawęczyn lub okolicach. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Cel strategiczny w zakresie podnoszenia standardu życia mieszkańców gminy

Cele operacyjne:

1. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy oraz osób w trudnej sytuacji materialnej.
2. Wsparcie przedsiębiorców w tworzeniu nowych miejsc pracy w gminie.
3. Wsparcie dla osób dojeżdżających do pracy poza gminę.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
2. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez GOPS.
3. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Turku w zakresie upowszechniania ofert pracy, szkoleń, usług poradnictwa zawodowego, przygotowania zawodowego dorosłych i staży oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.
4. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, szczególnie kobiet, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
5. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

6. Promowanie aktywnych postaw wśród osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego.
7. Wsparcie osób ubogich pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.
8. Partycypacja w zapewnieniu potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich np. poprzez organizowanie dożywiania w szkołach.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Aktywne działanie na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w gminie.
2. Wsparcie przedsiębiorców w tworzeniu nowych miejsc pracy, np. poprzez obniżenie podatków lokalnych.
3. Wsparcie dla działań ekonomii społecznej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Stworzenie warunków dla powstania linii autobusowych dowożących mieszkańców do miejsc pracy poza granicami gminy.
2. Podejmowanie aktywnych działań w celu utrzymania linii autobusowych dla kierunków, w których znajdują pracę mieszkańcy gminy Kawęczyn.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2021-2026.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, przedsiębiorcy, w części także placówki oświatowe..

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy w Turku, szkoły ponadpodstawowe w powiecie, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba osób bezrobotnych i ubogich objętych pracą socjalną oraz liczba osób objętych kontraktami socjalnymi,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia i ubóstwa,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba nowych miejsc pracy, w tym w przedsiębiorstwach wspartych pomocą gminy,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba programów wsparcia zagrożonych i dotkniętych ubóstwem oraz liczba osób nimi objętych,

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

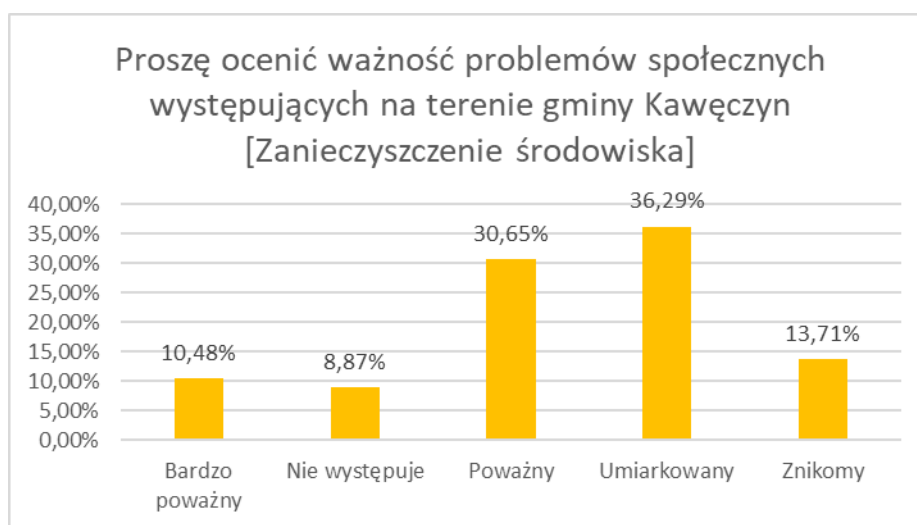
- spadku liczby osób bezrobotnych, szczególnie kobiet,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- wzrostu liczby nowych podmiotów gospodarczych,
- wzrost liczby przedsiębiorstw tworzących nowe miejsca pracy w gminie.

Styl życia

Pytania, które zakwalifikowaliśmy do kategorii „standard życia” bezpośrednio łączą się z problemami dotyczącymi „stylu życia”. Bowiem, jak wskazuje wiele badań realizowanie wartości postmaterialnych uzależnione jest w znacznym stopniu od zaspokojenia potrzeb materialnych. Jedną z podstawowych wartości postmaterialnych, a przy okazji niezwykle ważną jest środowisko naturalne, a dokładnie jego zanieczyszczenie, poziom tolerancji wśród mieszkańców gminy, sposób spędzania wolnego czasu i wreszcie kryzys w rodzinie. Szczególnie ten ostatni aspekt jest istotny dla rozwoju społeczności kawęczyńskiej. W tym

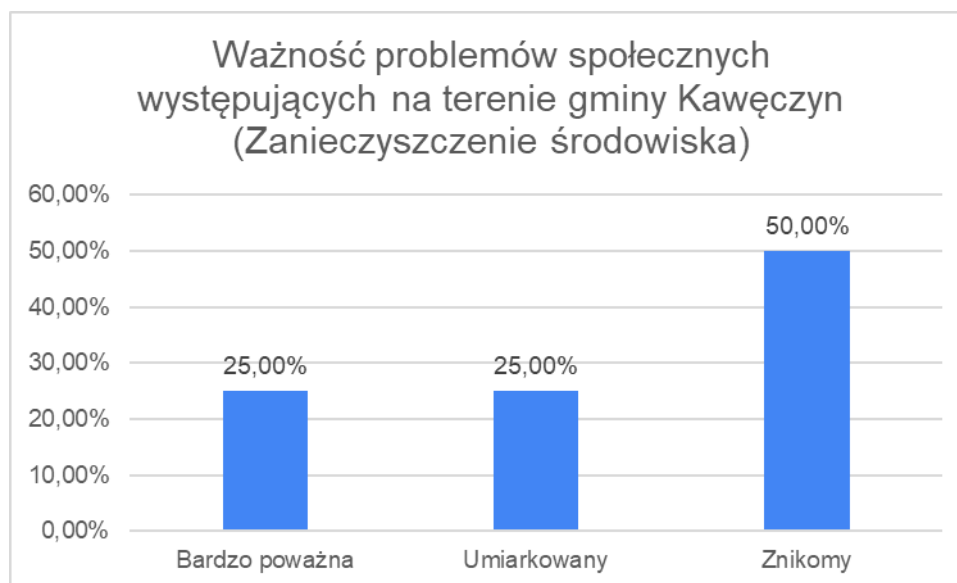
wypadku zauważalne jest wyraźne zaangażowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i jego pracowników. Bowiern, jak wskazują dane zastane w 2019 roku pomocą społeczną były objęte 183 rodziny, w tym 89 otrzymało pomoc pieniężną, a świadczenia niepieniężne przyznano 97 rodzinom. Powody interwencji ze strony GOPS-u były różne. Warto jednak zwrócić uwagę, że tylko jedna rodzina otrzymała pomoc ze względu na ubóstwo. Dominującą przyczyną jest niepełnosprawność (47 rodzin) oraz długotrwała i ciężka choroba (48 rodzin). Można zatem stwierdzić, iż przyczyną potrzeby pomocy były zdarzenia niezależne od beneficjentów, a nie wyuczona bezradność. Chociaż i w tym wypadku pomoc uzyskało 25 rodzin, przy czym powodem była bezradność w zakresie spraw opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Na szczególną uwagę zasługuje w tym miejscu fakt, że pracownicy socjalni starają się (z sukcesem) trafiać z pomocą do osób szczególnie potrzebujących i najsłabszych społecznie: samotnych, niepełnosprawnych i dzieci. Spośród ostatniej wymienionej grupy najbardziej popularną formą było dożywianie, którym objęto 92 niepełnoletnich beneficjentów.

Dla uczniów szkół podstawowych problem zanieczyszczenia środowiska należy do problemów bardzo poważnych (10,48%) i poważnych (30,65%). Jednocześnie prawie tyle samo osób uznaje ten problem za umiarkowany (36,29%) lub nieistniejący (8,87%), a aż 13,71% wskazuje na jego znikome występowanie. Warto tutaj podkreślić stosunkowo niską świadomość ochrony środowiska naturalnego na tle wyników ogólnopolskich. Bowiern w tym wypadku aż 86% dzieci ze szkół podstawowych uważa zanieczyszczenie środowiska za bardzo poważny problem społeczny.

Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Zanieczyszczenie środowiska).
Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

+W grupie młodzieży ze szkół ponadpodstawowych połowa uczestników badania uznała, że problem zanieczyszczenia środowiska występuje w stopniu znikomym, a 25% oceniło jego występowanie jako umiarkowane. Tylko ¼ respondentów w tej kategorii wiekowej przyznała, że jest to problem bardzo poważny.

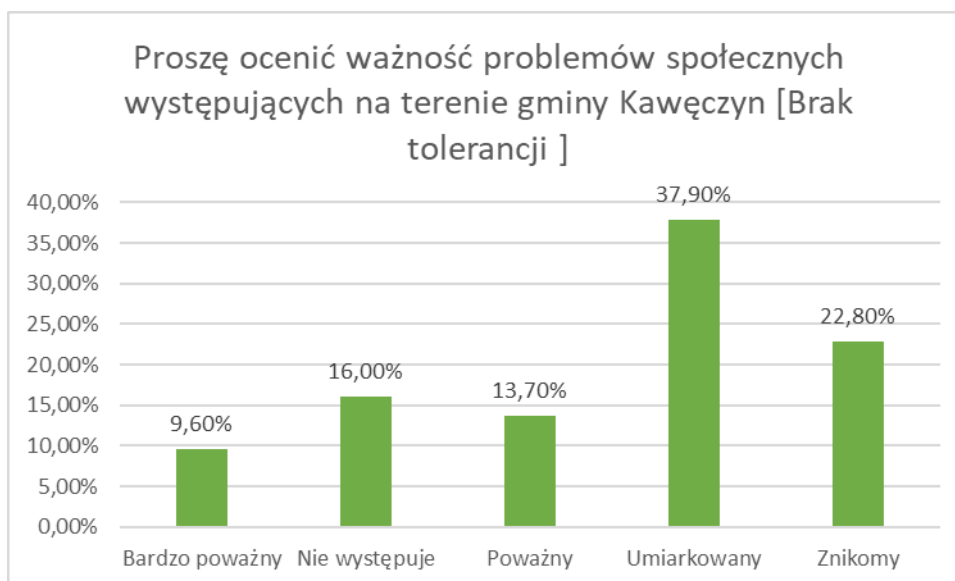

Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Zanieczyszczenie środowiska).
Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Również dla ankietowanych dorosłych zanieczyszczenie środowiska nie należy do bardzo poważnych problemów społecznych. Tylko 17,39% uznało kwestie środowiskowe za poważne. Zdecydowana większość wskazała, że jest to problem umiarkowany (65,22%) i znikomy (17,39%). W tym wypadku również mamy do czynienia z dość niską świadomością społeczną złożoności problemu, co może wynikać przede wszystkim ze specyfiki gminy: dużych obszarów zielonych i wiejskich, co może się przyczyniać do traktowania gminy jako swoistej enklawy środowiskowej.

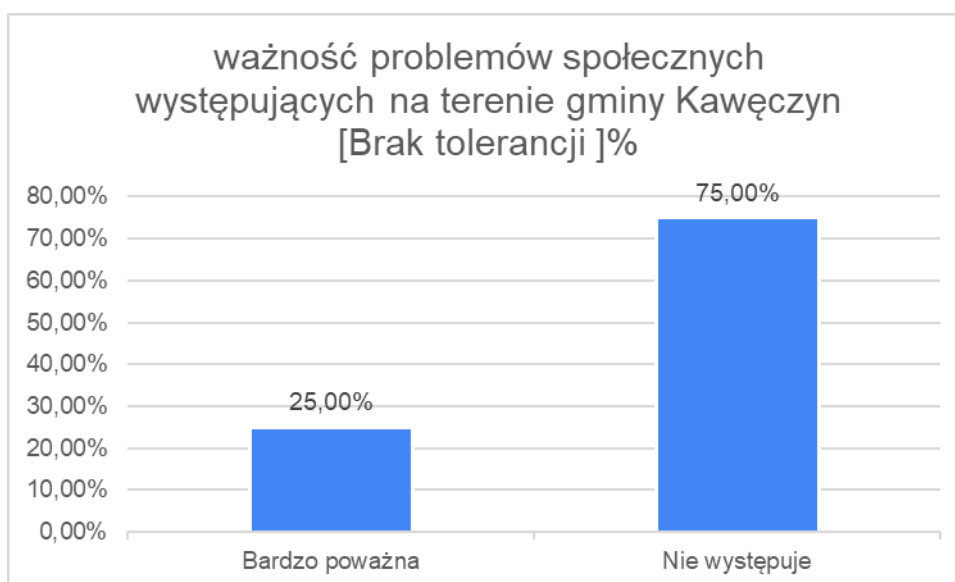
Wśród wartości postmaterialnych, które uznaliśmy za istotne dla stylu życia znalazła się tolerancja. Dla uczniów szkół podstawowych jest to problem występujący w stopniu umiarkowanym (37,90%) bądź znikomym (22,80%). Jedyne 23,30% badanych uważa, że jest to kwestia bardzo poważna (9,60%) lub poważna (13,70%). Przy czym 16% uważa, że brak tolerancji nie występuje w ogóle w jego środowisku.

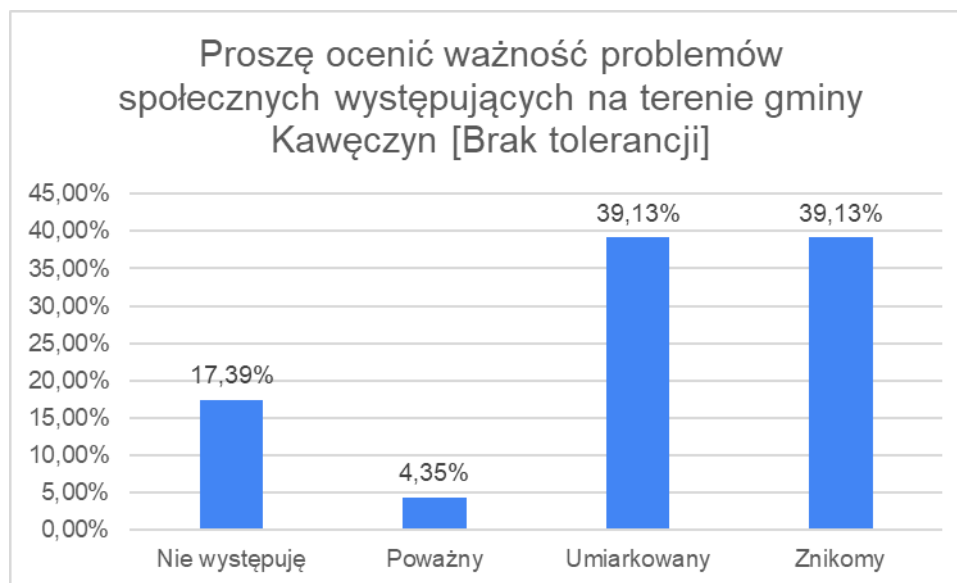
Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Brak tolerancji). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Uczniowie ze szkół ponadpodstawowych w znakomitej większości (75%) wykluczyli w ogóle występowanie problemu braku tolerancji. Tylko 25% zauważyło, że jest to problem bardzo poważny. Żaden z badanych uczniów w tej kategorii wiekowej nie ocenił problemu tolerancji jako umiarkowanego czy znikomego.

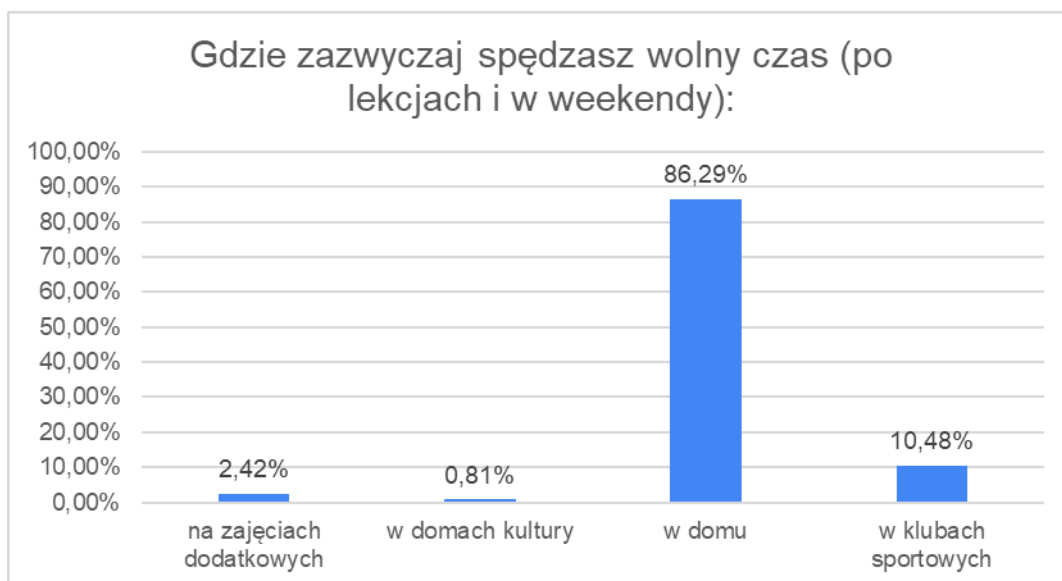
Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Brak tolerancji). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Według dorosłych uczestników badania również zauważalna jest optymistyczna ocena poziomu tolerancji mieszkańców gminy. Aż 95,65% ankietowanych uważa, że problem braku tolerancji nie występuje (17,39%), występuje w stopniu umiarkowanym (39,13%) lub znikomym (39,13%). Tylko 4,35% badanych dorosłych z gminy Kawęczyn uznaje, że brak tolerancji jest problemem poważnym.

Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Brak tolerancji). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

W stylu życia podjęliśmy także próbę odpowiedzi na pytanie w jaki sposób młodzi kawęczynianie spędzają wolny czas i ile czasu poświęcają na życie w sieci internetowej. Na pytanie skierowane do uczniów szkół podstawowych „gdzie zazwyczaj spędzasz wolny czas po lekcjach” najczęściej wybieraną z kafeterii możliwych odpowiedzi była „w domu” (86,29%). W klubach sportowych spędza wolny czas 10,48% a na zajęciach dodatkowych 2,42%. Przy czym niewielka liczba uczniów odpowiedziała, że „w domu kultury” (0,81%).

Spędzanie wolnego czasu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

W tym kontekście nie zaskakuje fakt odpowiedzi na pytanie o czas spędzany przez dzieci ze szkół podstawowych w sieci internetowej. Przeszło połowa – 62,10% - spędza w sieci od 1 do 5 godzin dziennie. Powyżej godziny dziennie spędza w sieci 8,87% respondentów ze szkół podstawowych, a 9,68% nie wie ile czasu spędza w sieci. W ogóle z Internetu nie korzysta 1,61%, a poniżej godziny czasu na surfowanie poświęca 17,74%.

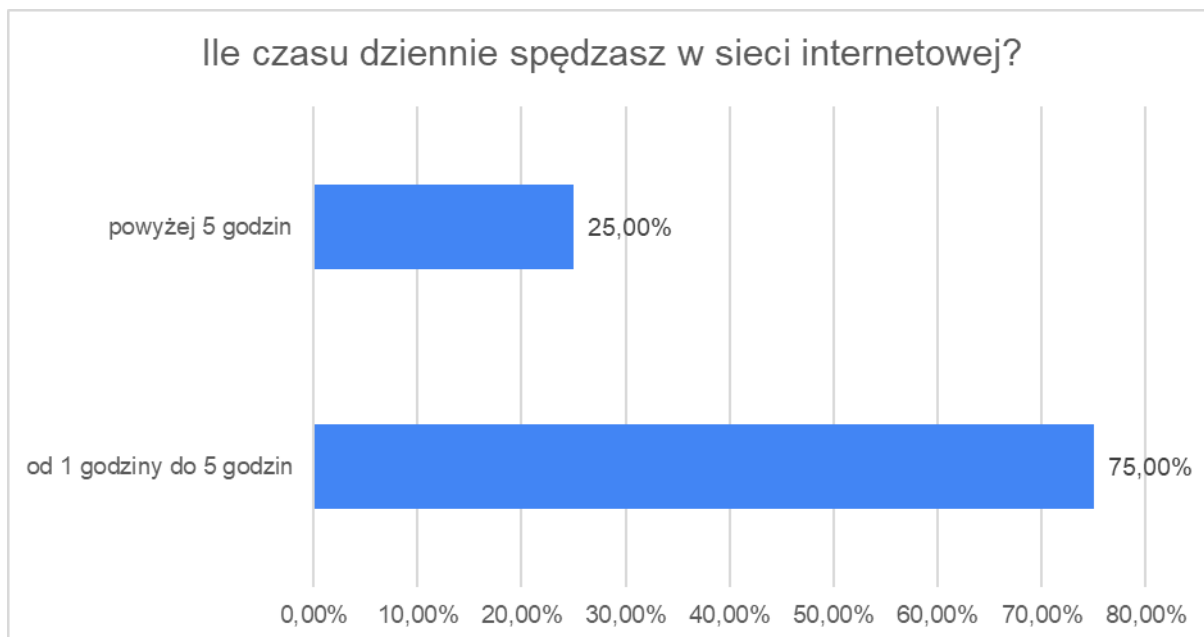
Czas spędzany w sieci internetowej. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Jednocześnie w tej samej grupie badawczej występuje wysoki poziom świadomości możliwości uzależnienia się od Internetu. Uważa tak 84,68% badanych uczniów szkół podstawowych, a tylko 8,06% jest przekonanych o braku takiej możliwości. Natomiast 7,26% przyznaje, że nie ma w tym zakresie wiedzy.

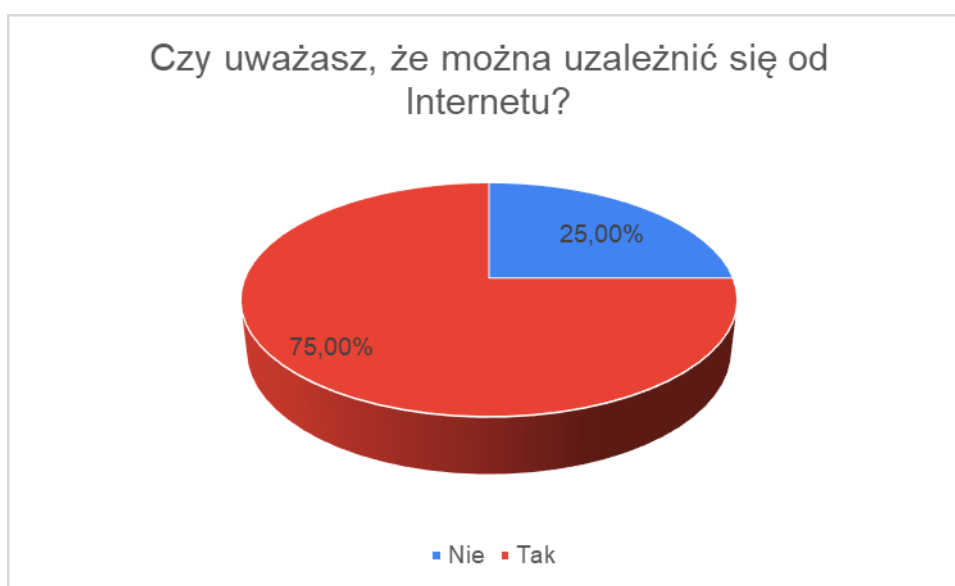
Uzależnienie od Internetu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Te same pytania zadaliśmy uczniom szkół ponadpodstawowych. W tym wypadku także respondenci z tej grupy wiekowej wskazali dom jako miejsce spędzania wolnego czasu (100%). Można wywnioskować, że wolny czas spędzany w domu spożytkowywany jest przede wszystkim na korzystanie z sieci internetowej, na co wskazuje fakt, że aż 75% spośród młodzieży biorącej udział w badaniu przyznało, że w sieci internetowej spędza od 1 do 5 godzin, a 25% odpowiedziało, że przeszło 5 godzin. Nie odnotowaliśmy odpowiedzi „poniżej godziny”, „nie wiem” lub „w ogóle”.

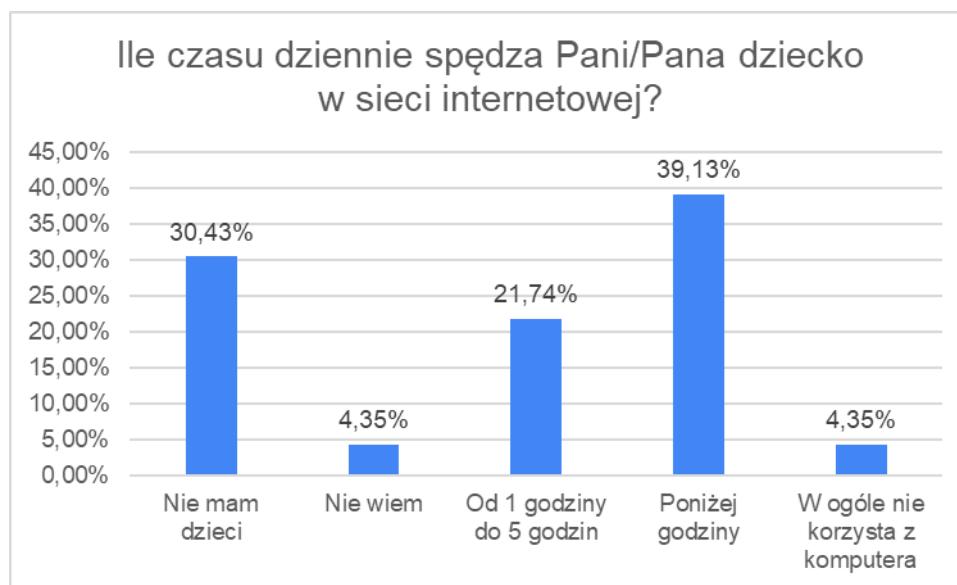
Czas spędzany w sieci internetowej. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

W tym miejscu podkreślenia wymaga fakt wysokiego stopnia świadomości możliwości uzależnienia się od Internetu wśród młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. Aż 75% przyznaje, że istnieje możliwość uzależnienia się od Internetu, jednak 25% odrzuca taką ewentualność.

Uzależnienie od Internetu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

To samo pytanie zadaliśmy także dorosłym mieszkańcom gminy Kawęczyn. Odpowiedzi na pytania odbiegają jednak od tych, które były udzielone przez dzieci ze szkół podstawowych i młodzież ze szkół ponadpodstawowych. Znakomita większość odpowiedziała, że ich dzieci spędzają w sieci poniżej jednej godziny dziennie (39,13%), a 21,74% przyznało, że od 1 godziny do 5. Jednocześnie 4,35% nie wiedziało ile czasu spędza w sieci jego dziecko i tyle samo uznało, że w ogóle nie korzysta z sieci internetowej”.

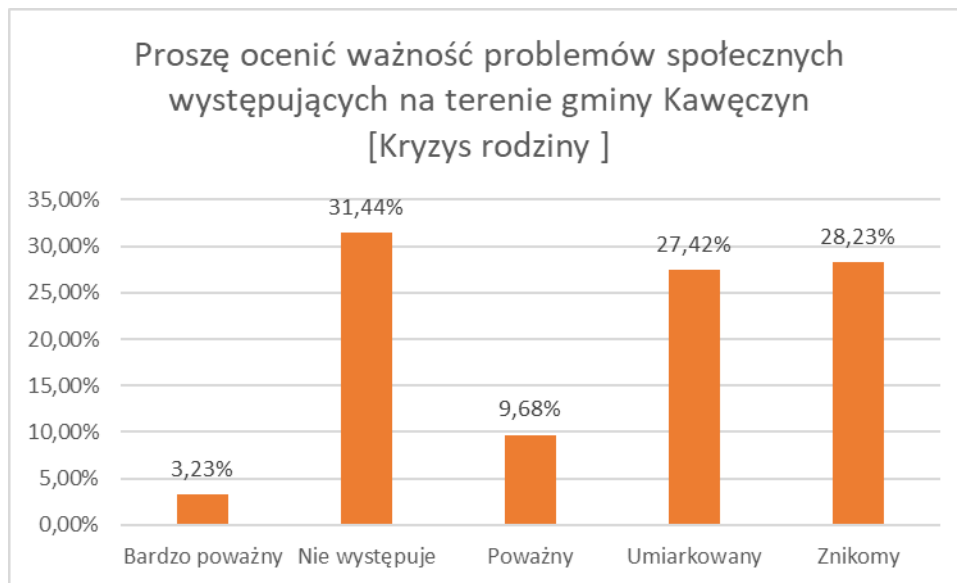
Czas spędzany w sieci internetowej przez dziecko. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Kryzys w rodzinie

Współczesna rodzina przeżywa poważny kryzys. Socjologowie alarmują, że w ostatnich latach znacznie rozluźniły się więzi między dziećmi a rodzicami. Dzieje się tak przede wszystkim ze względu na fakt, iż aktualny system gospodarczy i ekonomiczny wymuszają na dorosłych poświęcanie większości swojego czasu na pracę i zdobywanie podstawowych zasobów materialnych, niezbędnych do zapewnienia rodzinie korzystnych warunków bytowych. W tym przypadku kryzys rodziny przejawia się głównie na płaszczyźnie rozpadu podstawowych więzi łączących członków rodziny, a co za tym idzie powolnym zaniku tradycyjnych funkcji rodziny, np. socjalizacji.

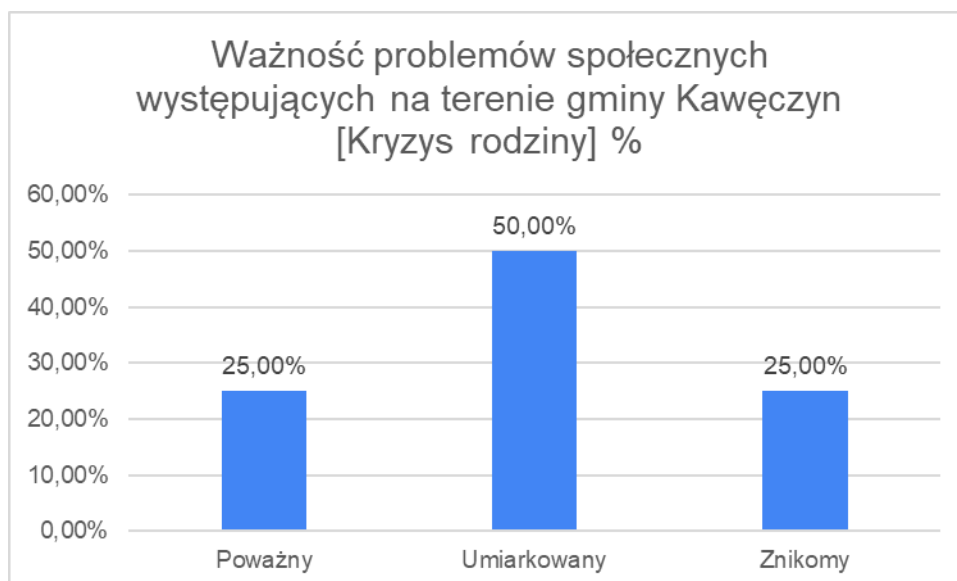
Większość dzieci ze szkół podstawowych zauważa występowanie kryzysu w rodzinie (68,56%), jednak jego poziom ocenia różnie. Jako bardzo poważny problem społeczny ocenia go 3,23% badanych z tej grupy wiekowej. Za poważny uznało kryzys w rodzinie 9,68%. Najwięcej spośród respondentów ze szkół podstawowych ocenia problem jako umiarkowany

(27,42%) i znikomy (28,23%). Jednocześnie 31,44% stwierdziło, że problem kryzysu w rodzinie nie występuje w gminie Kawęczyn.

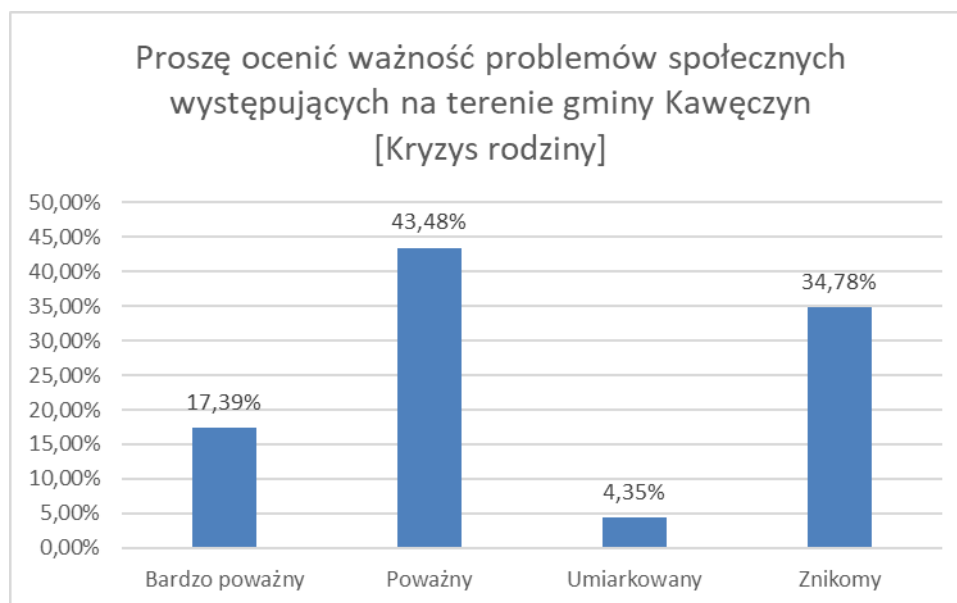
Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Kryzys rodziny). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Wśród badanych osób ze szkół ponadpodstawowych dominuje przekonanie, że problem kryzysu w rodzinie dotyka jednak mieszkańców gminy. Żaden uczeń nie stwierdził, że zjawisko nie występuje, a 50% uznało, że występuje w zakresie umiarkowanym, 25% znikomym. Jednak 25% wskazało, że jest to problem poważny.

Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Kryzys rodziny). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Również wśród dorosłych respondentów pokutuje przekonanie o istnieniu problemu społecznego związanego z kryzysem rodziny. Żadna z pytanych osób nie odpowiedziała, że problemu nie ma. Natomiast za bardzo poważny uznało go 17,39% dorosłych mieszkańców gminy Kawęczyn, za poważny 43,48%, występujący w stopniu umiarkowanym 4,35% i znikomym 34,78%.

Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Kryzys rodziny). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Cel strategiczny w zakresie stylu życia mieszkańców gminy Kawęczyn

Cele operacyjne:

1. Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej wśród mieszkańców gminy.
2. Budowanie środowiska społecznego w oparciu o zasady tolerancji.
3. Zapewnienie możliwości spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i dorosłych poza domem.
4. Wspieranie dzieci i młodzieży w wszechstronnym rozwoju.
5. Przeciwdziałanie możliwościom uzależnienia się od Internetu przez dzieci i młodzież w gminie.
6. Wzmacnianie rodzin; pomoc rodzinom będącym w kryzysie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Aktywne działanie na rzecz podnoszenia świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży.
2. Działanie na rzecz podnoszenia świadomości ekologicznej osób dorosłych w gminie Kawęczyn.
3. Podejmowanie współpracy z instytucjami zainteresowanymi poziomem świadomości ekologicznej w gminie.
4. Organizowanie warsztatów i konkursów dla dzieci i młodzieży o tematyce ekologicznej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Działania na rzecz podnoszenia tolerancji w środowisku społecznym gminy Kawęczyn.
2. Działania na rzecz podnoszenia świadomości obywatelskiej.
3. Organizowanie warsztatów i konkursów dla dzieci i młodzieży o tematyce różnorodności społecznej i tolerancji dla niej.
4. Promowanie w gminie zasad równości szans kobiet i mężczyzn.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3. -5.:

1. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, organizowanie wypoczynku.
2. Rozwijanie sieci i oferty świetlic prowadzących zajęcia pozalekcyjne.
3. Utworzenie i rozwijanie klubu dla młodzieży.
4. Wsparcie finansowe gminy dla przedsiębiorców prywatnych, chcących organizować zajęcia rozwojowe dla dzieci i młodzieży.
5. Aktywne budowanie świadomości dzieci i młodzieży o potencjalnym zagrożeniu uzależnieniem od Internetu.
6. Organizowanie warsztatów dotyczących alternatywnego spędzania wolnego czasu.
7. Uruchomienie możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu: zajęć sportowych w szkołach podstawowych.
8. Tworzenie, utrzymywanie, rozwój i promowanie klubów sportowych na terenie gminy Kawęczyn.

Kierunki działań do celu operacyjnego 6 .:

1. Budowanie świadomości znaczenia rodziny dla rozwoju gminy.
2. Podejmowanie działań na rzecz równego traktowania kobiet i mężczyzn w środowisku lokalnym.
3. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
4. Udzielanie przez GOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
5. Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników GOPS-u i placówek oświatowych.
6. Zwiększenie dostępności dla rodzin oraz osób samotnie wychowujących dzieci wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, prawnego i socjalnego.
7. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, Sądu Rejonowego i kuratorów sądowych, Policji, organizacji pozarządowych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2021-2026.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego, biblioteki, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Turku, specjaliści, szkoły ponadpodstawowe w powiecie, placówki służby zdrowia w powiecie, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Policja, organizacje pozarządowe.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba dzieci i młodzieży realizująca zajęcia pozalekcyjne w gminie,
- liczba dzieci i młodzieży realizująca zajęcia rozwijające pasje w gminie,
- liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach sportowych,
- liczba godzin spędzanych w sieci internetowej,
- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty świetlic prowadzących program socjoterapeutyczny,
- liczba osób korzystających z oferty klubów dla młodzieży.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- rozwoju zainteresowań dzieci i młodzieży,
- rozwoju aktywności fizycznej mieszkańców gminy,
- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- poszerzenia wiedzy w zakresie równości szans kobiet i mężczyzn oraz osłabienia istniejących nierówności,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających
- liczba osób, u których podniesiono świadomość ekologiczną.

Uzależnienia

Analiza danych zastanych

Alkoholizm jest chorobą polegającą na utracie kontroli nad ilością spożywanego alkoholu etylowego. Najczęściej wskazuje się, że popadanie w alkoholizm uwarunkowane jest czynnikami społecznymi, wzorcami rodzinnymi, przejściowymi problemami związanymi z np. utratą pracy, kogoś bliskiego. Natomiast uzależnieniu od narkotyków sprzyja utrata sensu życia, powszechność i dostępność środków odurzających czy też moda na ich zażywanie. Trudno jednoznacznie określić liczbę osób mających problem z alkoholem w gminie Kawęczyn. Związane to jest przede wszystkim z faktem, że alkoholicy muszą samodzielnie podjąć decyzję o leczeniu. Z danych zastanych wynika, że w okresie od 1.01.2019 roku do 13.11.2020 roku leczeniu z choroby alkoholowej poddało się 20 osób.

Jednak by skutecznie rozwiązać problemy dotyczące uzależnień i ich negatywnego wpływu na społeczeństwo należy przede wszystkim prowadzić działania profilaktyczne, rozwiązujące problem alkoholowy a także integrujące osoby nim dotknięte.

Na poziomie gminy Kawęczyn odpowiedzialny za te czynności jest Komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych działająca przy Urzędzie Gminy Kawęczyn oraz Punkt konsultacyjny z siedzibą w Kowalach Pańskich (budynek starego ośrodka zdrowia), dla osób Uzależnionych od alkoholu i dla osób Współuzależnionych, gdzie prowadzone są: Warsztaty Terapeutyczne dla rodzin i osób indywidualnych, które odbywają się dwa razy w miesiącu tj. w każdy pierwszy i ostatni poniedziałek miesiąca od godz. 15.30 oraz Grupa Wsparcia Dla Osób Uzależnionych, której spotkania odbywają się w każdy wtorek od 15.30. Spotkania grupy wsparcia odbywające się co tydzień gromadzą każdorazowo około 10 osób, są to spotkania anonimowe.

Z indywidualnych konsultacji odbywających się raz w miesiącu w Punkcie Konsultacyjnym, również korzysta około 10 osób.

W gminie Kawęczyn działa 16 punktów sprzedających alkohol i dwie stacje benzynowe z całodobową możliwością zakupu alkoholu.

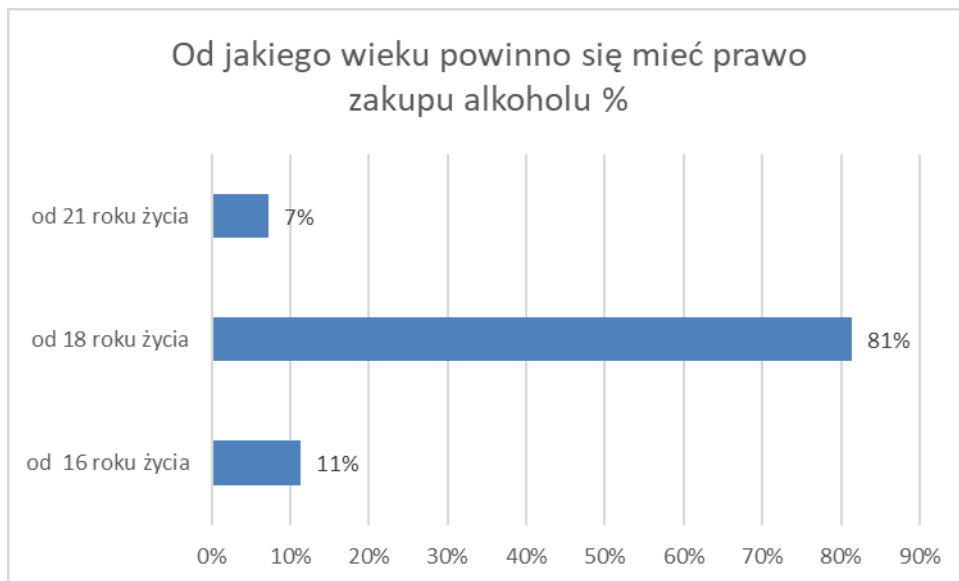
Gmina w ciągu roku przeznacza średnio 16 tys. zł na profilaktykę i pomoc uzależnionym.

Wyniki badań

Alkoholizm

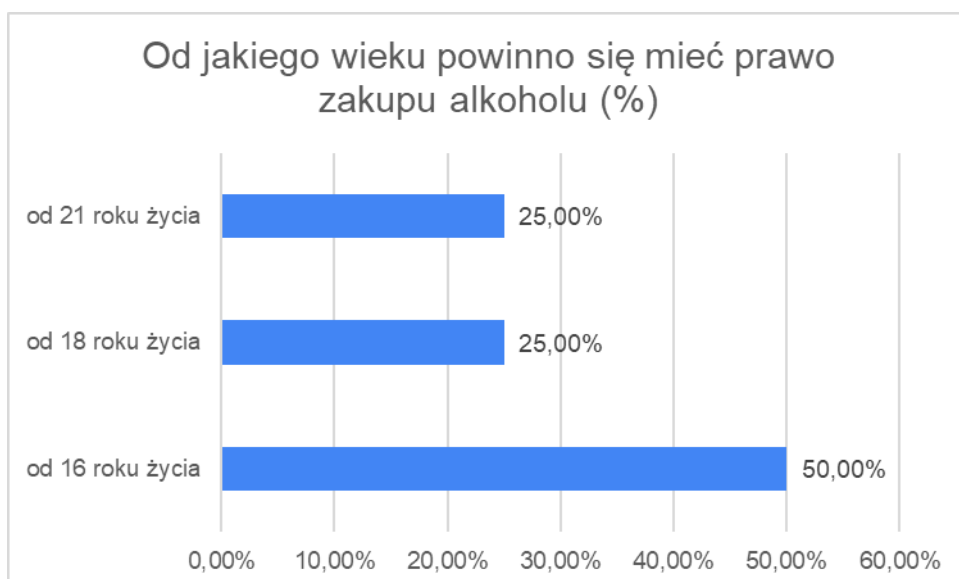
Uczniowie szkół podstawowych w gminie Kawęczyn uważają, że nie należy zmieniać wieku osób, mających prawo do zakupu alkoholu. Aż 81% respondentów wskazało 18 rok życia,

jako uzasadnioną barierę wieku dla zakupu alkoholu, a tylko 18% uznało ją jako granicę zbyt niską (7%) lub zbyt wysoką (11%); 1% respondentów nie udzieliło odpowiedzi na tak postawione pytanie.

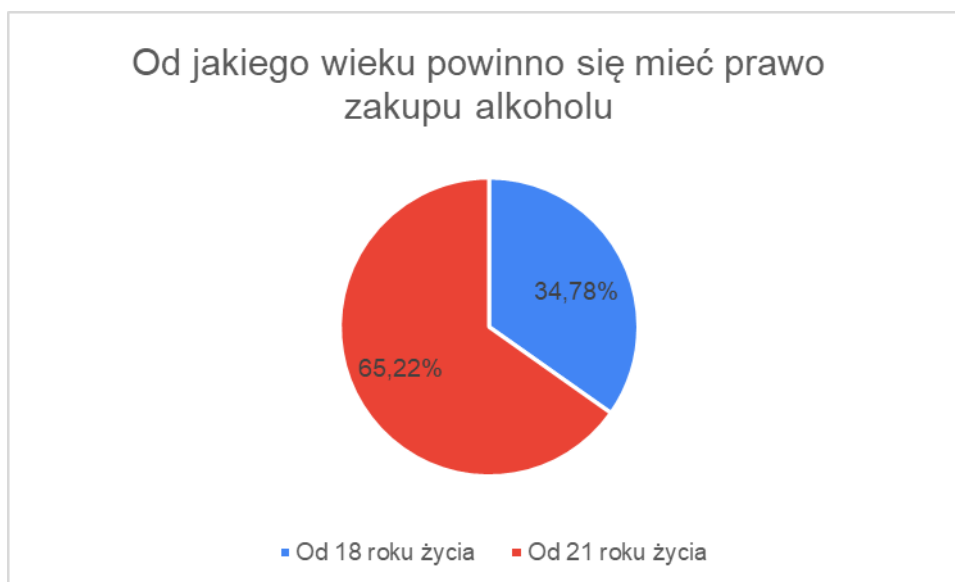
Od jakiego wieku powinno się mieć prawo zakupu alkoholu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Inaczej wyniki odpowiedzi na to pytanie rozkładają się wśród młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. Dominuje tutaj przekonanie, że należy obniżyć wiek prawa do zakupu alkoholu do 16 roku życia (50%). Tylko 25% uznaje, że powinien on być utrzymany na dotychczasowym poziomie i tyle samo wskazuje konieczność podniesienia możliwości zakupu alkoholu do 21 roku życia.

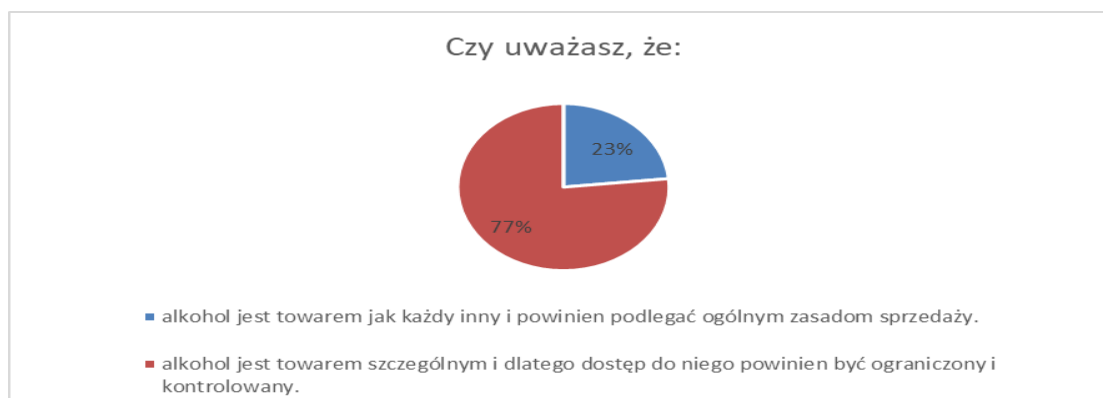
Od jakiego wieku powinno się mieć prawo zakupu alkoholu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Postawy względem dopuszczalnego wieku zakupu alkoholu radykalizują się wśród naszych dorosłych respondentów. Bowiem aż 65,22% uznało, że należy podnieść wiek do 21 roku życia osób mających prawo do zakupu alkoholu. Tylko 34,78% uznało 18 rok życia, jako wystarczający do uzyskania możliwości zakupu alkoholu, a żaden z naszych dorosłych ankietowanych nie wskazał odpowiedzi poniżej 18 roku życia.

Od jakiego wieku powinno się mieć prawo zakupu alkoholu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Jednocześnie 77% uznało alkohol jako towar o szczególnym znaczeniu, dlatego też nasi respondenci ze szkół podstawowych zgodzili się, że jego zakup powinien być ograniczony i kontrolowany. Tylko 23% badanych stwierdziło, iż zakup alkoholu powinien podlegać ogólnym zasadom sprzedaży.

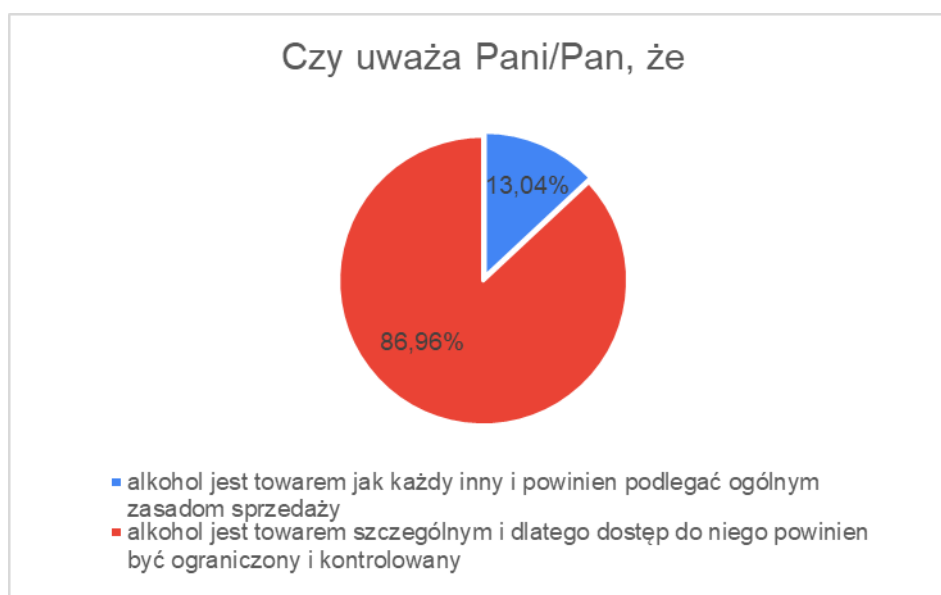
Alkohol jako towar. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Podobnych odpowiedzi udzielili uczniowie szkół ponadpodstawowych. Znakomita większość, bo aż 75% uznało, że alkohol jest towarem szczególnym i dostęp do niego powinny określać odrębne zasady. Pozostali (25%) wskazywali, że alkohol jest towarem takim, jak każdy inny towar.

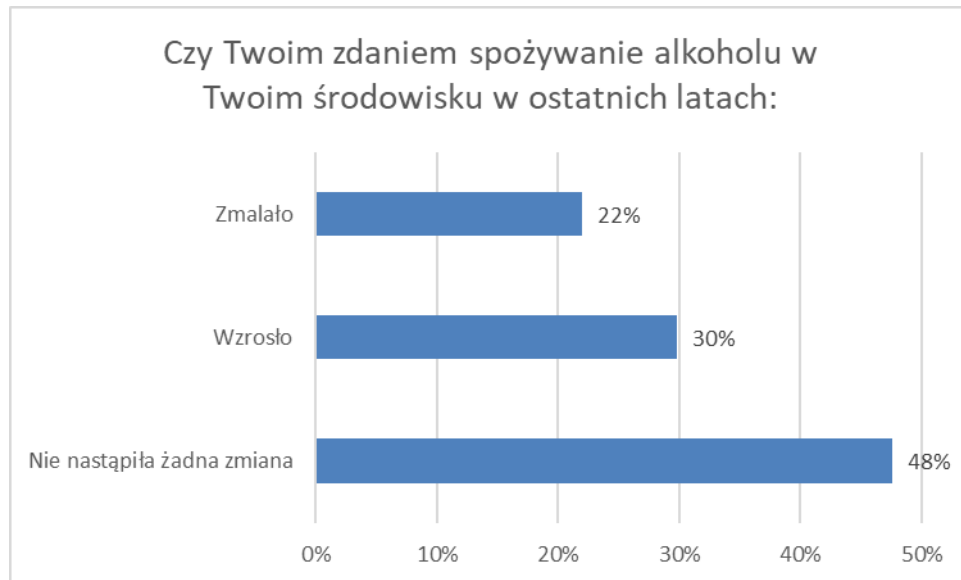
Alkohol jako towar. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół podstawowych.

Również wśród dorosłych respondentów dominuje przekonanie, że alkohol jest towarem szczególnym. Uważa tak aż 86,96% badanych, a jednocześnie 13,4% uznało, że alkohol jest towarem, jak każdy inny i nie powinien podlegać szczególnym zasadom sprzedaży.

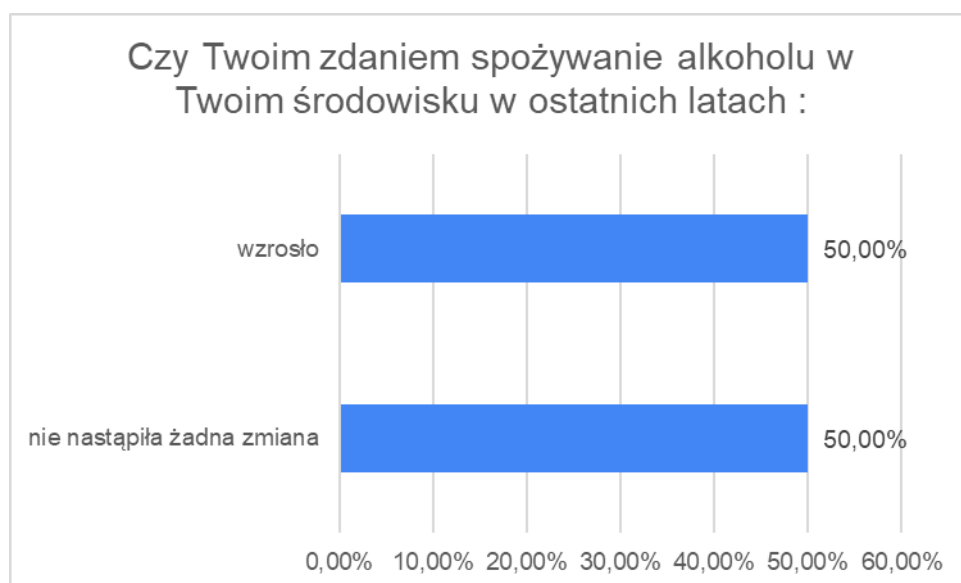
Alkohol jako towar. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Według 48% badanych dynamika spożycia alkoholu nie uległa zmianie w ostatnim czasie. Jednak przeszło połowa zauważyła tendencje zmiany w spożyciu alkoholu w swoim środowisku. Dla 1/3 badanych osób ze szkół podstawowych (30%) wzrosło spożycie alkoholu, a dla 22% zmalało.

Spożywanie alkoholu w swoim środowisku. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

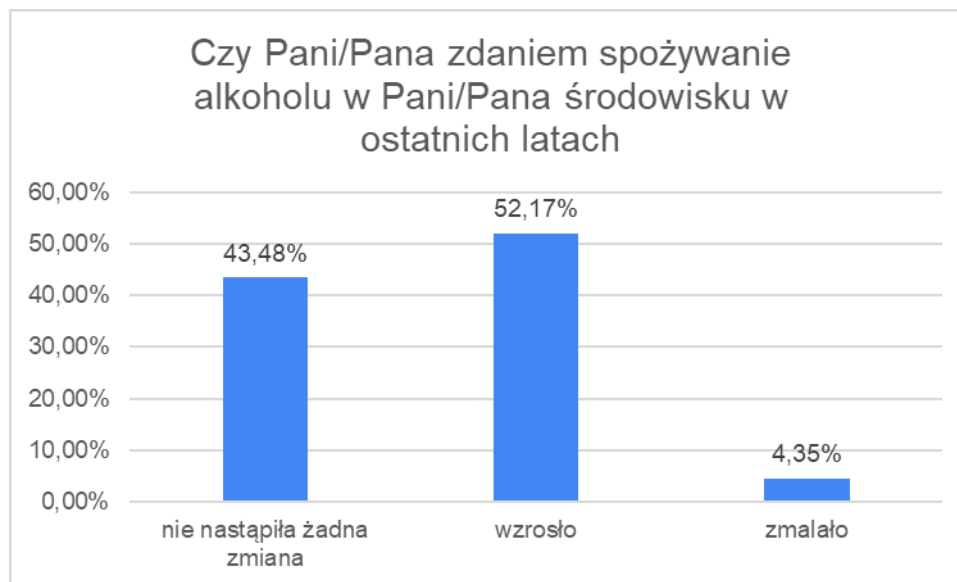
Natomiast w grupie wiekowej uczniów szkół ponadpodstawowych połowa ankietowanych uznała, że nie nastąpiła żadna zmiana w dynamice spożywania alkoholu w ostatnim czasie.

Spożywanie alkoholu w swoim środowisku. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

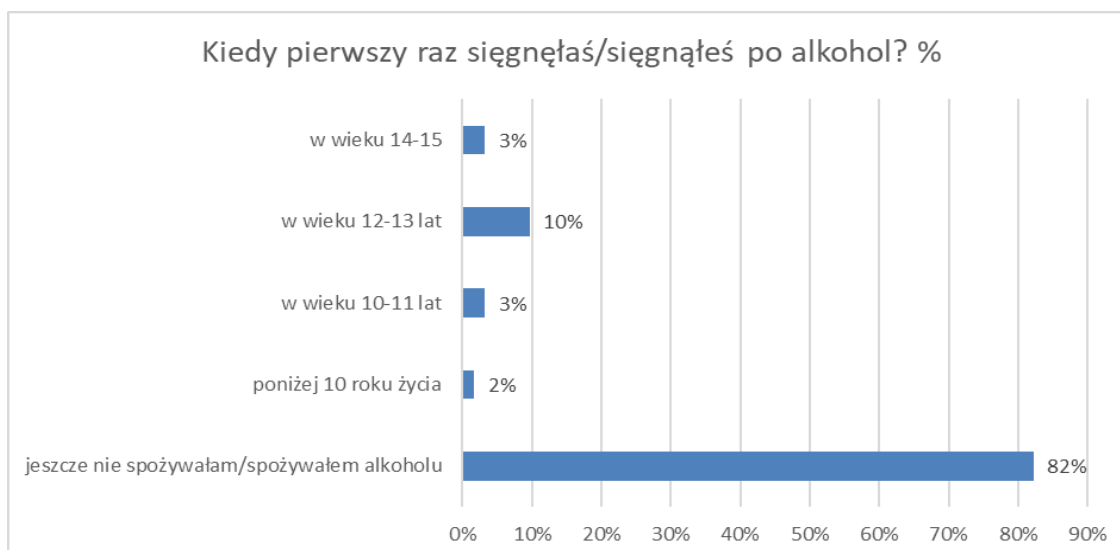

Nieznaczna większość spośród badanych dorosłych mieszkańców gminy Kawęczyn zauważyła wzrost spożycia alkoholu w swoim środowisku (52,17%). Dla 43,48% nie nastąpiła żadna zmiana, a według 4,35% ilość spożywanego alkoholu zmalała.

Spożywanie alkoholu w swoim środowisku. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Optymizmem napawa odpowiedź na pytanie o wiek, w którym pierwszy raz respondenci ze szkół podstawowych sięgnęli po alkohol. I tak, 82% nie miało jeszcze tego doświadczenia za sobą. Pozostała część badanych wskazywała najczęściej jako granicę wieku 12-13 lat (10%). Wśród innych odpowiedzi najmniej osób sięgnęło po raz pierwszy po alkohol w wieku poniżej 10 roku życia (2%), a 3% pierwsze swoje doświadczenie dotyczące spożycia alkoholu miało w wieku 14-15 lat.

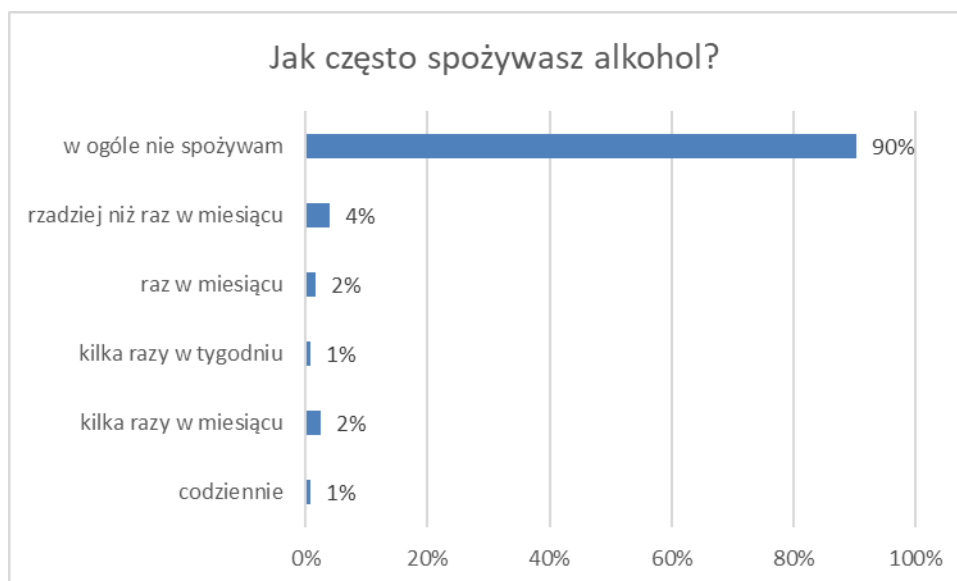
Pierwszy raz sięgnięcie po alkohol. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Również wśród uczniów szkół ponadpodstawowych występuje wysoki stopień odpowiedzi „jeszcze nie spożywałam/spożywałem alkoholu” (75%) Tylko ¼ respondentów przyznała, że pierwszy raz spożyła alkohol pomiędzy 15 a 16 rokiem życia.

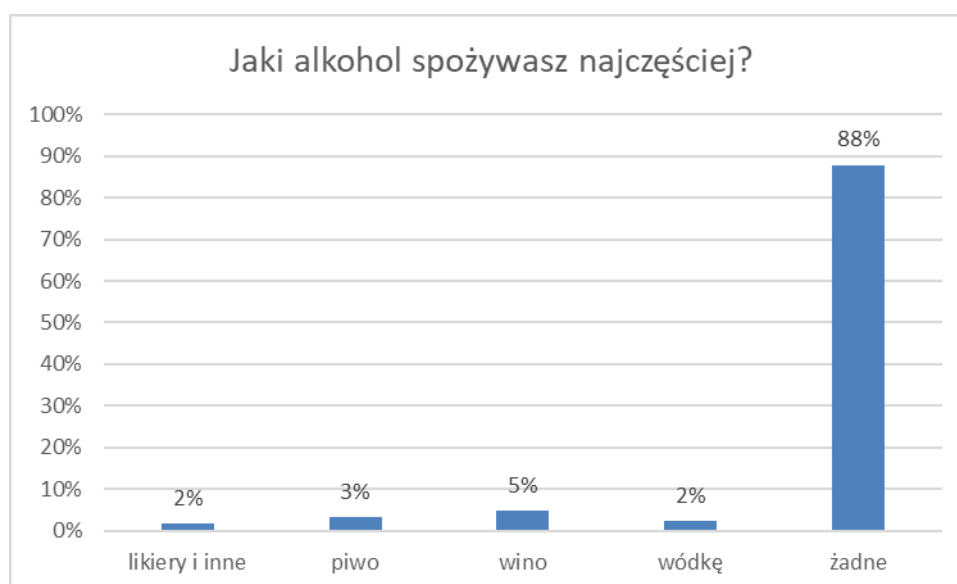

Pierwszy raz sięgnięcie po alkohol. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Odpowiedź na to pytanie koresponduje z odpowiedziami na dwa kolejne dotyczące częstotliwości spożywania alkoholu oraz jego rodzajów. Znakomita większość spośród respondentów ze szkół podstawowych nie spożywała jeszcze alkoholu (90%). Tym samym około 10% przyznało, że to doświadczenie ma za sobą i niewiele więcej spośród pytanych osób (12%) wskazało rodzaje spożywanego dotąd alkoholu. Tym samym aż 88% na pytanie o rodzaj najczęściej spożywanego alkoholu odpowiedziało, że żaden z alkoholi nie jest przez naszych respondentów spożywany.

Spożywanie alkoholu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Rodzaj spożywanego alkoholu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Również w grupie uczniów szkół ponadpodstawowych występuje w odpowiedziach na te pytania potwierdzenie braku spożywania alkoholu. Młodzież w znakomitej większości konsekwentnie wskazuje, że w ogóle nie spożywa alkoholu (75%), a rzadziej niż raz w miesiącu spożywa go tylko 25% badanych nastolatków przy czym przyznają się (również 25%) do stosowania używek alkoholowych w postaci piwa.

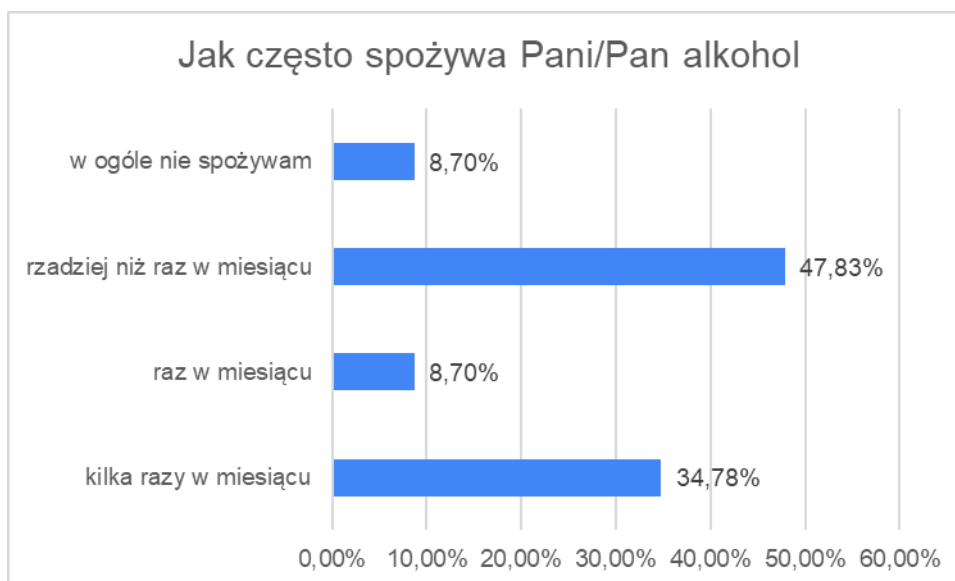

Spożywanie alkoholu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

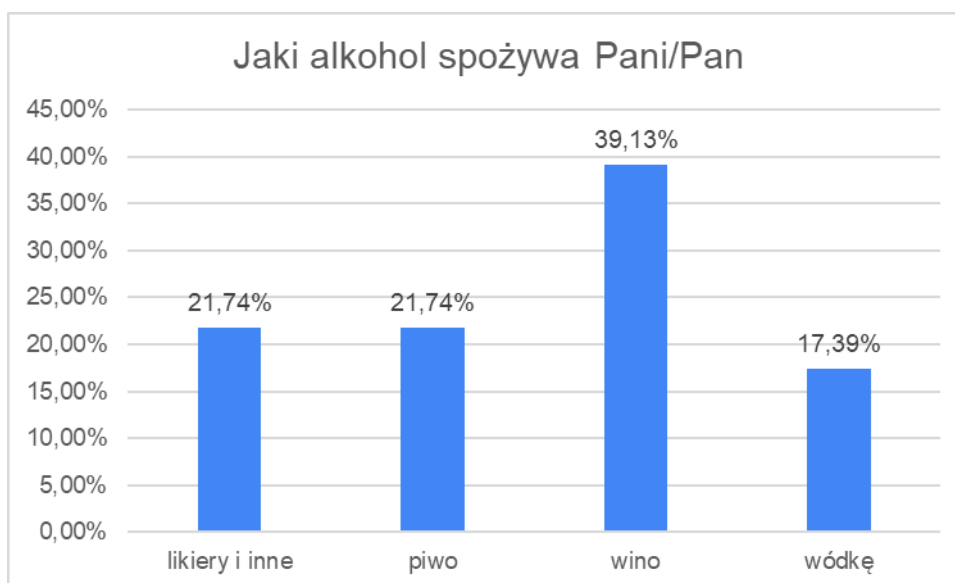
Rodzaj spożywanego alkoholu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Wśród naszych dorosłych respondentów prawie połowa spożywa alkohol rzadziej niż raz w miesiącu (47,83%), a 34,78% przyznało, że kilka razy w miesiącu. Po równo (8,70%) rozłożyły się odpowiedzi „w ogóle nie spożywam” i „raz w miesiącu”.

Spożywanie alkoholu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań osób dorosłych.

Wśród dorosłych osób, które przyznały się do spożywania alkoholu dominuje spożycie wina (39,13%), likierów i piwa (w każdym wypadku 21,74%). Najmniej badanych osób w grupie dorosłych przyznało, że spożywa wódkę (17,39%).

Rodzaj spożywanego alkoholu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Jednocześnie alkohol nie stanowi dla naszych respondentów predykatora zagrożenia u osób go spożywających. Taka ocenę sytuacji prezentuje znaczna część pytanych osób w szkołach podstawowych gminy Kawęczyn (64%). Tylko 9% zauważa zależność pomiędzy zagrożeniem a spożywaniem alkoholu, a 27% nie ma na ten temat zdania.

Osoby spożywające alkoholu w środowisku ankietowanych, czy stanowią zagrożenie ? Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Nieco inaczej rozkładają się wyniki badań w grupie wiekowej uczniów szkół ponadpodstawowych. W tym wypadku bowiem połowa spośród nich uważa, że w środowisku, w którym przebywają są osoby spożywające alkohol i stanowiące jednocześnie zagrożenie.

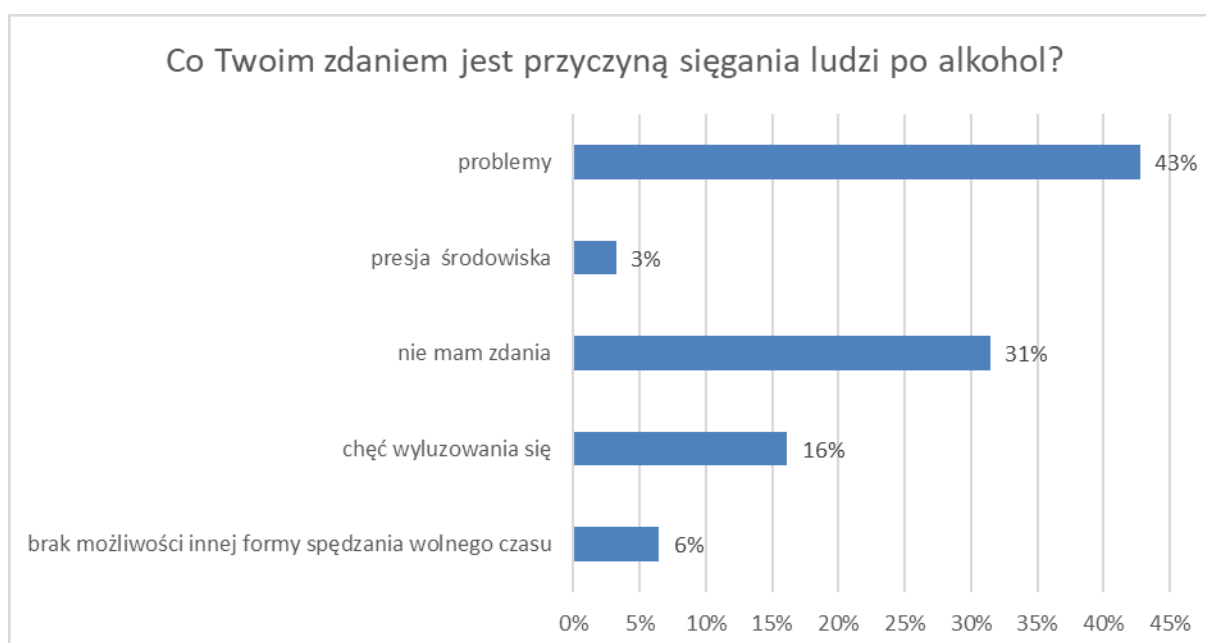
Osoby spożywające alkoholu w środowisku ankietowanych, czy stanowią zagrożenie ? Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Prawie połowa dorosłych respondentów (47,83%) uważa, że osoby spożywające alkohol w ich środowisku nie stanowią zagrożenia. Zdania na ten temat nie ma w tej grupie wiekowej aż 39,13%, a jedynie 13,04% zauważa zagrożenie.

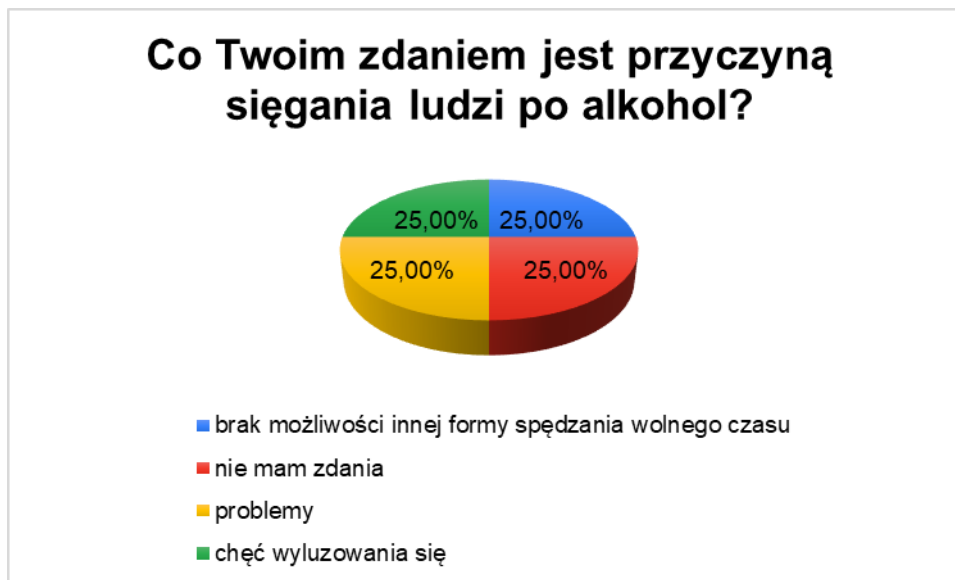
Osoby spożywające alkoholu w środowisku ankietowanych, czy stanowią zagrożenie ? Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych..

Wśród dzieci szkół podstawowych większość pytanych o przyczynę sięgania po alkohol wskazuje problemy (43%) i chęć wyluzowania się (16%). Przy czym aż 31% nie ma na ten temat zdania a pozostali wskazali presję środowiska (3%) oraz brak możliwości innej formy spędzania wolnego czasu (6%).

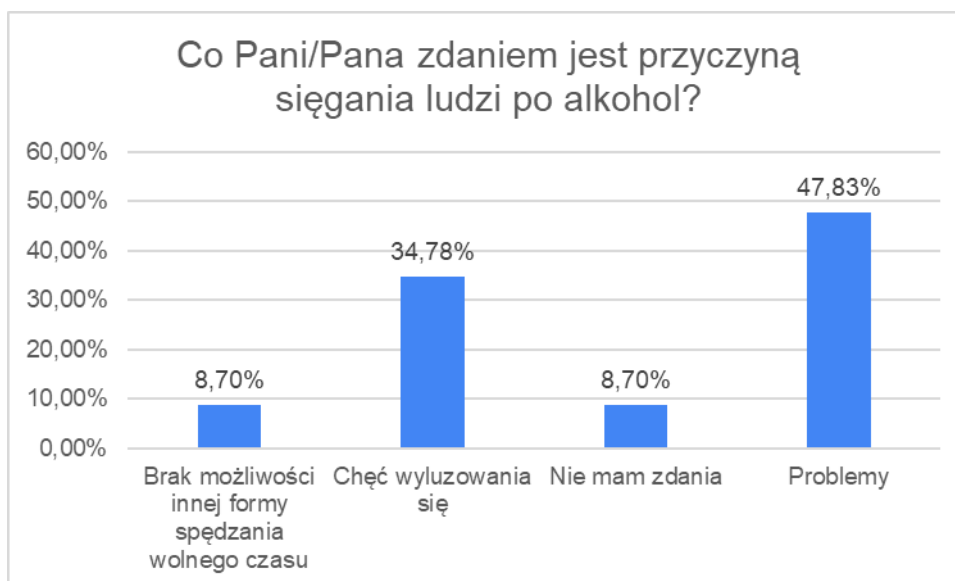
Przyczyna sięgania ludzi po alkohol. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

W przypadku młodzieży ze szkół ponadpodstawowych wyniki rozłożyły się po równo: 25% uważa, że przyczyną sięgania po alkohol są problemy, tyle samo osób uznało za przyczynę chęć wyluzowania się czy brak możliwości innej formy spędzania wolnego czasu. Przy czym także 25% uznało, że nie ma na ten temat zdania.

Przyczyna sięgania ludzi po alkohol. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Inaczej wygląda rozkład odpowiedzi wśród dorosłych respondentów w gminie Kawęczyn. Prawie połowa (47,83%) uważa, że główną przyczyną sięgania ludzi po alkohol są problemy, 34% wskazało na chęć wyluzowania się, a 8,70% na brak możliwości innej formy spędzania wolnego czasu. Przy czym 8,70% nie miało na ten temat wyrobionego zdania.

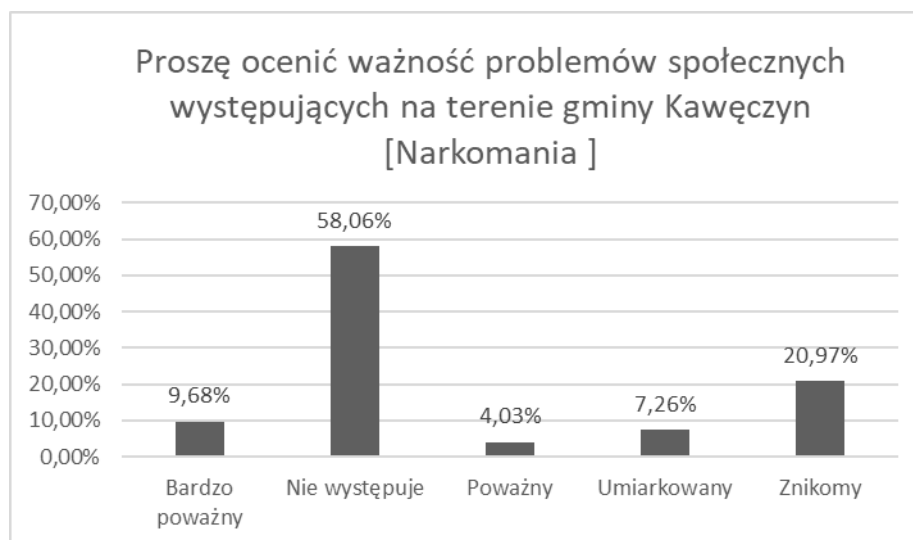

Przyczyna sięgania ludzi po alkohol. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

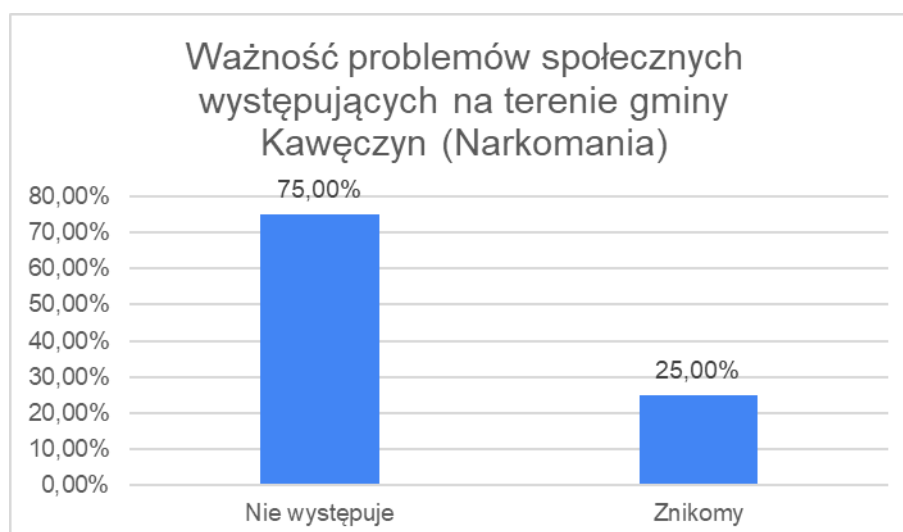
Narkomania

Dla badanych uczniów szkół podstawowych narkomania nie stanowi istotnego problemu społecznego. W zasadzie tylko 13,94% badanych odpowiedziało, że narkomania należy do poważnych (4,3%) i bardzo poważnych (9,68%) problemów społecznych w gminie Kawęczyn. Według 58,06% problem narkomanii nie występuje w ogóle, a prawie 1/3 respondentów, że występuje w stopniu znikomym (20,97%) i umiarkowanym (7,26%).

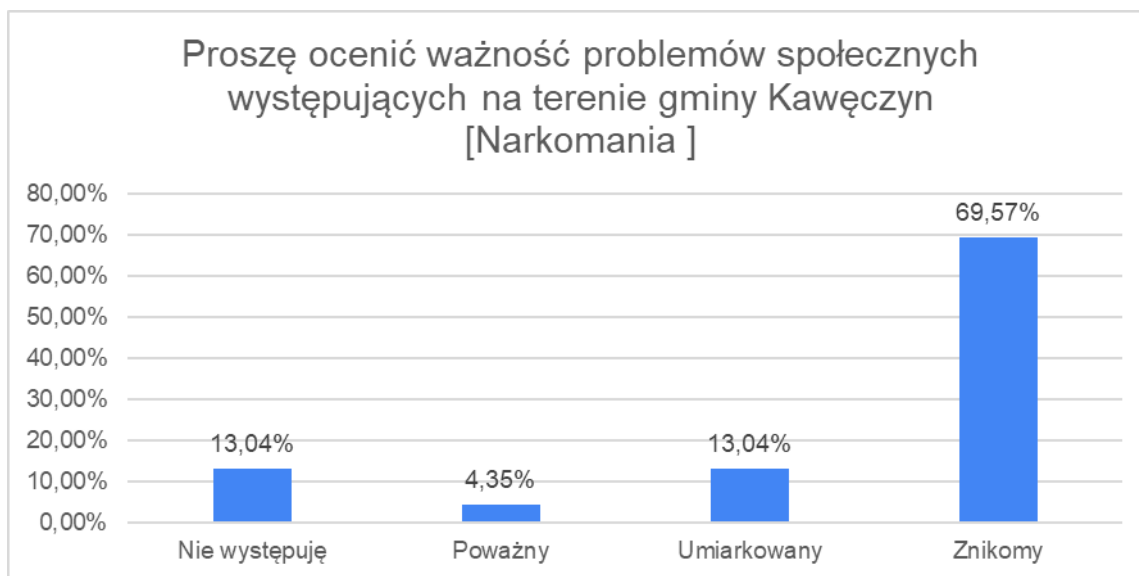
Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Narkomania). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Jeszcze większy odsetek uczniów ze szkół ponadpodstawowych uważa, że w gminie Kawęczyn nie występuje problem narkomanii. Uważa tak bowiem aż $\frac{3}{4}$ naszych respondentów w tej kategorii wiekowej.

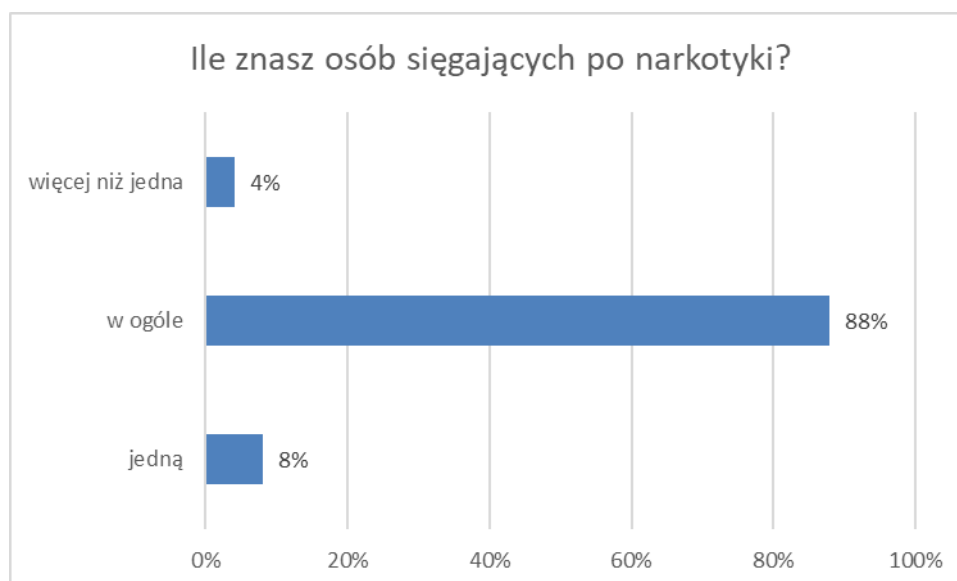
Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Narkomania). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Potwierdzeniem badań przeprowadzonych wśród dzieci i młodzieży są wyniki analiz danych uzyskanych od dorosłych mieszkańców Kawęczyna. Oceniają oni problem narkomanii w gminie jako występujący w stopniu znikomym (69,57%) lub umiarkowanym (13,04%). Natomiast według 13,04% problem ten nie występuje w ogóle, a jedynie 4,35% uważa go za poważny.

Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Narkomania). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Jednocześnie aż 88% badanych uczniów szkół podstawowych nie zna w ogóle osób, które zażywają narkotyki a tylko 4% przyznało, że miało kontakt z więcej niż jedną taką osobą, a 8%, z jedną.

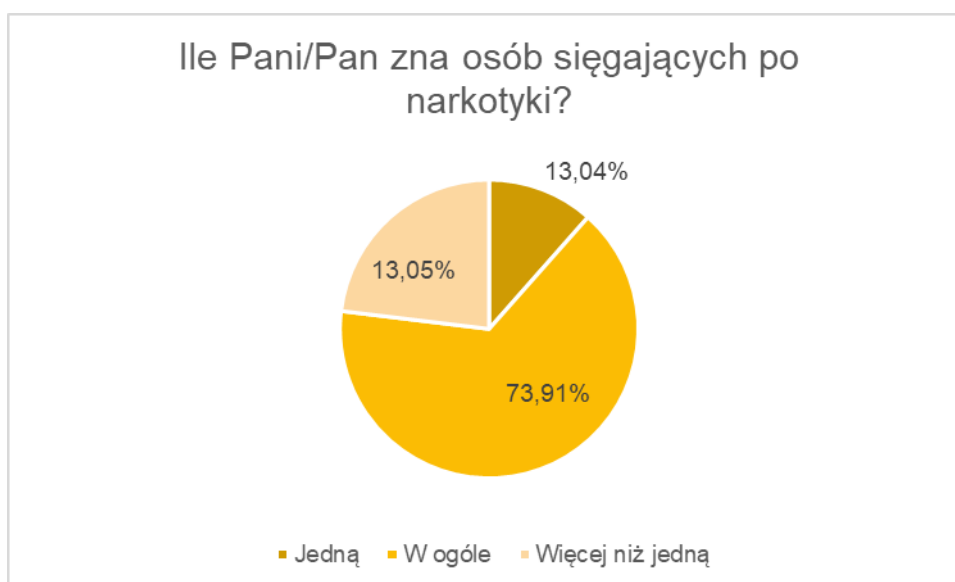
Znajomość liczby osób sięgających po narkotyki. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Wśród uczniów szkół ponadpodstawowych połowa nie miała styczności z osobami zażywającymi narkotyki.

Znajomość liczby osób sięgających po narkotyki. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Wśród dorosłych respondentów 73,91% w ogóle nie zna osób zażywających narkotyki, a odpowiedzi „jedną” i „więcej niż jedną” wybrała porównywalna liczba badanych (około 13%).

Znajomość liczby osób sięgających po narkotyki. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

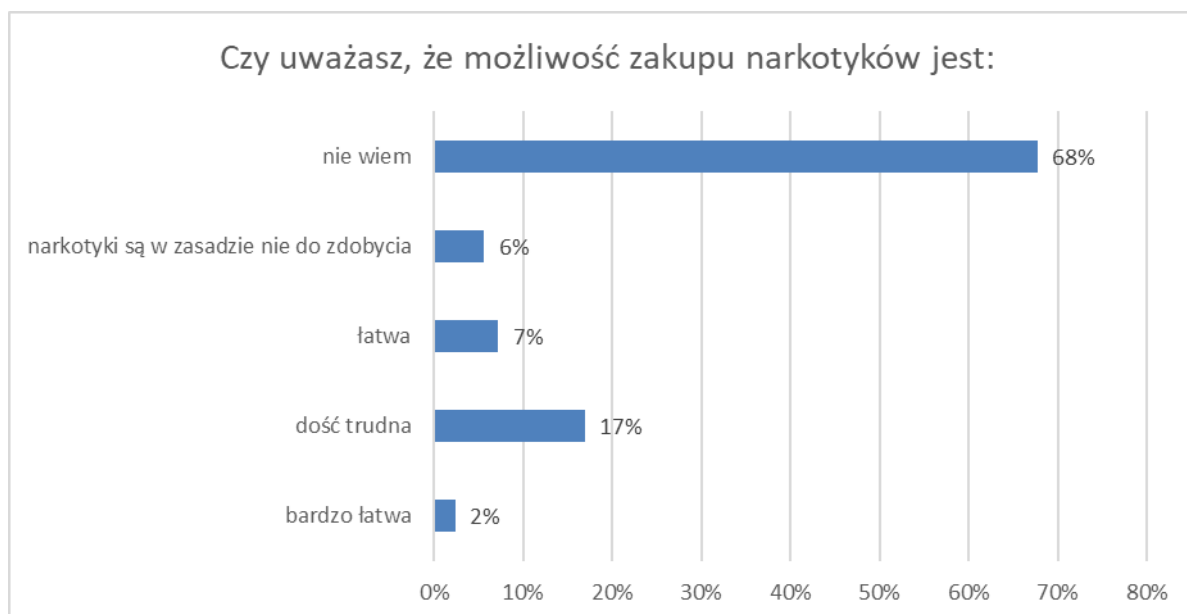
Jednocześnie tylko 2% spośród badanych dzieci ze szkół podstawowych przyznało, że zażywało kiedykolwiek narkotyki, a 98% odpowiedziało, że nigdy nie miało bezpośredniego kontaktu z narkotykami.

Liczba % badanych zażywania narkotyków. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

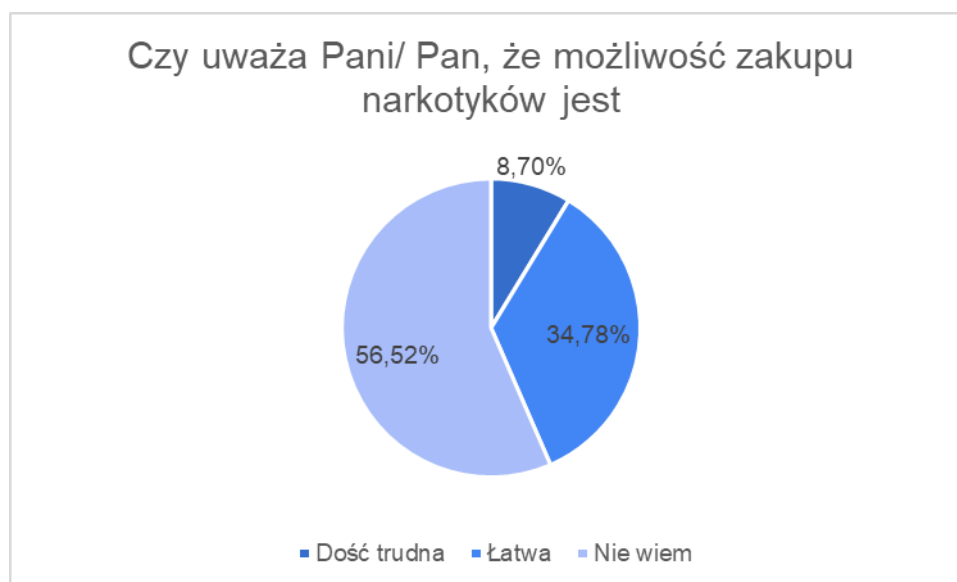
Na marginesie należy odnotować, że spośród tych respondentów, którzy przyznali się do zażywania narkotyków 25% wskazało, że miało mniej niż 10 lat, a pozostałe (75%) przyznały się do sięgnięcia po tę używkę w wieku powyżej 10 roku życia.

Znakomita większość naszych respondentów ze szkół podstawowych (68%) nie wie czy istnieje w ogóle możliwość zakupu narkotyków, 6% nie widzi w ogóle możliwości ich zdobycia, a 17% uważa, że jest to dość trudne. W tej grupie wiekowej tylko 9% uznaje, że możliwość zakupu narkotyków istnieje, przy czym 2% uważa ten proces za łatwy, a 7% za dość łatwy.

Możliwość zakupu narkotyków. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

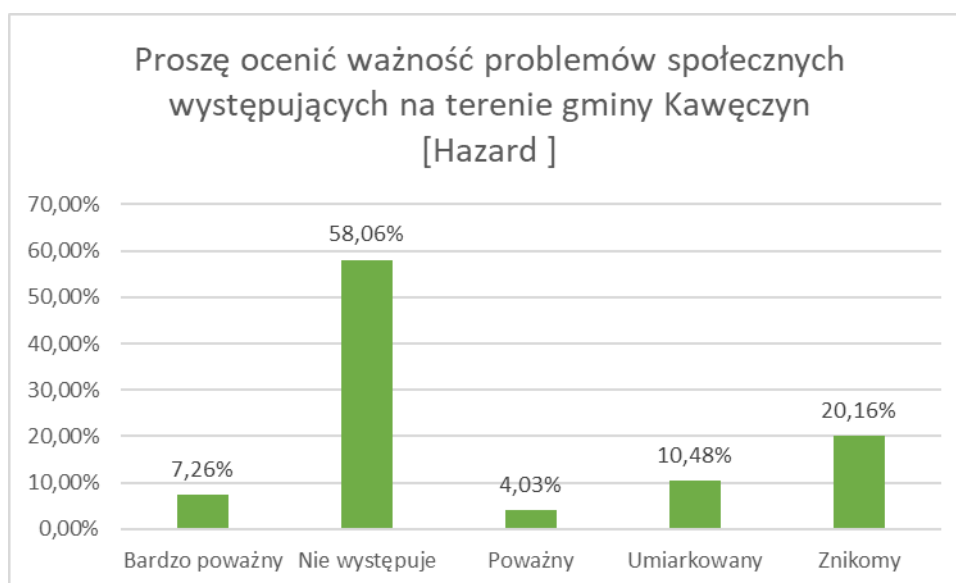
Wśród dorosłych respondentów dominuje przekonanie, że możliwość zakupu narkotyków jest dość trudna (56,52%). Przy czym aż 34,78% jest zdania przeciwnego i uważa, że możliwość zakupu narkotyków należy do łatwych.

Możliwość zakupu narkotyków. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Hazard

Zapytaliśmy naszych respondentów w różnych grupach wiekowych o ich wiedzę na temat hazardu jako zagrożenia społecznego dla mieszkańców gminy Kawęczyn. Dla znacznej liczby uczniów szkół podstawowych jest to problem, który nie występuje (58,06%), bądź występuje w stopniu znikomym (20,16%). Jedyne 21,77% uważa, że występuje on w stopniu bardzo poważnym (7,26%), poważnym (4,03%) i umiarkowanym (10,48%).

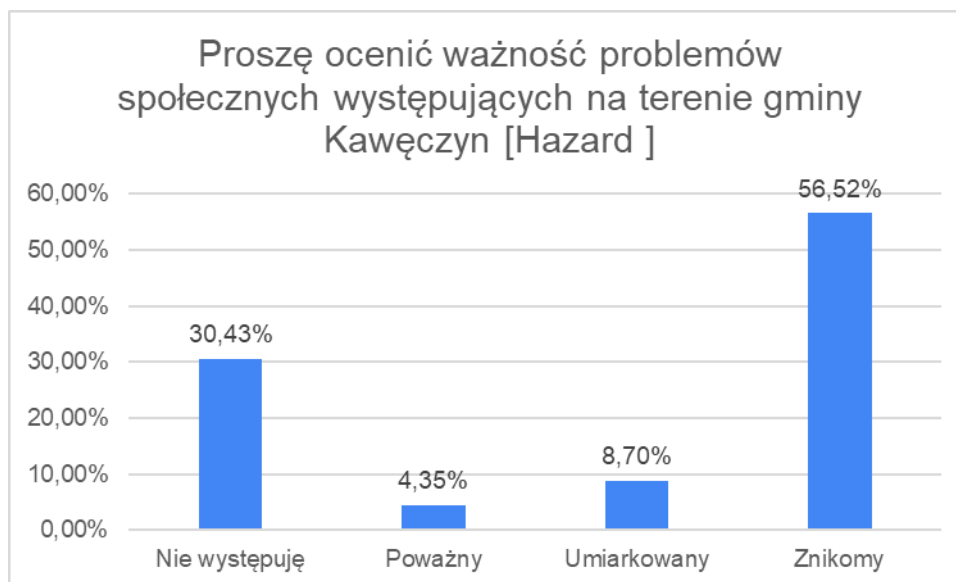
Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Hazard). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Jeszcze większe przekonanie co do niewystępowania problemu społecznego związanego z hazardem w gminie Kawęczyn żywią uczniowie ze szkół ponadpodstawowych. Bowiem aż 75% spośród nich zauważa, że problem ten nie występuje w ogóle na terenie gminy.

Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Hazard). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Potwierdzeniem tego są dane uzyskane w badanej grupie dorosłych. Według prawie 96% respondentów problem hazardu nie występuje (30,43%), występuje w stopniu umiarkowanym (8,70%) lub znikomym (56,52%). Tylko 4,35% badanych osób dorosłych uznało ten problem za poważny.

Ważność problemów społecznych występujących na terenie gminy Kawęczyn (Hazard). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Jednocześnie aż 75,81% respondentów ze szkół podstawowych uważa, że od hazardu można się uzależnić. Jest to optymistyczny wynik sugerujący wysoki poziom świadomości dzieci dotyczącej problemu hazardu. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na 20,16% badanych uczniów szkół podstawowych, którzy przyznają, że nie wiedzą czy można się uzależnić od hazardu.

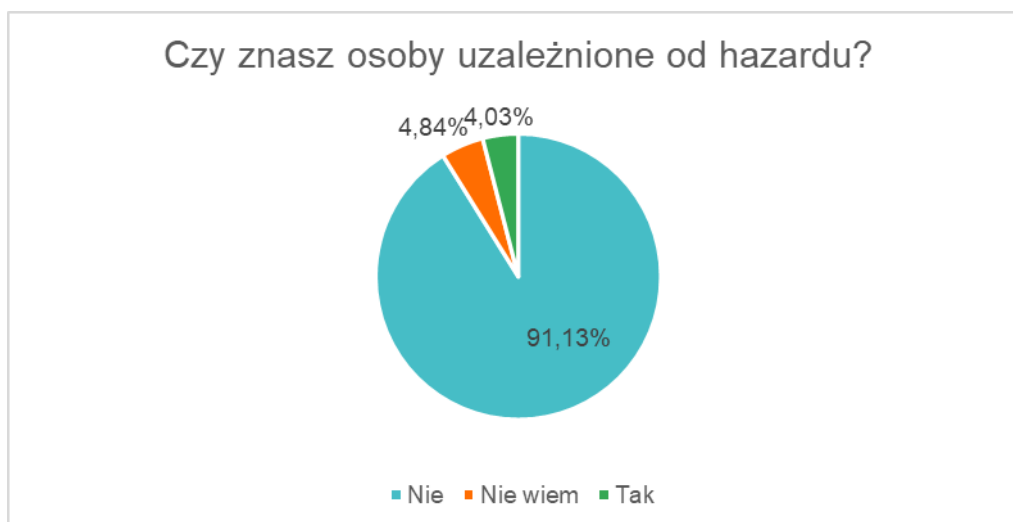
Uzależnienie od hazardu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Potwierdzeniem tych danych są odpowiedzi na pytania udzielone przez młodzież ze szkół ponadpodstawowych. W tym wypadku także 75% uważa, że od hazardu można się uzależnić, a tylko 25% uznało, że nie ma zdania. Natomiast wśród dorosłych respondentów panuje niezmacone przekonanie, że można się uzależnić od hazardu (100%).

Uzależnienie od hazardu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

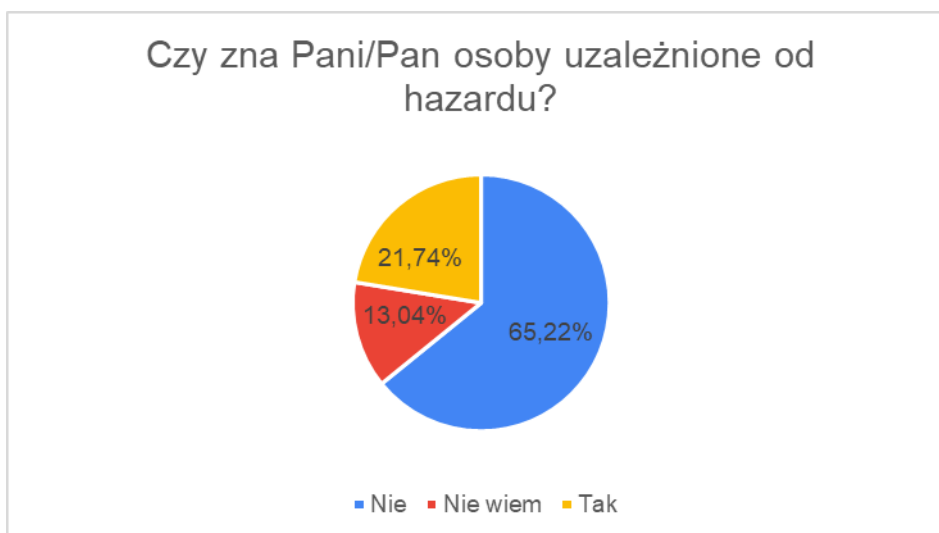
Jednocześnie przeszło 91% respondentów ze szkół podstawowych odpowiedziało, że nie zna osób uzależnionych od hazardu, a tylko 4,03% przyznało się do takich znajomych.

Znajomość osób uzależnionych od hazardu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Niski poziom problemu związanego z hazardem zauważyć można także w analizie danych dotyczących znajomości osób uzależnionych od hazardu w grupie badanych dorosłych osób. Aż 65,22% przyznało, że nie zna takiej osoby, a jedynie 21,74% ma w swoim środowisku takie osoby. Jednocześnie 13,04% przyznało, że nie wie.

Znajomość osób uzależnionych od hazardu. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych..

Wysoki poziom świadomości wśród badanych dzieci szkół podstawowych wskazują także inne wyniki badań dotyczące hazardu. Aż 83,06% przyznało, że nigdy nie brało udziału w konkursach, które polegały na wysyłaniu płatnych smsów, a 11,29% przyznało się, że brało udział jeden raz. Przy czym 5,65% przyznało, że brało udział w tego rodzaju grach wiele razy (2,24%) lub jeden raz (3,41%).

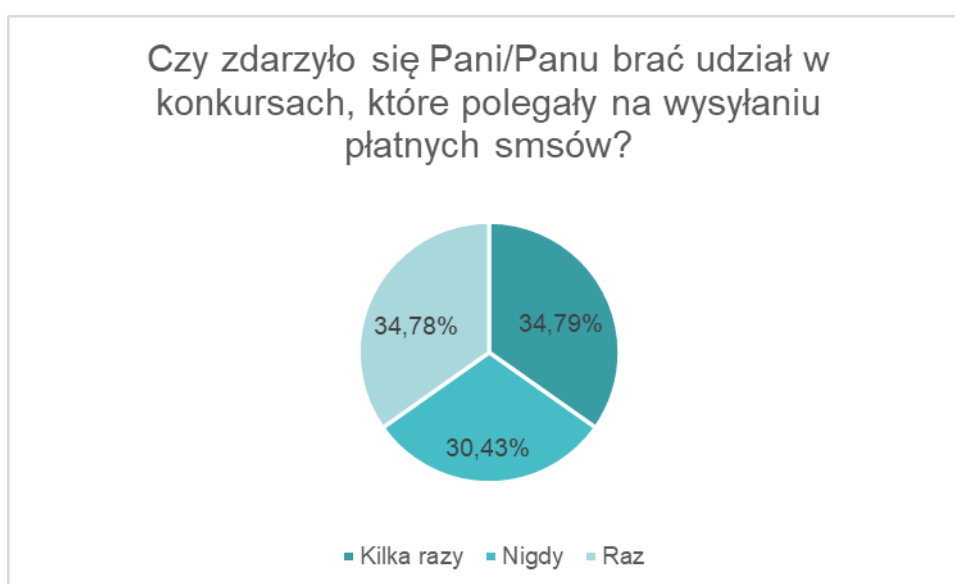
Udział w konkursach, które polegały na wysłaniu płatnych smsów. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Wśród uczniów szkół ponadpodstawowych także dominują odpowiedzi negatywne na postawione pytanie. Jedynie 25% przyznało, że brało udział kilka razy w konkursach, polegających na wysyłaniu płatnych smsów.

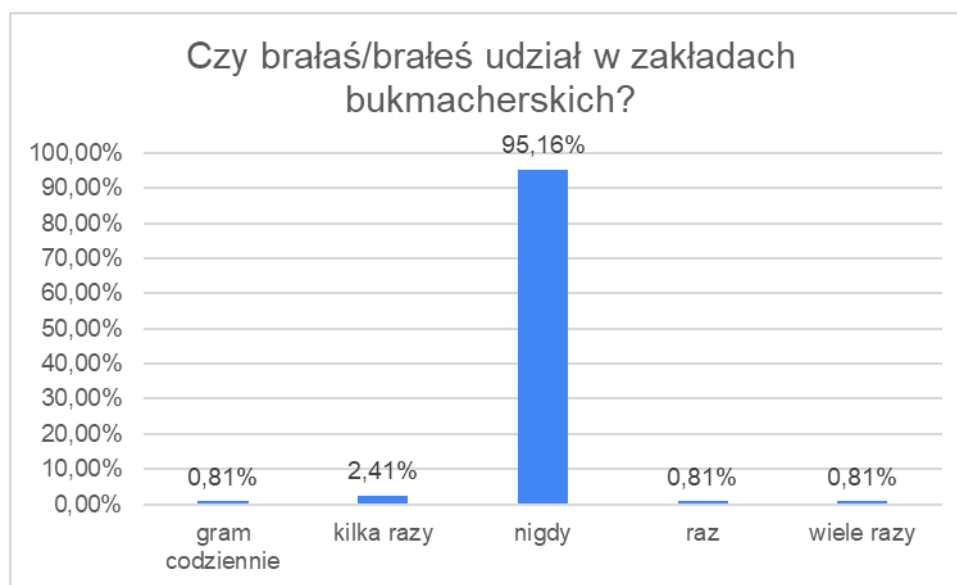
Udział w konkursach, które polegały na wysłaniu płatnych smsów. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Pośród respondentów z grupy badawczej dorosłych wyniki rozkładają się w zasadzie po równo. Przy czym tego doświadczenie nie ma za sobą 30,43% badanych, a 69,57% przyznało, że zdarzyło im się wysłać płatne smsy w konkursach raz (34,78%) bądź kilka razy (34,79%).

Udział w konkursach, które polegały na wysłaniu płatnych smsów. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

W odpowiedziach na pytanie czy kiedykolwiek brałeś udział w zakładach bukmacherskich? wśród badanych ze szkół podstawowych aż 95,16% odpowiedziało, że nie ma takich doświadczeń za sobą, a tylko 2,41% przyznało się do kilkurazowego uczestnictwa w zakładach bukmacherskich. Poniżej jednego procenta badanych osób wskazało odpowiedzi „gram codziennie” (0,81%), „raz” (0,81%) i „wiele razy” (0,81%).

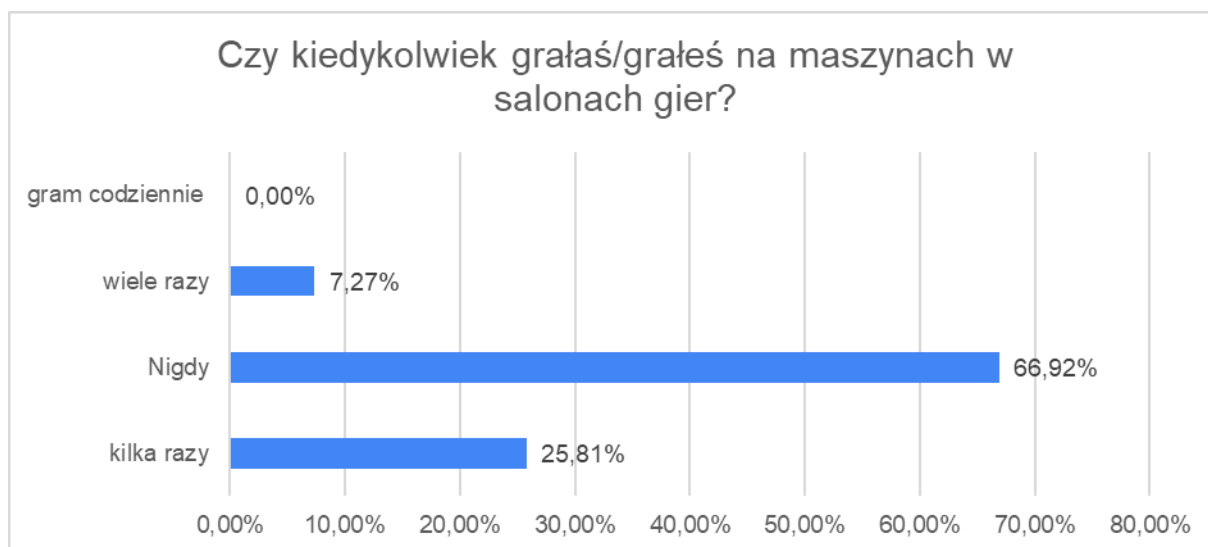
Udział w zakładach bukmacherskich. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Również wśród młodzieży ze szkół ponadpodstawowych dominuje odpowiedź „nigdy” (75%) na pytanie o udział w zakładach bukmacherskich. Przy czym odsetek osób biorących w nich udział jest znacznie większy, niż w przypadku respondentów ze szkół podstawowych, bo aż 25%. Natomiast dorośli respondenci jednoznacznie odpowiedzieli, że nigdy nie brali udziału w zakładach bukmacherskich (100%).

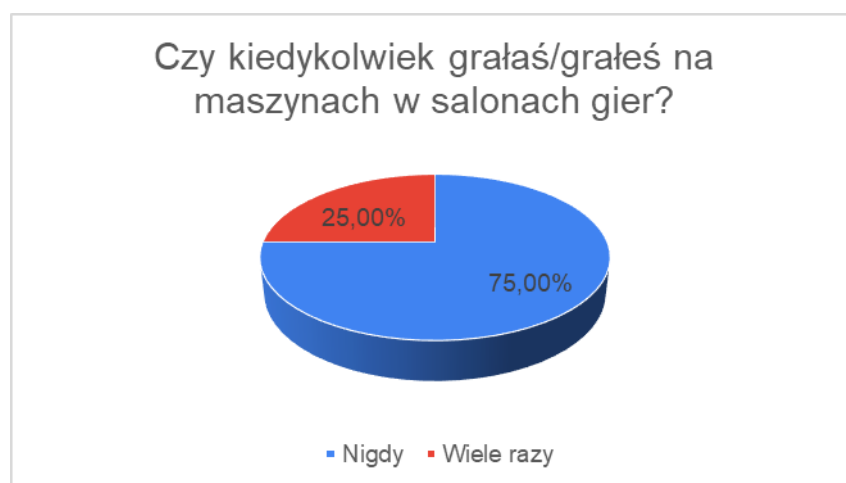
Udział w zakładach bukmacherskich. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Mniej optymistycznie brzmią wyniki badań dotyczące pytania o grę w salonach gier. W tym wypadku aż 33,08% badanych ze szkół podstawowych przyznało, że grało wiele razy (7,27%) lub kilka razy (25,81%). Odpowiedzi „gram codziennie” nie udzielił żaden uczeń szkoły podstawowej, a „nigdy” zaznaczyło 66,92% respondentów.

% ankietowanych grających na maszynach w salonach gier. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Jednocześnie utrzymuje się wysoki poziom odpowiedzi negatywnych wśród uczniów ze szkół ponadpodstawowych. W tym wypadku 75% nigdy nie grało na maszynach w salonach gier, a 25% przyznało, że takie doświadczenie ma za sobą.

% ankietowanych grających na maszynach w salonach gier. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Znaczną przewagę wśród dorosłych respondentów zyskała odpowiedź „nigdy” na pytanie czy kiedykolwiek grała Pani/Pan na maszynach w salonach gier. Aż 82,61% zaprzeczyło, by to doświadczenie było ich udziałem. Tylko 17,39% respondentów brało udział w grach na maszynach.

% ankietowanych granie na maszynach w salonach gier. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Cel strategiczny w zakresie wsparcie w walce z uzależnieniami.

Cele operacyjne:

1. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych.
2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z narkomanią.
3. Przeciwdziałanie uzależnieniu od hazardu.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1-2.:

1. Podjęcie intensywnych działań na rzecz informacji i edukacji w zakresie przyczyn i skutków uzależnienia wśród dzieci i młodzieży.
2. Zapewnianie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków
3. Zapewnianie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

5. Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego i Zespołu Interdyscyplinarnego
6. Intensyfikacja działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
7. Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego i Zespołu Interdyscyplinarnego

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniem od hazardu.
2. Tworzenie grup wsparcia dla osób i ich rodzin dotkniętych uzależnieniem od hazardu.
3. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi o zasięgu ponadgminnym, działającymi na rzecz dotkniętych problemami uzależnień od hazardu.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2021-2026.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, placówki oświatowe szczebla podstawowego, biblioteki.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki służby zdrowia, specjaliści, szkoły ponadpodstaowe w powiecie, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Policja, placówki leczenia uzależnień, grupy samopomocowe, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia,

- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i hazardu,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej,
- liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego,,
- liczba osób objętych oddziaływaniem Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych,
- zmniejszenia ilości osób uzależnionych,
- zmniejszenie skali dzieci i młodzieży po raz pierwszy sięgających po alkohol i narkotyki,
- zwiększenie pomocy dla osób współuzależnionych.

Przemoc

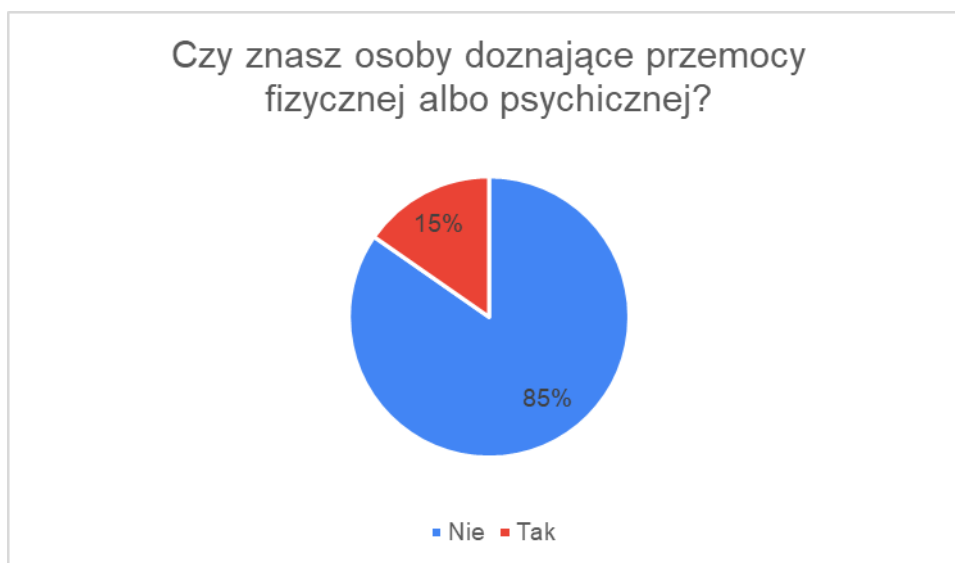
Analiza danych zastanych

Przemoc bardzo często ograniczana jest tylko do sfery rodziny. Na pewno jest to jednak bardziej skomplikowana sprawa wynikająca z relacji społecznych. Przemocą bowiem jest każde działanie intencjonalne i racjonalne wywierające wpływ na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny pomimo braku przyzwolenia tej osoby mające na celu uzyskania jakiegoś istotnego zasobu. Współcześnie obok przemocy fizycznej coraz częściej pojawia się przemoc psychologiczna, ekonomiczna czy też seksualna lub cyberprzemoc. Co więcej, występuje ona nie tylko w rodzinie, ale także w grupach rówieśniczych, np. w szkołach a także jest częstym zjawiskiem pojawiającym się w przestrzeni cybernetycznej.

Właśnie takie szerokie rozumienie przemocy zastosowaliśmy w naszym badaniu, w celu uzyskania jak najszerszego pola analiz dla gminy Kawęczyn.

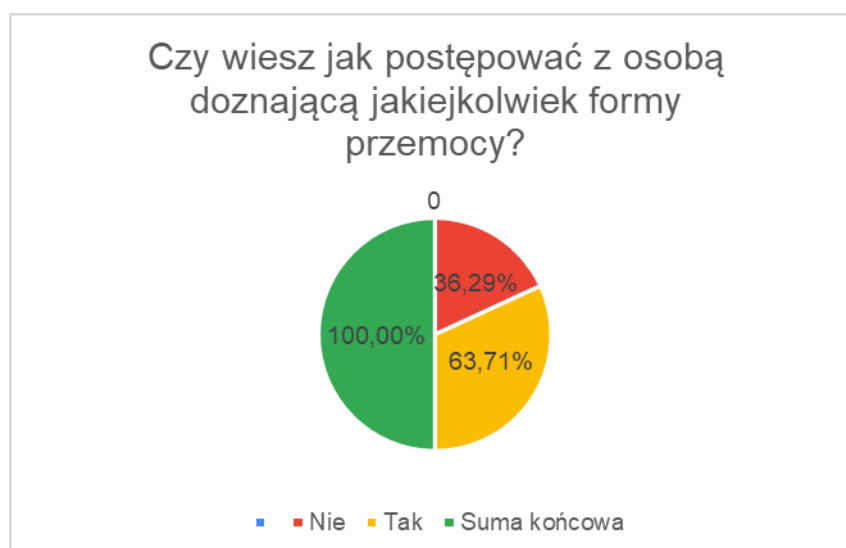
Wyniki badań

Ważnym problemem społecznym z perspektywy bezpieczeństwa wspólnot lokalnych jest kwestia przemocy w środowisku, w którym przebywają nasi respondenci. Pośród dzieci ze szkół podstawowych aż 85% nie zna osób doznających przemocy fizycznej i psychicznej. Jest to dosyć optymistyczne zjawisko, przy czym nie można lekceważyć faktu, że 15% zna osoby doznające przemocy.

Znajomość osób doznających przemoc fizyczną albo psychiczną. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Jednocześnie aż 63,71% respondentów ze szkół podstawowych odpowiedziało, że wie, w jaki sposób postępować z osobą doznającą przemocy, a 36,29% uznało, że nie wie.

Sposób postępowania z osoba doznającą przemoc. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Co ciekawe, aż 81% stwierdziło, że reaguje na przemoc wśród rówieśników, a tylko 19% wskazało odpowiedź nie na postawione pytanie. Jest to oczywiście 1/5 ankietowanych, można zauważyć w porównaniu z wcześniejszymi badaniami na ten temat wzrost wrażliwości społecznej wśród uczniów szkół podstawowych.

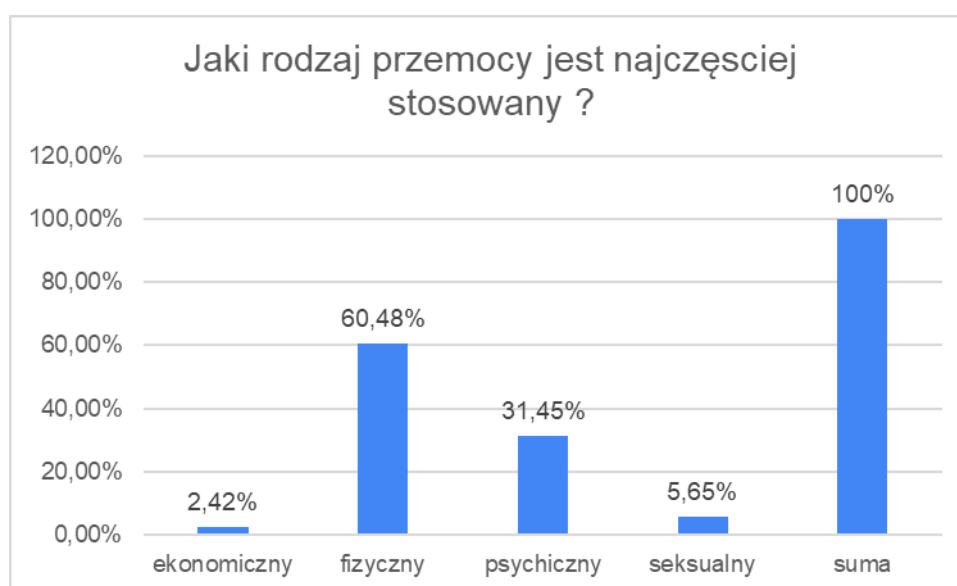
Reagowanie na przemoc wśród rówieśników. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Jednocześnie uczniowie szkół podstawowych w gminie Kawęczyn wiedzą też w jaki sposób rozwiązywać problemy związane z przemocą. Dość często wybierają możliwość rozwiązania ich we własnym gronie (15%) – przy czym w tym wypadku można zadać pytanie czy odpowiedzią na przemoc (czyli formą rozwiązania problemów związanych z przemocą) nie jest znowu stosowanie przemocy? Zwracają się także do rodziców (35%). Wynik ten pozwala zauważyć wysoki poziom zaufania w rodzinie oraz wśród grup rówieśniczych. Mankamentem mogą tutaj być instytucje szkolne (pedagog/psycholog szkolny), do których zwrócenie się w razie problemów deklaruje jedynie 16%. Jeszcze rzadziej uczniowie szkół podstawowych zwracają się do policji (5%) i pracowników socjalnych (4%). Wskaźniki te mogą świadczyć o bardzo niskim poziomie zaufania do instytucji, które powinny reprezentować osoby pokrzywdzone w wyniku stosowania przemocy.

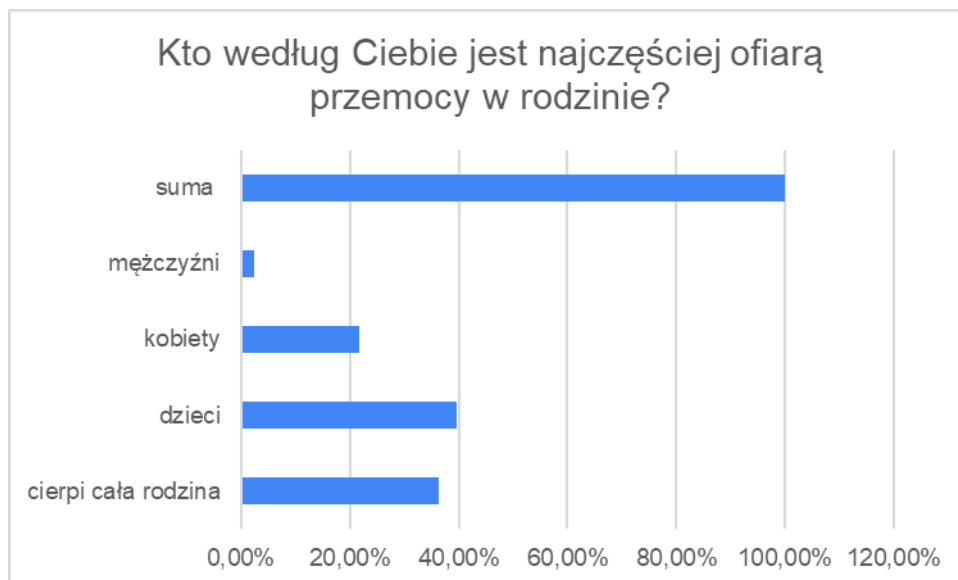
Zwracanie się po pomoc, widząc przemoc. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Wśród tej samej grupy badanych zapytaliśmy jaki rodzaj przemocy jest najczęściej stosowany. W kafeterii odpowiedzi najczęściej zaznaczano fizyczny (60,48%) oraz psychiczny (31,45%). Przemoc ekonomiczną i seksualną wskazało mniej niż 10% ankietowanych uczniów szkół podstawowych.

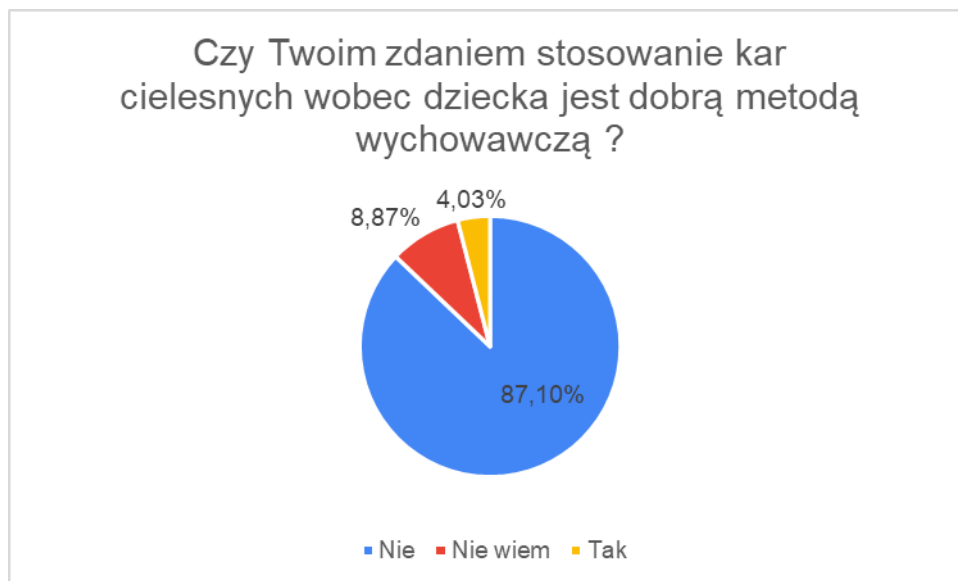
Rodzaj przemocy najczęściej stosowany. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Wśród pytań dotyczących przemocy umieściliśmy także te dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie i cyberprzemocy. Uczniowie szkół podstawowych na pytanie o to, kto najczęściej pada ofiarą przemocy w rodzinie zdecydowanie odpowiedzieli, że najczęściej są to dzieci (36,52%) i cała rodzina (36,29%). Kolejno wskazano kobiety (21,77%) i mężczyzn (2,42%).

Ofiara przemocy w rodzinie. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Wśród dzieci ze szkół podstawowych jest bardzo silnie zakorzenione przekonanie, iż kara cielesna nie jest dobrą metodą wychowawczą. Uważa tak aż 87,10%. Tylko 4,03% uznaje karę cielesną za dobrą metodę wychowawczą, a 8,87% nie ma na ten temat zdania.

Stosowana kara cielesna wobec dziecka jest dobrą metodą wychowawczą. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Cyberprzemoc jest bardzo dobrze znanym zjawiskiem wśród młodych mieszkańców gminy Kawęczyn. Tylko 10,48% nie słyszało o cyberprzemocy.

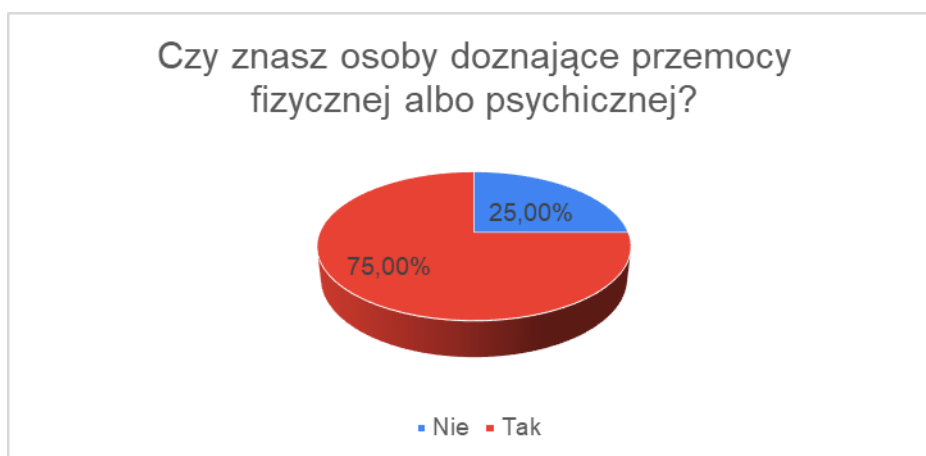
Zjawisko cyberprzemocy (pomoc internetowa i telefoniczna). Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Jednocześnie znakomita większość (82,26%) nie zna żadnej osoby, która stała się ofiarą cyberprzemocy.

Znajomość osób, które stały się ofiarami cyberprzemocy. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Wśród młodzieży ze szkół ponadpodstawowych rysuje się podobny stosunek do przemocy w środowisku mieszkańców Kawęczyna. W tej grupie badawczej aż 75% respondentów miało kontakt z osobami doznającymi przemocy psychicznej i fizycznej. Zbieżność wyników z tymi, które uzyskaliśmy wśród młodych mieszkańców gminy (dzieci ze szkół podstawowych i młodzieży ze szkół ponadpodstawowych) świadczy o wysokim poziomie świadomości społecznej związanej ze zjawiskiem przemocy.

Znajomość osób doznające przemoc fizyczną albo psychiczną. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Potwierdza to zestaw odpowiedzi na pytanie „czy wiesz jak postępować z osobą doznającą jakiegokolwiek formy przemocy?”. W tym wypadku także mamy do czynienia z wysokim poziomem świadomości, gdyż aż 75% udzieliło pozytywnej odpowiedzi.

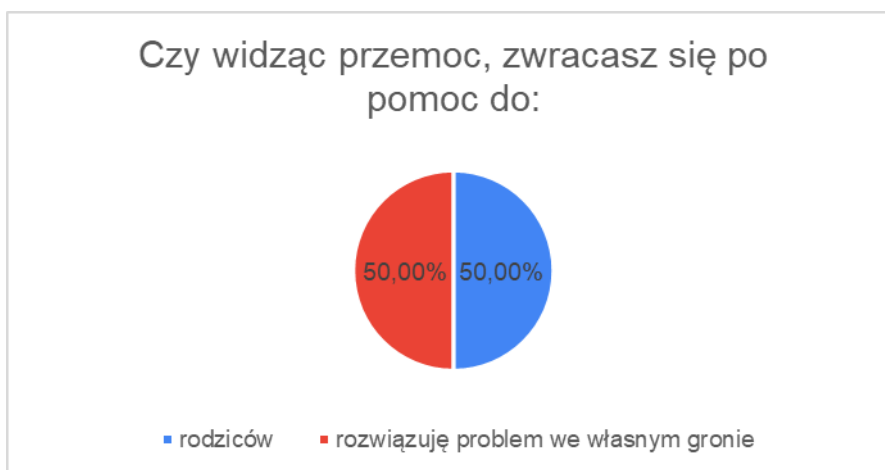
Postępowanie z osobą doznającą jakiegokolwiek formy przemocy. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Gorzej wypadły wyniki odpowiedzi na pytanie o reagowanie na przemoc wśród rówieśników. W tym zakresie tylko 50% odpowiedziało, że nie pozostaje obojętnym na przemoc w grupie rówieśniczej. Jednak tyle samo respondentów z grupy młodzieży ze szkół ponadpodstawowych odpowiedziało negatywnie na zadane pytanie.

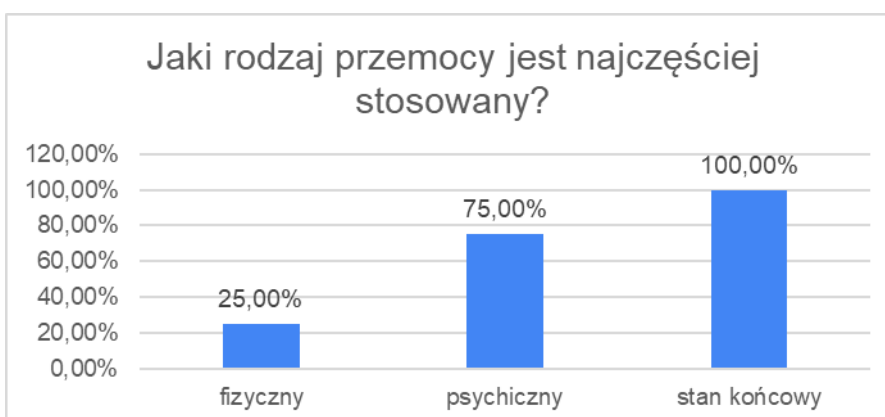
Reagowanie na przemoc wśród rówieśników. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Z przeprowadzonych analiz wynika dość niski poziom zaufania do instytucji publicznych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą. W kafeterii odpowiedzi respondentów ze szkół ponadpodstawowych dominuje przekonanie, że w sytuacji przemocy młodzież rozwiązuje problem samodzielnie (50%) lub zwraca się o pomoc do rodziców (50%). Żadna z osób nie wskazała instytucji publicznej jako tej, która może być pomocna w rozwiązaniu problemów przemocowych.

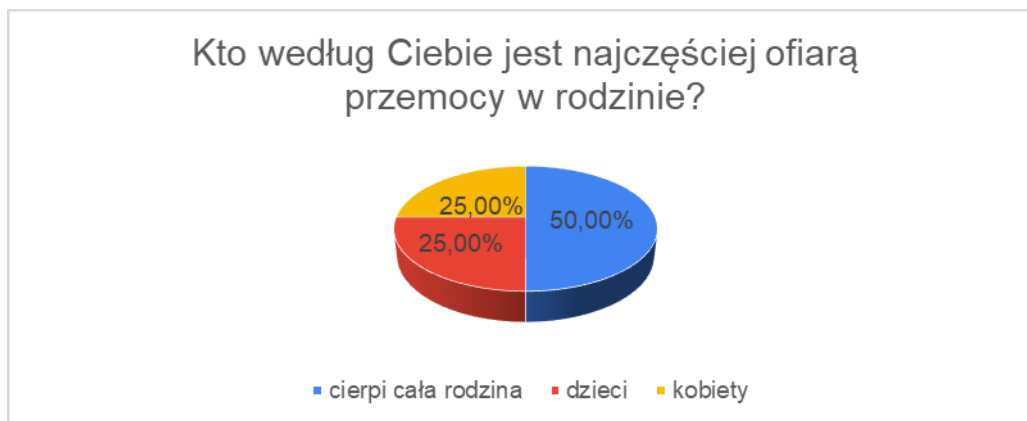
Zwracanie się o pomoc, widząc przemoc. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Uczniowie szkół ponadpodstawowych wskazują przemoc psychiczną, jako stosowaną najczęściej w ich otoczeniu (75%). Tylko 25% wskazuje na formę fizyczną stosowanej przemocy. Można zauważyć, że w tym zakresie następuje przesunięcie środka ciężkości w stosunku do dzieci ze szkół podstawowych.

Najczęściej stosowana przemoc. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Również w tej kategorii wiekowej zdamy pytania o przemoc w rodzinie. Wśród młodzieży dominującym jest przekonanie, że najczęściej ofiarami przemocy jest cała rodzina (50%). Można to interpretować jako wzrost świadomości związanej z dojrzałością psychiczną. Jednocześnie warto zauważyć równe rozłożenie ciężaru odpowiedzi, co do pozostałych zmiennych: 25% uznało dzieci za najczęstsze ofiary przemocy w rodzinie i tyle samo kobiety.

Najczęstsza ofiara przemocy w rodzinie. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

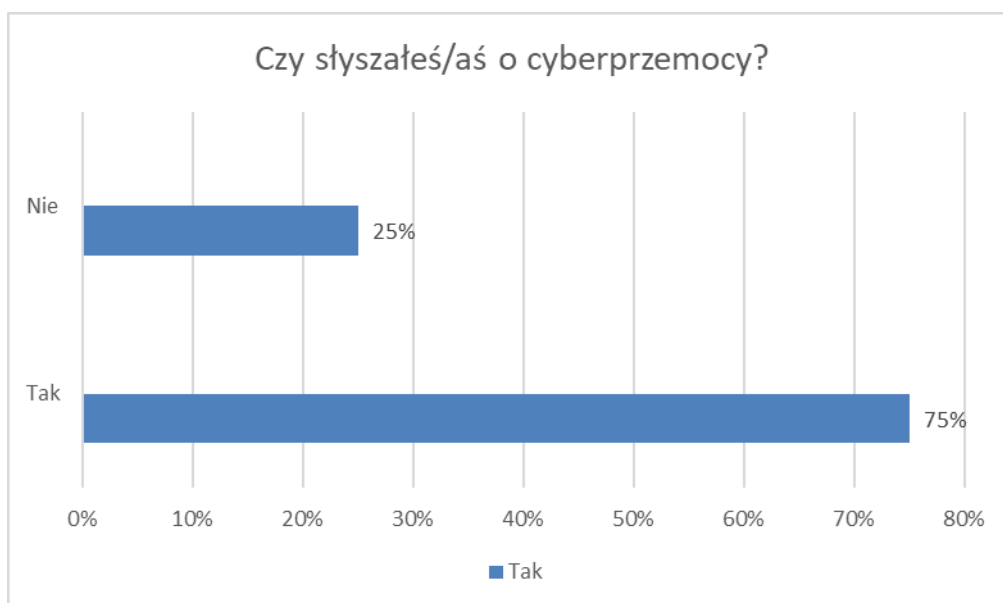
Dla większości badanych osób w tej grupie wiekowej kary cielesne nie są dobrą metodą wychowawczą. Uważa tak aż 75% respondentów. Jednak ¼ uczniów ze szkół ponadpodstawowych uważa, że jest to dopuszczalna metoda wychowawcza.

Stosowanie kar cielesnych wobec dziecka jest dobrą metodą wychowawczą. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Również cyberprzemoc jest zjawiskiem znanym dla większości pytaných o nią uczniów ze szkół ponadpodstawowych. Tylko 25% respondentów nie spotkało się nigdy ze zjawiskiem cyberprzemocy.

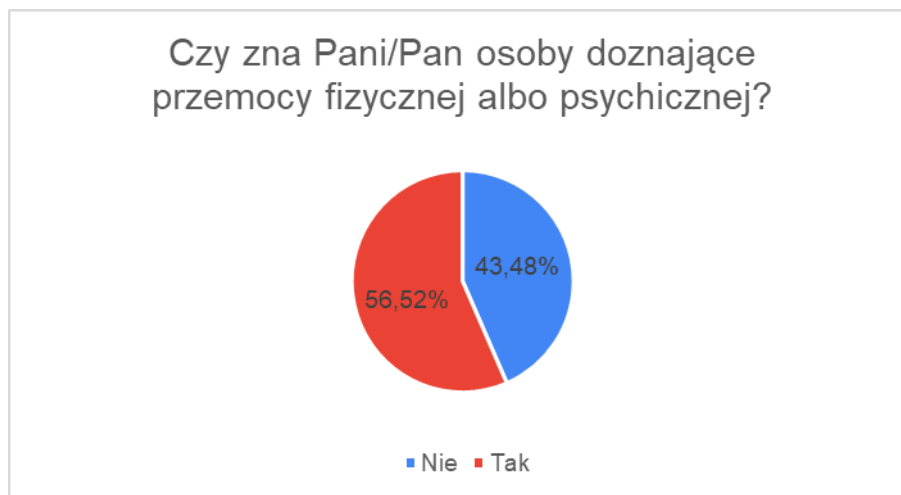
Zjawisko cyberprzemocy. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Jednocześnie 75% zna osoby, które stały się ofiarami cyberprzemocy.

Znajomość osób, które stały się ofiarami cyberprzemocy. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

W trzeciej grupie badanych – osób dorosłych – odnotowaliśmy potwierdzenie badań przeprowadzonych w młodszych grupach wiekowych. Przy czym wśród dorosłych jest zdecydowanie więcej osób mających świadomość obecności osób doznających przemocy w ich środowisku. Przyznaje się do tego 56,52% badanych, jednocześnie niespełna połowa nie miała możliwości spotkania z osobami doznającymi przemocy.

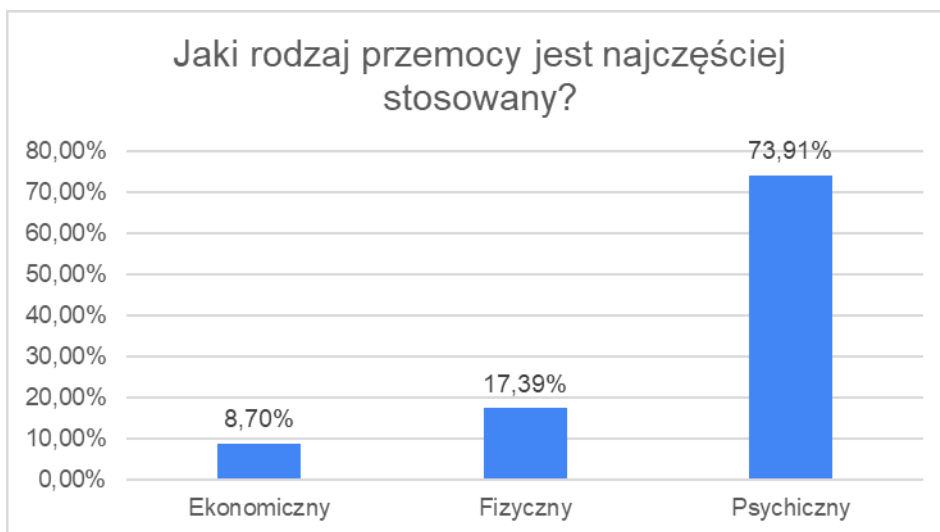
Osoby doznające przemoc fizyczną albo psychiczną. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Jednocześnie nieco ponad połowa respondentów (52,17%) ma świadomość w jaki sposób postępować z osobami doznającymi jakiegokolwiek przemocy, a 47,83% uznało, że takich kompetencji nie posiada.

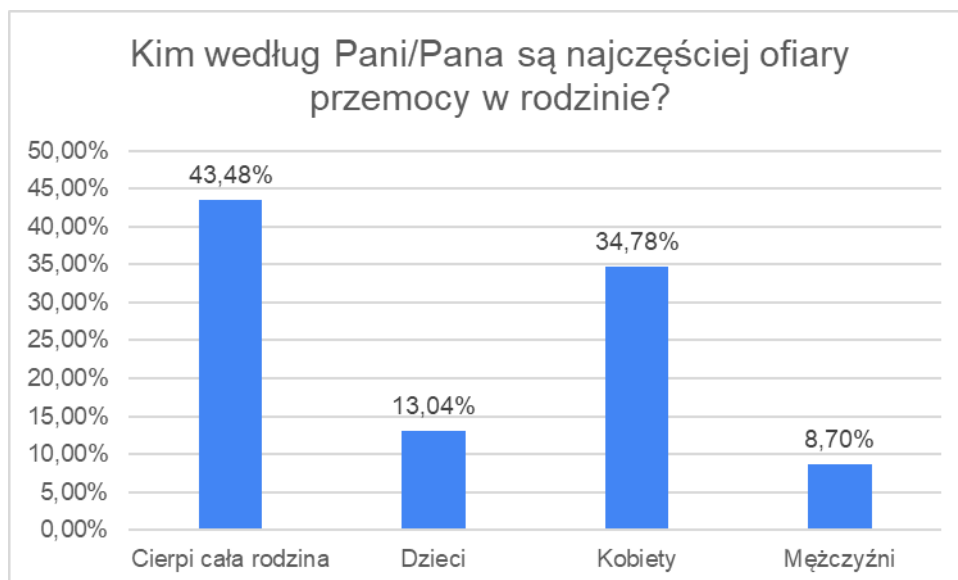
Postępowanie z osobą doznającą jakiegokolwiek formy przemocy. . Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

W opinii dorosłych respondentów najczęściej stosowaną formą przemocy jest przemoc psychiczna. Uważa tak aż 73,91% badanych. Dla 17,39% dominującą formą jest przemoc fizyczna, a dla 8,70% ekonomiczna.

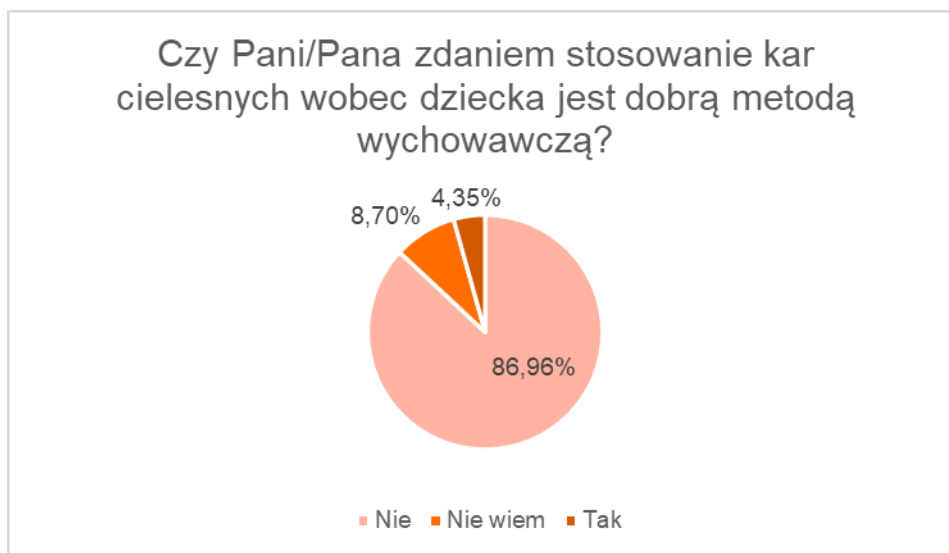
Najczęściej stosowana przemoc. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Również w tej grupie respondentów dominuje przekonanie, że konsekwencje stosowania przemocy ponosi cała rodzina (43,48%). Około 1/3 badanych uważa, że kobiety (34,78%), 13,04% wskazało na dzieci a 8,70% na mężczyzn.

Najczęstsza ofiara przemocy w rodzinie. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Jednocześnie także wśród dorosłych respondentów występuje niewielki odsetek osób uznających kary cielesne za właściwą metodę wychowawczą (4,45%). Dominuje tutaj przekonanie, że jest to nieskuteczna metoda wychowawcza (86,96%), a 8,70% nie ma na ten temat zdania.

Stosowanie kar cielesnych wobec dziecka jest dobrą metodą wychowawczą. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Az 82,61% ma wiedzę na temat występowania zjawisk związanych z cyberprzemocą, a jedynie 17,39% tych problemów nie zauważa.

Cyberprzemoc (pomoc internetowa i telefoniczna). Osoby doznające przemoc fizyczną lubo psychiczną. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Przy czym odpowiedzi na to pytanie są zbieżne z uzyskanymi danymi dotyczącymi znajomości osób będących ofiarami cyberprzemocy. W tym wypadku także dominuje brak znajomości problemu – aż 95,65% respondentów w grupie dorosłych nie miało dotychczas do czynienia z osobami, które stały się ofiarami cyberprzemocy.

Znajomość osób, które stały się ofiarami cyberprzemocy. Osoby doznające przemoc fizyczną lubo psychiczną.

Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Cel strategiczny dotyczący zmniejszenia poziomu przemocy w gminie jako środka do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przemocy wśród dzieci i młodzieży.
2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Podejmowanie działań edukacyjnych na temat różnorodnych form przemocy.
2. Zwiększenie aktywności pedagogów i psychologów szkolnych w celu przeciwdziałania przemocy wśród dzieci i młodzieży.

3. Zwiększenie aktywności pracowników GOPS w prace na rzecz przeciwdziałania przemocy.
4. Budowanie zaufania do pracowników socjalnych, pedagogów i psychologów szkolnych.
5. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.
6. Podejmowanie przez jednostki gminne i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, Policją, Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, kuratorami sądowymi oraz z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości, której podstawę stanowi przemoc .
7. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
8. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie; tworzenie grup wsparcia.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2021-2026.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe szczebla podstawowego – szczególnie pedagodzy i psychologzy szkolni, biblioteki, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki ponadpodstawowe w powiecie, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna, GOPS.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób doświadczających różnych form przemocy,

- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku przemocy zarówno w grupach rówieśniczych, jak i w rodzinach,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie stosowania przemocy i jej skutków,
  - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie.

Seniorzy i osoby niepełnosprawne

Seniorzy

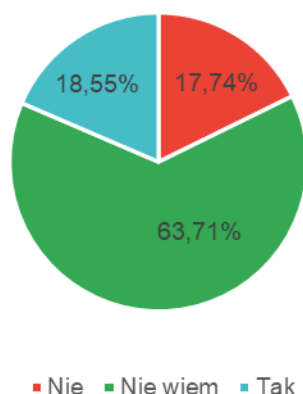
Analiza danych zastanych

Z uzyskanych danych wynika, że aż 15,60% mieszkańców gminy Kawęczyn należy do grupy wiekowej 65+. W latach 2017-2019 następował w gminie przyrost osób w wieku poprodukcyjnym: w 2017 roku było to 837 mieszkańców gminy, w 2018 roku 902, a w 2019 roku 915 osób. Tendencja ta nie jest wyjątkowa tylko dla Kawęczyna bowiem stanowi odzwierciedlenie tendencji ogólnokrajowych. Tym samym seniorzy stanowią bardzo istotną część działań, które powinny być podejmowane przez władze gminy.

Wyniki badań

Uznając problem osób starszych za bardzo istotny zapytaliśmy uczniów szkół podstawowych czy ten problem istnieje także w gminie Kawęczyn. Według 2/3 naszych respondentów jest to problem, z którego nie zdają sobie sprawy (63,71%). Dla 18,55% jest to problem występujący w gminie, ale prawie tyle samo osób uznało jego niewystępowanie (17,74%).

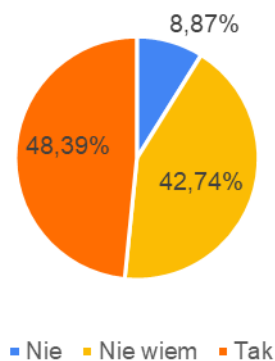
Czy Twoim zdaniem w gminie Kawęczyn istnieje problem osób starszych?

Problem osób starszych w gminie Kawęczyn. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

W tym kontekście bardzo interesująco wypadają wyniki odpowiedzi na pytanie o konieczność stworzenia miejsc spotkań dla osób starszych. Pomimo, że dzieci ze szkół podstawowych mają małą wiedzę dotyczącą osób starszych, jednak w przypadku problemu związanego z miejscem spotkań prawie połowa zauważyła konieczność jego utworzenia (48,39%). Przy czym aż 42,74% nie umiało odpowiedzieć na to pytanie, a 8,87% było zdecydowanie przeciwnych.

Czy według Ciebie w gminie Kawęczyn jest potrzebne stworzenie miejsca spotkań dla osób starszych?

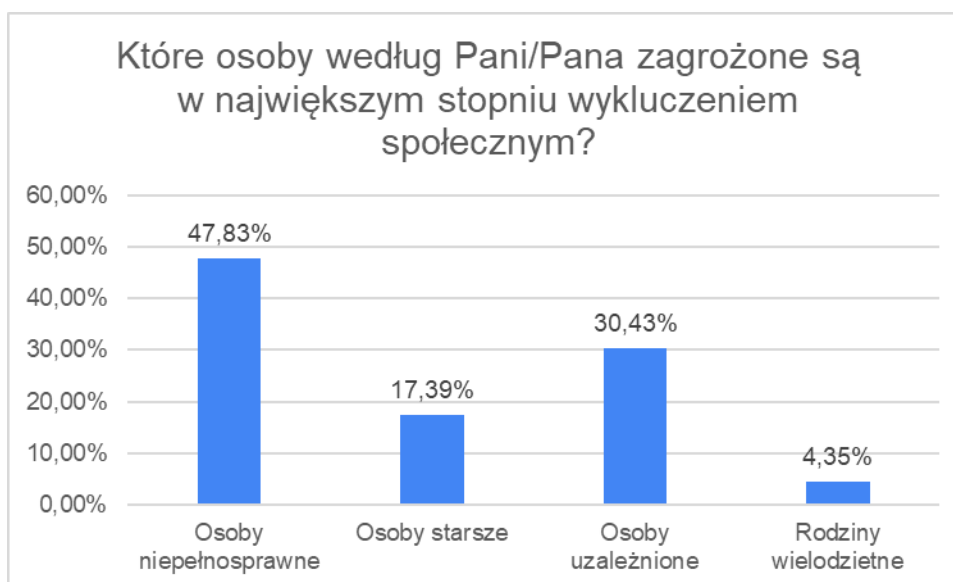

Potrzeba stworzenia spotkań dla osób starszych w gminie Kawęczyn. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

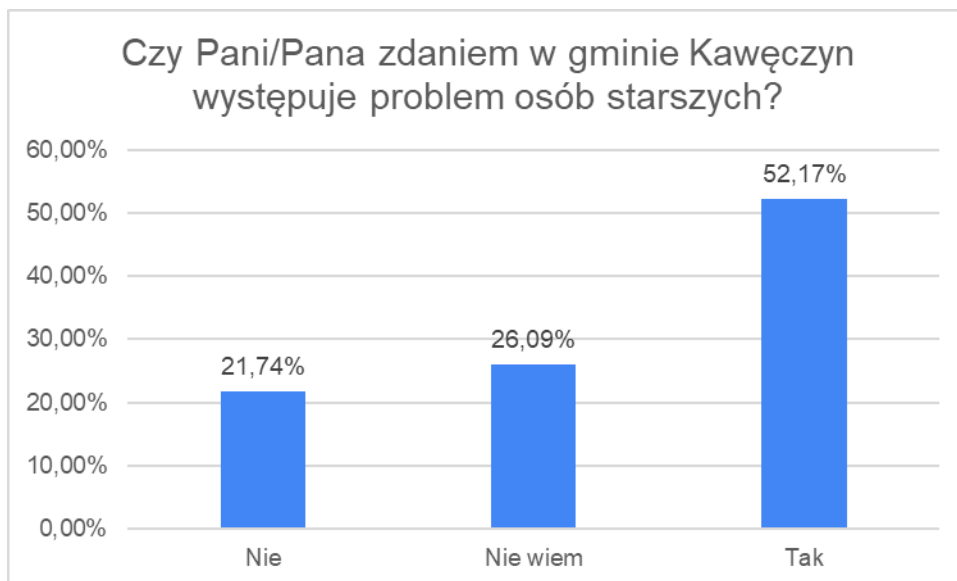
Wśród młodzieży ze szkół ponadpodstawowych wyniki odpowiedzi w obu przypadkach rozkładają się po równo: 50% ankietowanych uważa, że istnieje problem osób starszych w gminie i, że nie ma miejsc przeznaczonych tylko dla nich. Jednocześnie 50% uznaje konieczność stworzenia miejsca spotkań i relaksu dla osób starszych na terenie gminy Kawęczyn. Przeciwnych temu, a jednocześnie negujących problem osób starszych na terenie gminy także jest 50%.

Pośród respondentów dorosłych rozszerzyliśmy pytania dotyczące osób starszych i niepełnosprawnych o problem wykluczenia społecznego. Można stwierdzić, iż dorośli badani uważają, że w najwyższym stopniu wykluczeniem społecznym zagrożone są właśnie osoby niepełnosprawne (47,83%) oraz osoby starsze (17,39%). Wskazane zostały także osoby uzależnione (30,43%) i członkowie rodzin wielodzietnych (4,35%).

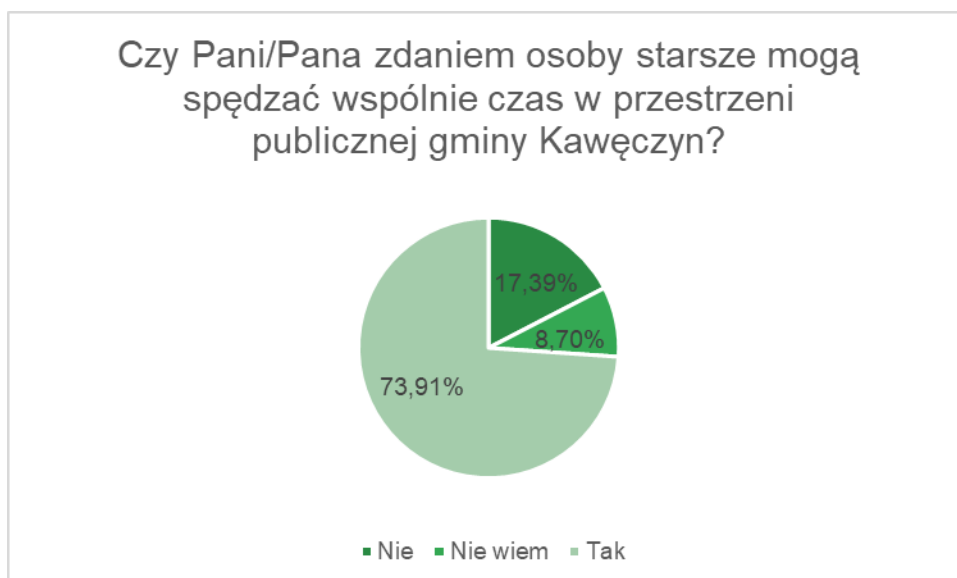
Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Przy czym przeszło połowa badanych osób dorosłych zauważyła, że w gminie występuje problem osób starszych (52,17%). Według 21,74% problem ten nie występuje, a aż 26,09% nie ma w tej kwestii zdania.

Problem osób starszych w gminie Kawęczyn. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród osób dorosłych.

Przy czym wśród osób dorosłych występuje przekonanie o istnieniu przestrzeni publicznej, w której osoby starsze mogą spędzać czas (73,91%). W tej grupie wiekowej tylko 17,39% zauważa brak przestrzeni publicznej dla osób starszych, a 8,70% nie ma na ten temat zdania.

Wspólny czas w przestrzeni publicznej w gminie Kawęczyn przez osoby starsze. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Cel strategiczny dotyczący obecności osób starszych (w okresie poprodukcyjnym) w przestrzeni publicznej gminy Kawęczyn

Cele operacyjne:

1. Podejmowanie działań budujących świadomość obecności osób starszych w przestrzeni publicznej.
2. Podejmowanie działań aktywizujących osoby starsze.
3. Podejmowanie działań opieki (w tym opieki medycznej) nad osobami starszymi w gminie.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1. i 2.:

1. Stworzenie przestrzeni-klubu, domu seniora jako miejsca spotkań i rozwijania pasji osób starszych w gminie Kawęczyn.
2. Aktywna współpraca pomiędzy pracownikami socjalnymi a pedagogami szkolnymi w celu zbudowania przekonania wśród osób młodych o konieczności opieki nad osobami starszymi.
3. Organizowanie spotkań z osobami zasłużonymi, będącymi jednocześnie seniorami, w szkołach podstawowych.
4. Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze poprzez zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, zajęć.
5. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 3.:

1. Promowanie zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze w codziennym życiu.
3. Zorganizowanie specjalistycznej opieki medycznej na terenie gminy, zaspokajającej potrzeby osób starszych.
4. Realizowanie programów zdrowotnych skierowanych do seniorów.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2021-2026

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, placówki oświatowe szczebla podstawowego, biblioteki, społeczność gminy.

Partnerzy w realizacji działań:

placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, domy pomocy społecznej,

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba seniorów pracujących,
- liczba seniorów objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba przedsięwzięć organizowanych dla osób starszych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- liczba wolontariuszy pomagających w opiece nad seniorami.

Prognoza zmian:

- zwiększenia udziału seniorów w życiu społecznym,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- podniesienia jakości funkcjonowania seniorów w gminie Kawęczyn.

Osoby niepełnosprawne

Analiza danych zastanych

W gminie Kawęczyn pomoc ze względu na niepełnosprawność otrzymuje 47 rodzin liczących w sumie 108 osób. Są to szeroko pojęte działania mające na celu przede wszystkim niedoprowadzenie do wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych. Należą do nich zarówno pomoc pieniężna, jak i niepieniężna.

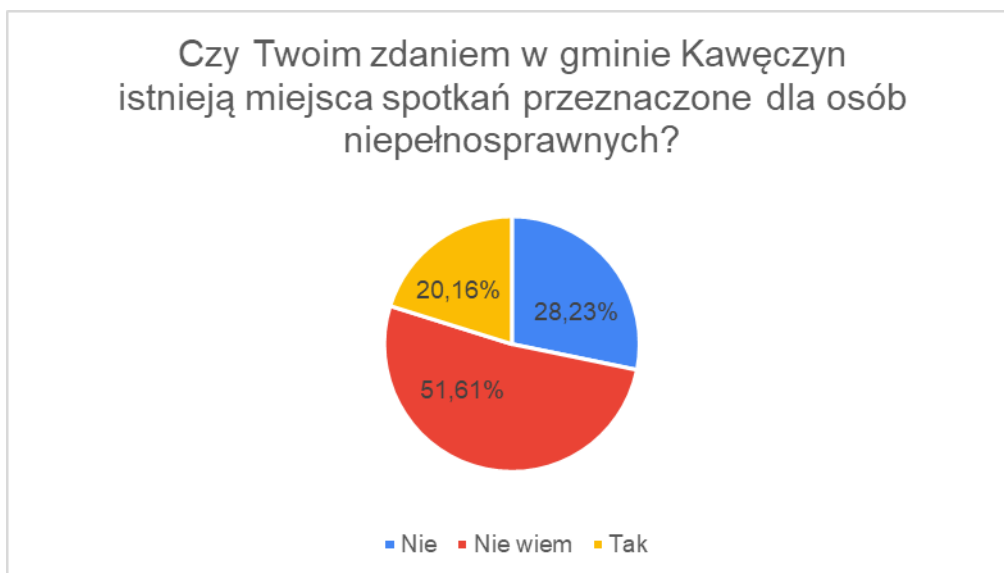
Wyniki badań

Aż 42,74% dzieci ze szkół podstawowych nie potrafiło odpowiedzieć na pytanie czy gmina Kawęczyn jest dostosowana infrastrukturalnie dla osób niepełnosprawnych. W tej grupie wiekowej 35,48% uznało jednak, że osoby niepełnosprawne nie powinny mieć problemu z poruszaniem się w gminie, a 21% uznało, że nie ma dla nich specjalnych udogodnień.

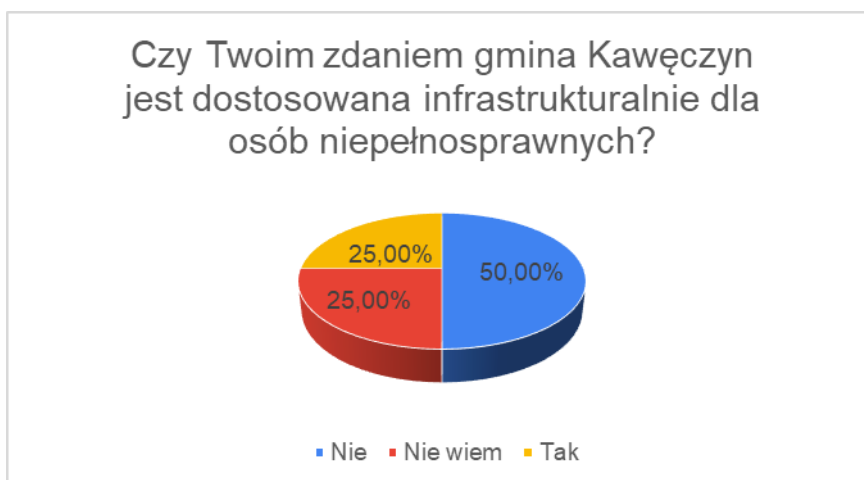
Dostosowanie infrastruktury w gminie Kawęczyn. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

W tej grupie wiekowej dominuje także brak wiedzy o miejscach spotkań dla osób niepełnosprawnych (51,61%). Przy czym 28% nie zna takich miejsc, a 20,16% jest przekonanych o ich istnieniu.

Miejsca spotkań przeznaczone dla osób niepełnosprawnych. Problem osób starszych w gminie Kawęczyn.
Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Wśród młodzieży ze szkół ponadpodstawowych najwięcej osób odpowiedziało, że Kawęczyn nie jest dostosowany infrastrukturalnie dla osób niepełnosprawnych. Jednocześnie po równo rozłożyły się odpowiedzi „tak” (25%) i „nie wiem” (25%).

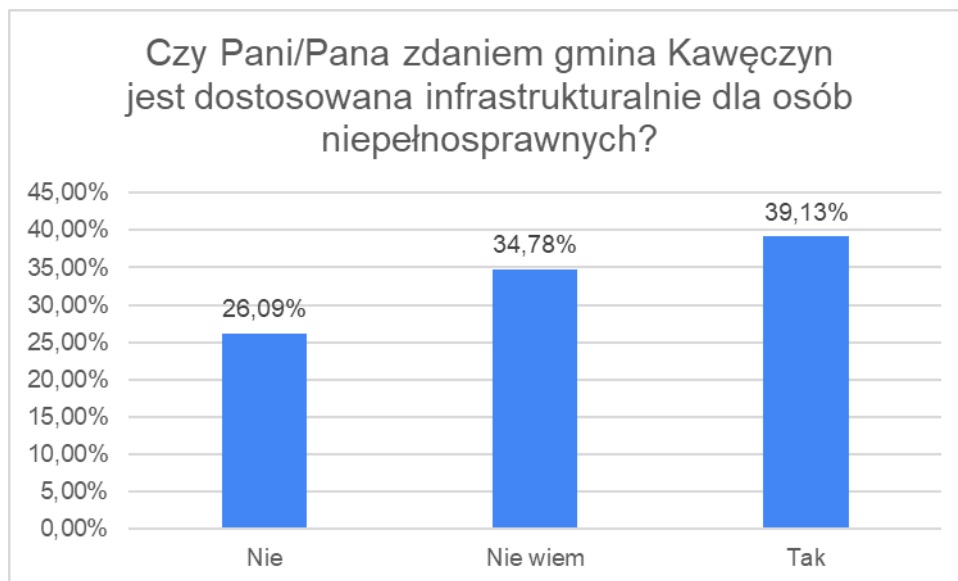
Dostosowanie infrastruktury w gminie Kawęczyn. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Jednocześnie w tej grupie badanych aż 75% osób odpowiedziało, że w gminie nie ma miejsc przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych.

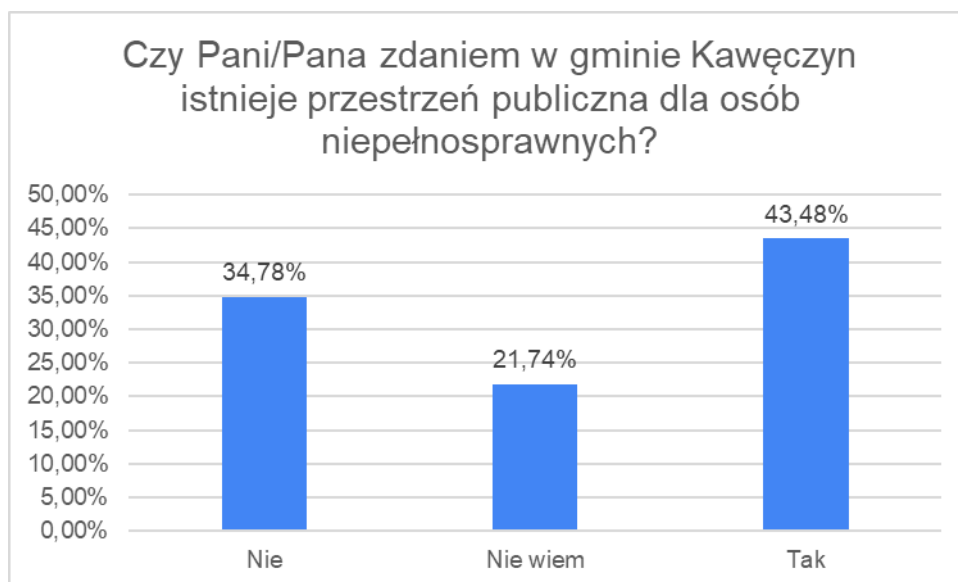
Miejsca spotkań przeznaczone dla osób niepełnosprawnych. Problem osób starszych w gminie Kawęczyn. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Odmienne problem niepełnosprawności postrzegają badane osoby dorosłe w gminie Kawęczyn. Według 39,13% respondentów gmina jest dostosowana infrastrukturalnie dla osób niepełnosprawnych. Dla 26,09% jest to dostosowanie niezadowalające, a 34,78% nie wie czy na terenie gminu funkcjonują ułatwienia infrastrukturalne dla osób niepełnosprawnych.

Dostosowanie infrastruktury w gminie Kawęczyn. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Jednocześnie niemalże połowa pytanych (43,48%) uważa, że w gminie jest przestrzeń publiczna dla osób niepełnosprawnych. Dla przeszło 1/3 badanych ta przestrzeń nie istnieje (34,78%) a 21,74% nie ma na ten temat wiedzy.

Przestrzeń publiczna dla osób niepełnosprawnych w gminie Kawęczyn. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań wśród dzieci szkół podstawowych.

Cel strategiczny dotyczący działań na rzecz osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej gminy Kawęczyn

Cele operacyjne:

1. Podejmowanie działań budujących świadomość obecności osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej.
2. Podejmowanie działań aktywizujących osoby niepełnosprawne.
3. Podejmowanie działań opieki (w tym opieki medycznej) nad osobami niepełnosprawnymi w gminie.
4. Podejmowanie działań przełamujących bariery architektoniczne i mentalne w gminie.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1. i 2.:

1. Aktywna współpraca pomiędzy pracownikami socjalnymi a pedagogami szkolnymi w celu zbudowania przekonania wśród osób młodych o konieczności opieki nad osobami zależnymi w wyniku niepełnosprawności.
2. Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne poprzez zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, zajęć.
3. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych.
4. Zwiększenie dostępności kształcenia integracyjnego w gminie poprzez utworzenie klas integracyjnych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 3.:

1. Promowanie zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby niepełnosprawne w codziennym życiu.
3. Zorganizowanie specjalistycznej opieki medycznej na terenie gminy, zaspokajającej potrzeby osób niepełnosprawnych.
4. Realizowanie programów zdrowotnych skierowanych do osób zależnych z niepełnośnościami fizycznymi i intelektualnymi.

5. pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Kierunki działań do celów operacyjnych 4.:

1. Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie likwidacji barier architektonicznych.
2. Zatrudnienie w Urzędzie Gminy specjalisty ds. dostępności instytucji publicznych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2021-2026

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, placówki oświatowe szczebla podstawowego, biblioteki, społeczność gminy; Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

Partnerzy w realizacji działań:

placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, domy pomocy społecznej,

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,

- liczba niepełnosprawnych beneficjentów objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz liczba opiekunek,
- liczba przedsięwzięć organizowanych dla osób starszych i niepełnosprawnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba klas integracyjnych oraz liczba osób do nich uczęszczających,
- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, w tym w podmiotach ekonomii społecznej,
- liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- liczba wolontariuszy,
- liczba przedsięwzięć realizowanych na rzecz osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo.

Prognoza zmian:

- zwiększenia udziału osób zależnych w życiu społecznym,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- podniesienia jakości funkcjonowania osób niepełnosprawnych w gminie Kawęczyn,
- kształtowanie postaw samodzielności u osób z lekką niepełnosprawnością.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w gminie Kawęczyn wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kawęczynie. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aktów prawnych, niż ustawa o pomocy społecznej. Należą do nich w szczególności: ustawa o

świadczeniach rodzinnych i ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym oraz ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

Na koniec 2020 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było 8 osób, w tym 3 osoby na stanowisku pracowników socjalnych, 2 na stanowisku inspektorów ds. świadczeń rodzinnych, jedna na stanowisku opiekuna i jedna na stanowisku asystenta rodziny. Liczba osób zatrudnionych w GOPS w Kawęczynie jest zgodna z wymaganiami zawartymi w ustawie i jest wystarczająca dla realizacji zadań instytucji. Przy czym przyznać trzeba, że są one bardzo szerokie i obejmują zarówno aspekty pomocy społecznej, jak i programy: 500+, Karta Dużej Rodziny, ale także dodatki mieszkaniowe, Fundusz Alimentacyjny, dodatki energetyczne, stypendia i zasiłki szkolne, czy świadczenia rodzinne.

Pod opieką pracowników GOPS pozostawały w 2020 roku 183 rodziny, które otrzymały pomoc zarówno pieniężną (89 rodzin), jak i niepieniężną (97 rodzin). Przy czym 117 rodzin uzyskało pomoc w formie świadczeń przyznawanych w ramach zadań własnych a 69 uzyskało pomoc w postaci pracy socjalnej. W sumie w 193 rodzinach pomoc uzyskały 343 rodziny.

Najczęściej pomoc przyznawana była z powodu: długotrwałej bądź ciężkiej choroby (48 rodzin), niepełnosprawności (47 rodzin), bezrobocia (12 rodzin), bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (25 rodzin). Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego były przyczyną pomocy dwóm rodzinom i zdarzenia losowe spowodowały także pomoc w dwóch rodzinach. Natomiast choroba alkoholowa była powodem przyznania pomocy w 5 rodzinach a potrzeba ochrony macierzyństwa w 9. Rozkład przyczyn przyznawania pomocy przez pracowników GOPS obrazuje poniższa tabelka.

Przyczyny przyznawania pomocy w rodzinie	Liczba rodzin w 2020 r.	Liczba osób w rodzinie
Długotrwała bądź ciężka choroba	48	117
Niepełnosprawność	47	108
Bezrobocie	12	47

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	25	123
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	11
Zdarzenia losowe	2	5
Choroba alkoholowa	5	21
Potrzeba ochrony macierzyństwa	9	51

Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez GOPS w Kawęczynie.

Przeprowadzone badania zarówno wśród mieszkańców gminy Kawęczyn, jak i pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej ukazują dwie tendencje. Przede wszystkim pracownicy socjalni nie są obdarzani szerokim zaufaniem społecznym. Paradoksalnie przyczyną takiego stanu rzeczy nie jest źle oceniana praca pracowników GOPS-u, ale powodem są sytuacje, w których znajdują się beneficjenci. Praca socjalna należy do szczególnych rodzajów pracy – osoby wykonujące ją znajdują się w specyficznej sytuacji: aby pomóc osobom potrzebującym muszą poznać ich sytuację rodzinną, materialną czy też psychologiczną bardzo dokładnie. Tym samym dotyczą bardzo często bolesnych zdarzeń z życia swoich podopiecznych, co nie zawsze stanowi komfortową sytuację dla osób potrzebujących. Niechęć do zwierzeń, „wprowadzania” do swojego życia osób obcych, a wreszcie dla wielu sam fakt potrzeby zwrócenia się o pomoc powoduje, że pracownicy socjalni odbierani są przez swoich podopiecznych jako zło konieczne. Tym samym komplikują się relacje międzyludzkie, a to nie przyczynia się do budowy zaufania pomiędzy stronami. Nie sprzyja temu także ogólna atmosfera braku zaufania czy wręcz umacniająca się kultura nieufności społecznej. Przy czym, co należy podkreślić, wśród przeprowadzonych wywiadów pogłębionych z beneficjentami GOPS rysuje się obraz pracowników socjalnych, których praca oceniana jest dosyć wysoko. W zasadzie na 7 przeprowadzonych rozmów, tylko z jednej wyłania się obraz pracownika socjalnego GOPS w Kawęczynie, który nie wykonuje swoich zadań na poziomie zadowalającym beneficjenta.

Z przeprowadzonych rozmów z pracownikami socjalnymi wyłania się obraz osób zadowolonych ze swojej pracy, poświęcających się jej. Jednocześnie są to osoby, które z

jednej strony niosą pomoc potrzebującym, a z drugiej strony nie otrzymują żadnego wsparcia, które mogłoby przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu na przykład w postaci spotkań, treningów czy warsztatów z psychologami. Warto w tym kontekście rozważyć także wsparcie w postaci superwizji czyli pracy z bardziej doświadczonym specjalistą nad wzbogaceniem swoich umiejętności i doświadczenia zawodowego, które mają służyć klientowi zgłaszającemu się po pomoc do pracownika socjalnego. Ponadto takie działania mają także na celu prawidłowe zrozumienie i poprowadzenie zadań z beneficjentami pomocy.